

**КОМИСИЯ ЗА
ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

**ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА
ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
ЗА 2017 ГОДИНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	3
ВЪВЕДЕНИЕ.....	4
ГЛАВА ПЪРВА.....	8
РАЗВИТИЕ НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	8
ГЛАВА ВТОРА	11
ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	11
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ.....	11
2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	12
3. КОНТРОЛ	13
4. ОБЩИ УСЛОВИЯ	14
5. ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ	15
6. ДЕЙНОСТ ПО ПРИЛАГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	22
ГЛАВА ТРЕТА.....	11
ЕЛЕКТРОПРОИЗВОДСТВО, ВИСОКОЕФЕКТИВНО КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО И ТОПЛОСНАБДЯВАНЕ	26
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ.....	26
2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ	27
3. ОБЩИ УСЛОВИЯ И ПРАВИЛА ЗА РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ НА ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ.....	27
4. СДЕЛКИ, РАЗРЕШЕНИЯ И ЗАЛОЗИ.....	28
5. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	29
6. СЕРТИФИКАТИ ЗА ПРОИЗХОД НА ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА ЕНЕРГИЯ.....	31
7. КОНТРОЛ	33
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА.....	36
ПРИРОДЕН ГАЗ.....	36
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ.....	38
2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	39
3. КОНТРОЛ	43
4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА	45
ГЛАВА ПЕТА.....	52
ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	52
1. РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД 2017-2021 Г.: НОВИ НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ.....	53
2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	56
3. КОНТРОЛ	71
4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ВИК УСЛУГИТЕ	78
ПЕРСПЕКТИВИ.....	80
ГЛАВА ШЕСТА.....	85
ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ.....	85
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	85
2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	89
3. ПРИРОДЕН ГАЗ.....	90
4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	95
ГЛАВА СЕДМА	103
ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО.....	103
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	104
2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	105
3. ГАЗОСНАБДЯВАНЕ.....	105
4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	106

5. ДРУГИ ДЕЛА	107
ГЛАВА ОСМА	108
ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ	108
ГЛАВА ДЕВЕТА	110
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	110
1. ЕНЕРГЕТИКА	110
2. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	115
ГЛАВА ДЕСЕТА	118
АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ	118
1. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ	118
2. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ.....	119
3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ.....	121
ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА	124
ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	124
ПРИХОДИ.....	124
РАЗХОДИ.....	126
ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ	127

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АСЕР	Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори
АВиК	Асоциация по ВиК
АПК	Административнопроцесуален кодекс
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
БАВ	Българска асоциация по водите
БНЕБ ЕАД	Българска независима енергийна борса ЕАД
ВАС	Върховен административен съд
ЕСРО	Единна система за регулаторна отчетност
ENTSO-E	Европейската организация на операторите на електропреносни системи
ЗВ	Закона за водите
ЗЕ	Закон за енергетиката
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗК	Закон за концесиите
ЗРВКУ	Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги
ИДЕС	Институт на дипломираните експерт-счетоводители
Комисия, КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОЦДП	Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НЛДЕ	Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката
НОПЕ	Номинирани оператори на пазарите на електроенергия
НРКВКУ	Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги
НРЦВКУ	Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги
НРЦПГ	Наредба № 2 от 19 март 2013 г. за регулиране на цените на природния газ
НРЦТЕ	Наредба № 5 от 23 януари 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия
ОПС	Оператор на газопреносна система
ОС	Общински съвет
СТП	Стандартизирани товари профили
ТПУ	Тематични предварителни условия
РВР	Регионална платформа за резервиране на капацитет

ВЪВЕДЕНИЕ

РЕГУЛАТОРНИ РЕШЕНИЯ В ПОДКРЕПА НА ЛИБЕРАЛИЗАЦИЯТА НА ПАЗАРИТЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ И ПРИРОДЕН ГАЗ И НА РЕФОРМАТА ВЪВ ВОДНИЯ СЕКТОР

През изминалата 2017 г. провежданата от КЕВР регулаторна политика беше насочена към подкрепа на общите усилия на държавните институции за продължаване на реформите в българската енергетика и във водния сектор. Основен фокус през изминалия период беше регулаторната подкрепа на либерализацията на електроенергийния пазар, развитието на борсовата търговия, създаването на предпоставки за регионална свързаност на пазарите на електроенергия и природен газ и в перспектива – включването на страната в интегрирания европейски енергиен пазар. С одобряването на бизнес плановете и цените на 14 ВиК дружества за започналия 5-годишен регулаторен период, през 2017 г. КЕВР даде силен тласък на провежданата реформа в сектора, насочена към неговото укрепване, устойчиво и ефективно развитие.

В сектор „Електроенергетика“ усилията на Комисията за енергийно и водно регулиране през 2017 г. бяха съсредоточени върху продължаване на започнатите през 2015 г. процеси на либерализация на електроенергийния пазар, в съответствие с европейските политики и законодателство в сектора. През 2017 г. КЕВР концентрира усилията си върху премахване на пречките пред пълното отваряне на пазара и създаване на необходимата подзаконова нормативна рамка. Приета беше нормативната база за въвеждане на различни сегменти за борсова търговия с електроенергия, с което да се гарантира прилагането на справедливи принципи на ценообразуване. Първият етап от дейността на Българска независима енергийна борса ЕАД (БНЕБ ЕАД) – въвеждане на сегмента „търговия ден напред“, безспорно беше успешен. Стартира търговията и по сегмента за двустранни договори. Предстоящо е началото и на търговия "в рамките на деня". С промените в Закона за енергетиката, от 1.01.2018 г. всички производители на електрическа енергия с обща инсталирана мощност над 5 MW задължително предлагат произведената електроенергия на организирания борсов пазар, което е стъпка към увеличаване на ликвидността на пазара на електроенергия. Разрастването на борсовата търговия постави като важен въпроса за правомощията на регулатора да осъществява мониторинг и контрол и да възпрепятства опити за пазарни манипулации и злоупотреби. Това изисква въвеждането на европейския регламент REMIT в националната законова и подзаконова уредба като важна мярка, която ще позволи на КЕВР да изпълнява пълноценно функциите си с цел да гарантира прозрачността и интегритета на пазара и в случаи на доказани манипулации – да налага ефективни санкции срещу нарушителите.

В ценовите решения през периода Комисията последователно прилагаше балансиран и консервативен подход, отчитащ интересите на всички участници, и не допусна резки ценови изменения. Цените на електроенергията за регулирания пазар и през 2017 г. на практика запазиха своите равнища, за което свидетелства фактът, че за последните 3 години те са увеличени с 2,5 %. След неизбежния скок с около 20 на сто на цените на топлинната енергия през м. април в резултат на рязкото изменение на международните цени на природния газ, КЕВР не допусна промяна на цените за населението през целия отоплителен сезон 2016-2017 г. Този подход на регулатора по отношение на цените на електроенергията и топлинната енергия беше от особена важност за битовите клиенти и специално за онези част от тях, които попадат в

категорията енергийно уязвими потребители. За тяхната защита е необходимо държавата да въведе мерки за подпомагане, които да позволят либерализацията на пазара да премине без социални сътресения.

В сектор „Природен газ“ през 2017 г. КЕВР продължи дейността си за приемане на необходимата регулаторна рамка за създаване на либерализиран газов пазар у нас и за диверсификация на газовите доставки. В допълнение на съществуващата подзаконова уредба, регулаторът прие Процедури за управление на претоварването в случай на договорно претоварване в съответствие с целите и принципите и в изпълнение на изискванията на Регламент (ЕО) № 715/2009, което допринася за отварянето на газовия пазар и за създаване на реална конкуренция в сектора. Въведени бяха на практика и правилата за балансиране на пазара на природен газ, дневна такса за дисбаланс, както и входно-изходен модел на определяне на цени за капацитет и пренос през газопреносната система.

Съществена част от дейността на Комисията беше одобряването на бизнес планове и утвърждаване цени на дружества в сектор „Природен газ“ за нови регулаторни периоди. В резултат на установени разлики между прогнозираните и отчетените инвестиции за 2016 г., за първи път регулаторът направи корекции на цените на газоразпределителни дружества и утвърди изменение на цените за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа на територията на съответното дружество. Съвместно с гръцкия енергиен регулатор беше създадена регулаторната база за изграждане на новата интерконекторна газова връзка „Комотини-Стара Загора“, като съществена част от Южния газов коридор.

Едно от сериозните предизвикателства пред Комисията през 2017 г. беше регулаторната подкрепа за отлаганите с години реформи във водния сектор. Дейността на регулатора в това направление беше свързана с голяма по обем и сложност работа по анализ на внесените 5-годишни бизнес планове на ВиК операторите за регулаторния период 2017-2021 г. Постигането на европейско качество на предоставяните услуги по доставяне, отвеждане и пречистване на водата е един от ангажиментите на България като член на ЕС и регулаторната дейност на КЕВР в сектор „ВиК услуги“ през 2017 г. беше насочена именно към реализиране на тези цели.

Съобразявайки се стриктно с новата нормативна уредба в Закона за водите, Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги и двете наредби за регулиране на цените и на качеството на ВиК услугите, регулаторът приложи нов тип ценообразуване, основано на изпълнението на заложените 29 показатели за качество на ВиК услугите и стриктно отчитане на прага на социалната поносимост на цените. Одобрени бяха бизнес плановете и бяха утвърдени цените на услугите на 14 регионални ВиК оператора, които обслужват територия с над 60 на сто от населението на страната. Съществен фактор, който трябва да се отчита, е обстоятелството, че всички разглеждани бизнес планове на ВиК операторите са предварително съгласувани от съответните общински съвети и от Асоциацията по ВиК по реда на Закона за водите. След това започва процедурата по тяхното одобрение от страна на КЕВР по реда на ЗРВКУ. Комисията регулира качеството и цените на ВиК услугите, като в тази връзка определя конкретни цели на всеки ВиК оператор за качеството на ВиК услугите и анализира всеки ценообразуващ елемент, участващ във формирането на цените на ВиК услугите. Комисията има правомощия да изисква изменения в проекта на бизнес плана в случай, че се констатира грешки или несъответствия с нормативната уредба и указанията на КЕВР, както и в случай, че предложените от ВиК оператора параметри не са обосновани.

Комисията извърши задълбочен анализ на представените от ВиК дружествата заявления. Направен бе преглед на всички ценообразуващи елементи, като от страна на всеки оператор са изисквани необходимите анализи и доказателства за икономическа обоснованост. Във връзка с поставените от Комисията изисквания и указания, дружествата извършиха редица корекции и изменения в проекта на бизнес план спрямо първоначалните си заявления, и едва след представяне на окончателни изменени проекти на бизнес план и ценово заявление, Комисията стартира процедури по тяхното одобрение. Извършените от дружествата корекции на прогнозите и отстраняването на немотивирани и необосновани прогнози за изменение на ценообразуващи елементи доведе до намаление на предложеното от тях увеличение на цените на ВиК услугите.

Една от основните причини за увеличаване на цените на ВиК услугите е увеличаване на инвестициите в публичните ВиК системи и съоръжения, с оглед тяхната модернизация, намаляване на загубите и повишаване на качеството. Друга причина е приемането от ВиК операторите за експлоатация и поддръжка на нови системи и съоръжения, изградени с европейско финансиране през изминалите години, които до този момент са поддържани от съответните общини. КЕВР ежегодно ще извършва проверки на ВиК операторите за изпълнението на техните бизнес планове, като след третата година ще бъде направен цялостен регулаторен преглед. Ако дружествата не реализират заявените от тях инвестиции, това неизпълнение ще бъде отразено в цените на техните ВиК услуги и Комисията ще ги намалява. Въвеждането на механизъм за контрол върху изпълнението на инвестициите от страна на ВиК операторите е едно от предварителните условия, които Европейската Комисия постави на България с оглед одобряването на ОП „Околна среда 2014-2020“, и Министерство на регионалното развитие и благоустройството е декларирало, че такъв контрол е въведен. Независим контрол по изпълнение на сключените договори ще извършват съответните асоциации по ВиК или общински съвети, включително и на отчетените от ВиК операторите инвестиции.

В областта на контролната дейност през 2017 г. КЕВР извърши планови и тематични проверки на дружества-лицензианти във всички сектори, както и извънредни проверки във връзка с получени сигнали от потребители за неизпълнение на техни лицензионни задължения. Констатираните в хода на проверките нарушения бяха санкционирани с административно-наказателни мерки и задължителни предписания, като общият размер на наложените санкции е 12 млн. лв. Успоредно с взетите през годината стотици решения по постъпили жалби на потребители, с цел подобряване на достъпа до информация и облекчаване на подаването на сигнали и жалби, през 2017 г. КЕВР разработи и предстои да въведе специален Портал за предоставяне на информация и услуги. Той ще осигурява достъп по електронен път до административни услуги, предлагани от КЕВР, в т.ч. подаване на жалби от потребители, подаване на заявления от дружества за издаване, изменение, допълнение и прекратяване на лицензия, достъп до публични регистри на лицензи и договори и др.

Изминалата година беше период на засилено международно сътрудничество на регулатора. През 2017 г. КЕВР продължи да разширява двустранните контакти с енергийните и водни регулатори, предимно от района на Югоизточна Европа. След сключените предишната година споразумения за сътрудничество с Регулаторния орган за енергия на Румъния и с водните регулатори на Албания и Косово, през 2017 г. бяха подписани споразумения с националните регулаторни органи на Гърция, Македония, Черна гора и Грузия. Предстои да бъдат финализирани споразуменията с регулаторите на Турция и Сърбия.

С цел разширяване на многостранното сътрудничество между регулаторите в региона, КЕВР стана инициатор за учредяване на Регионален форум като постоянно действаща платформа за обмен на регулаторни практики и хармонизиране на регулаторната рамка за страните от Балканския полуостров.

Членове и експерти на КЕВР през годината участваха в 13 заседания на работни групи на Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори и на Съвета на европейските енергийни регулатори по различни теми в областта на развитието на електроенергийния и газовия пазар.

В областта на ВиК сектора Комисията беше домакин на 11-та среща на Общото събрание на Мрежата на водните регулатори в Европа /WAREG/. На форума, в който участваха представители от 21 страни, беше обсъдено изработването на общи европейски критерии за социална поносимост на ВиК услугите и на дългосрочни показатели за качество. Признание за активната роля и авторитета на българския регулатор беше избирането на члена на КЕВР Димитър Кочков за един от заместник-председателите на организацията на проведената през м. октомври 2017 г. 13-та среща на Общото събрание на Мрежата.

Няма съмнение, че през 2018 г. на дневен ред е ускоряването на либерализацията на енергийния сектор и определянето на стратегическите насоки за неговото развитие през следващите десетилетия в контекста на новия пакет на ЕС „Чиста енергия за всеки европейец“. Водена от принципите за спазване на законността, отстояване на националните интереси, икономическата логика и прозрачността на вземаните решения, КЕВР има волята и експертизата с провежданата от нея регулаторна политика да окаже цялостна подкрепа на предстоящите промени в българската енергетика.

Отчитайки неизменно баланса на интересите на всички участници, КЕВР ще продължи да изпълнява основните си задачи за справедливо регулиране на обществените отношения в областта на енергетиката и водния сектор. С цялостната си дейност регулаторът ще положи всички усилия, за да отговори на високите очаквания на българското общество.

ГЛАВА ПЪРВА

РАЗВИТИЕ НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) предприе необходимите действия за развитие и усъвършенстване на подзаконовите актове в съответствие със законовите си правомощия и предвид динамично развиващите се обществени отношения в областта на енергетиката и на ВиК услугите. Целта на тази дейност е съобразяване на актовете на КЕВР с измененията в Закона за енергетиката (ЗЕ), Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ), Закона за водите, постигане на съответствие с европейското законодателство в областта, създаване на условия за развитие на пазарите на енергия и природен газ, както и преодоляване на проблеми, установени в практиката по прилагане на актовете на Комисията.

В периода на 2017 г. Комисията за енергийно и водно регулиране прие следните подзаконови нормативни актове и правила:

Наредба № 1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, обн. ДВ, бр. 25 от 24 Март 2017 г.

В изпълнение на изричната законова делегация по чл. 36, ал. 3, във връзка с чл. 21, ал. 1, т. 3 от Закона за енергетика (ЗЕ) и предвид отмяната с влязло в сила Решение № 7799 от 27.06.2016 г. по адм. дело № 12511 от 2013 г. на Върховен административен съд (ВАС), Четвърто отделение, оставено в сила с Решение № 13033 от 01.12.2016 г. по адм. дело № 9073 от 2016 г. на ВАС, Петчленен състав, на Наредба № 1 от 18 март 2013 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, обн. ДВ, бр. 33 от 2013 г. (отм.), КЕВР прие **Наредба № 1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, обн. ДВ, бр. 25 от 24 Март 2017 г.**

С Наредбата се цели детайлизиране на регламентираните в ЗЕ и Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) правила, свързани с регулирането на цените на електрическата енергия, чрез въвеждане на подзаконови норми. Наредбата регламентира механизми, чрез които образуването и утвърждаването на цени на електрическата енергия да се извършва по справедливи, обективни и прозрачни критерии. По този начин, подлежащите на регулиране цени ще са недискриминационни и ще отразяват реално направените разходи от енергийните предприятия. Регламентирани са основните методи за регулиране на цените на електрическата енергия, правилата за тяхното образуване или определяне и изменение, редът за предоставяне на информация, внасяне на предложенията за цените и за тяхното утвърждаване.

Наредба № 7 от 19 юли 2017 г. за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, обн. ДВ, бр. 61 от 28 Юли 2017 г.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн. ДВ, бр. 105 от 2016 г.) бяха направени редица промени, изразяващи се в изменение на правомощията, на условията и на реда, при които КЕВР издава сертификати на производителите на електрическа енергия за произхода на стоката електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на топлинна и

електрическа енергия. Съгласно новия чл. 163в, ал. 3 от ЗЕ условията и редът за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификатите за произход на електрическата енергия от комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия се определят с наредба, приета от Комисията.

С приетата Наредба № 7 от 19 юли 2017 г. за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, обн. ДВ, бр. 61 от 28 Юли 2017 г., се цели детайлизиране на регламентирания в ЗЕ правила, свързани с условията и реда за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификатите за произход на електрическата енергия от комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, чрез въвеждане на подзаконовни норми, привеждане на подзаконовата правна уредба в съответствие с промените в ЗЕ.

Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с електрическа енергия

Приетите от Комисията изменения и допълнения на Правила за търговия с електрическа енергия (обн. ДВ, бр.66 от 2013г., изм. и доп. ДВ, бр. 39 от 2014 г., изм. и доп. ДВ, бр. 90 от 2015 г., изм. и доп. ДВ, бр.100 от 15 Декември 2017 г.) имат за цел създаване на правна рамка за въвеждане на пазарен сегмент „в рамките на деня“ като част от борсовия пазар на електрическа енергия. С приетите изменения и допълнения са прецизирани разпоредби, с цел внасяне на яснота по отношение възникнали в практиката спорни моменти. Предвидени са изменения на допълнителната разпоредба на ПТЕЕ, които с оглед на специфичността на материята, свързана с отношенията на търговските участници на пазара на електрическа енергия, дават легални дефиниции на специфични понятия, като по този начин се осигурява правна сигурност на пазарните участници.

Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност, приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 5, изменени с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 5 на Комисията за енергийно и водно регулиране

Приетите от Комисията изменения и допълнения на Единна система за регулаторна отчетност, приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 5, отчитат настъпилите изменения, свързани със статута на ВиК активите, тяхното отписване от счетоводните баланси на ВиК операторите, както и въвеждането на нови счетоводни политики. С тях са детайлизирани част от указанията за изготвяне на годишните отчетни справки, отстранени са пропуски и неточности при формулиране на изискванията, като по този начин се постига яснота, както за ВиК операторите, така и за одиторите, които ще представят доклади за спазване правилата на Единна система за регулаторна отчетност,

Процедури за управление на претоварването в случай на договорно претоварване, обн. ДВ, бр. 78 от 29.09.2017 г.

В изпълнение на изискванията и в съответствие с целите и принципите на Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ, КЕВР одобри Процедури за управление на претоварването в случай на договорно претоварване, обн., ДВ, бр. 78 от 29.09.2017 г., които следва да се прилагат от „Булгартрансгаз“ ЕАД. Управление на претоварването е управление на капацитетите за пренос на оператора на преносна система с оглед оптимално и максимално използване на техническия капацитет и навременно откриване на точки на бъдещо претоварване и насищане.

Принципите за управление на претоварването и разпределение на капацитет за нови или наскоро договорени договори се основават на освобождаване на неизползвания капацитет чрез предоставяне на възможност на ползвателите на мрежата да дадат под наем или да препродадат капацитетите по своите договори, както и на задължение за операторите на преносни системи да предлагат неизползвания капацитет на пазара поне за един ден напред и без прекъсване.

ГЛАВА ВТОРА

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Усилията на Комисията за енергийно и водно регулиране през 2017 г. бяха съсредоточени върху продължаване на започнатите през 2015 г. процеси по създаване на предпоставки и дефинирането на посоката за развитие на процеса на пълната либерализация на електроенергийния пазар, в съответствие с европейските политики и законодателство в сектора. Посоката, в която КЕВР концентрира усилията си през 2017 г., бе завършване на процесите, стартирали през предходната година, по премахване на пречките и очертаване на подзаконовата нормативна рамка за пълното отваряне на пазара.

Следва да се отбележи, че е необходимо предприемането на още стъпки и Комисията да се справи с много предизвикателства през настоящата година. Със свършеното дотук са поставени основите на процеса по пълната либерализация на пазара на електрическа енергия, като се направят финалните, но най-важни крачки към постигане на целта.

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

В изпълнение на правомощията си по чл. 21, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката, през 2017 г. експертите в КЕВР са разгледали общо 23 заявления за издаване, изменение/допълнение и прекратяване на лицензии, спрямо 45 заявления през 2016 г. Данните са представени в графичен вид по-долу:

Постъпилите заявления са свързани изключително с дейността „търговия с електрическа енергия“, която по принцип се характеризира с голяма динамика поради сравнително лесния достъп на участниците до пазара, засилената конкуренция, постоянно променящата се нормативна рамка и др. Издадените през предходната година нови лицензии намаляват чувствително, което не е изненадващо на фона на непропорционално големия брой лицензирани към момента търговци на електрическа енергия, съотнесен към обема на търгуваните количества на свободния електроенергиен пазар. Значителното намаляване на общия брой заявления за изменение/допълнение на издадени лицензии през 2017 г. спрямо предходната година също е по-скоро очаквано и се дължи на обстоятелството, че по-голямата част от утвърдилите се доставчици отдавна предприеха редица действия по оптимизация на дейността си и разширяване на кръга на предлаганите на клиентите си услуги, вкл. и

чрез промяна на действащите им лицензии. По отношение прекратените през 2017 г. лицензии следва да се отбележи, че основните причини за оттеглянето на тези участници от пазара са изтичането на срока на лицензията или загубата на интерес с оглед малките търгувани обеми. Въз основа на горните заключения може да се говори за очертаваща се тенденция към настъпване на насищане на пазара и по-нататъшен спад в издаването на нови лицензии за търговия с електрическа енергия. Предвид значителния брой неактивни търговци (повече от 50) и предстоящото изтичане на срока на техните лицензии, се очаква увеличение на броя на подадените заявления за прекратяване на лицензия.

2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗЕ, КЕВР осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. По силата на чл. 30, ал. 1, т. 1, 5, 6, 9, 10, 13 и 17 от ЗЕ, на регулиране от Комисията подлежат цените:

- по които производителите, в рамките на определената им от Комисията разполагаемост по чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ, продават електрическа енергия на обществения доставчик;
- по които общественият доставчик продава електрическа енергия на операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи за покриване на технологичните разходи по преноса;
- по които общественият доставчик продава на крайните снабдители изкупената на основание чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ електрическа енергия;
- по които крайните снабдители продават електрическа енергия на битови и небитови крайни клиенти за обекти, присъединени към електроразпределителна мрежа на ниво ниско напрежение;
- за достъп и/или за пренос до/през електропреносната мрежа;
- за достъп и/или за пренос до/през електроразпределителните мрежи;
- цената или компонентата от цена, чрез която всички крайни клиенти, присъединени към електроенергийната система, включително операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи, участват в компенсиране на разходите по чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ.

Правомощията на Комисията включват също така определянето на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както и на пределна стойност на разходите на оператора на електропреносната мрежа за закупуване на разполагаемост за студен резерв въз основа на тръжна процедура.

През 2017 г., с Решения № Ц-7 от 07.04.2017 г. и № Ц-19 от 01.07.2017 г., КЕВР утвърди и съответно измени регулираните цени на електрическата енергия и мрежовите услуги, цените на електрическа енергия за регулиран пазар и цена за „задължения към обществото“. След анализ и оценка на информацията за отчетените резултати от електроенергийните предприятия по време на текущия ценови период, в т.ч. анализ и оценка на отчетеното общо финансово състояние, анализ на отчетените технически и икономически показатели, както и анализ и оценка на постигнатите показатели за качество, а впоследствие въз основа на информация и документи, даващи индикация за евентуално съществено отклонение между признатите от регулаторния орган прогнозни разходи и тези, действително извършвани от енергийните предприятия, утвърдените крайни цени с Решение Ц-7 от 07.04.2017 г. на битовите клиенти се увеличиха с 0,95%. В Решение Ц-19 от 01.07.2017 г. основен акцент е приложената на основание чл. 38, ал. 4 от НРЦЕЕ корекция с фактора Z, след анализ на

отчетната и прогнозна информация от електроразпределителните дружества, постъпила в Комисията, и последваща, на основание чл. 38, ал. 3, т. 3 от НРЦЕЕ, корекция на необходимите годишни приходи на електроразпределителните дружества, отразяваща отклоненията между прогнозни и отчетени инвестиции за първата и втората ценова година на четвъртия регулаторен период. Важно е да се отбележи също така и увеличението на цената на електрическата енергия, необходима за компенсиране на технологичните разходи по преноса през електропреносната и електроразпределителните мрежи, което я доближи до стойност, близка до пазарната. Последното ще способства за осъществяването на по-плавен преход от сегашния пазарен модел към напълно либерализиран електроенергиен пазар, тъй като ще предотврати шоково изменение на цените за краен клиент.

Изменението на общите цени на електрическа енергия за битовите клиенти с Решение Ц-19 от 01.07.2017 г. е: за клиентите на „ЧЕЗ Електро България“ АД - увеличение с 2,00%; за клиентите на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД - увеличение с 1,70%; за клиентите на „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД - увеличение с 0,41%; за клиентите на „ЕСП Златни пясъци“ ООД - намаление с 4,47%.

С Решение № Ц-40 от 29.12.2017 г. КЕВР възприе подход за обвързване на пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране нагоре с цената за базов товар на пазара „ден напред“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД за съответния ден. Комисията счита, че прилагането на този подход ще осигури предпоставки за стабилност на сектора, сигурността на снабдяването, недопускането на арбитражи между балансиращия пазар и пазара „ден напред“, спазването на принципите по чл. 23, чл. 24 и чл. 31 от ЗЕ, както и че при така определената цена разходите на търговските участници на годишна база не би следвало да се увеличават.

3. КОНТРОЛ

Планови проверки

В съответствие с чл. 3 от Методика за осъществяване на контролните правомощия на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (Методиката), КЕВР прие годишен график за извършване на планови проверки на място и по документи относно спазване на условията на издадените лицензии.

Съгласно приетия график, експерти от КЕВР извършиха планови проверки на лицензирани дружества, както следва:

– **Комплексна планова проверка на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД** за изпълнение на условията на издадената на дружеството Лицензия № Л-135-07 от 13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. На основание чл. 80, ал. 1 от ЗЕ работната група даде задължителни предписания в седем точки. В посочените срокове дружеството представи доказателства и данни за изпълнение на задължителните предписания;

– **Комплексна планова проверка на „Електроразпределение Юг“ ЕАД** за изпълнение на условията на издадената на дружеството Лицензия № Л-140-07 от 13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. На основание чл. 80, ал. 1 от ЗЕ работната група даде задължителни предписания в пет точки. В посочените срокове дружеството представи доказателства и данни за изпълнение на задължителните предписания;

– **Комплексна планова проверка на „Електроразпределение Север“ АД** за изпълнение на условията на издадената на дружеството Лицензия № Л-138-07 от 13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. На основание чл. 80, ал. 1 от ЗЕ работната група даде задължителни предписания в пет точки. В посочените срокове дружеството представи доказателства и данни за изпълнение на задължителните предписания.

– **Планови проверки на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, „Електроразпределение Север“ АД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД** за установяване дали са нарушения на условията на издадените на дружествата лицензии за дейностите „разпределение на електрическа енергия“ и „снабдяване с електрическа енергия от краен снабдител“ във връзка с отчитането и фактурирането на количествата електрическа енергия съгласно действащата нормативна уредба.

В хода на проверката, на основание чл. 80, ал. 4 от ЗЕ, работната група даде на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД задължителни предписания да представи в КЕВР писмени разяснения относно констатирани разминавания между планираните дати за отчет и датите на реално извършен отчет на СТИ за месец декември 2016 г. в Григорово, Етрополе, Липница (общ. Ботевград), Новачене (общ. Ботевград), Стъргел, Трудовец и Челопеч, както и план-програма с график за мерките, които дружеството прилага и предвижда относно средства за търговско измерване, които не са негова собственост. В посочените срокове „ЧЕЗ Разпределение България“ АД представи доказателства и данни за изпълнение на задължителните предписания.

При проверката на „Електроразпределение Юг“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД се констатира, че дружествата осъществяват дейността си в съответствие с издадените им лицензии в частта, регламентираща отчитане и фактуриране на количествата електрическа енергия.

При проверката на „Електроразпределение Север“ АД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД се констатира, че дружествата осъществяват дейността си в съответствие с издадените им лицензии в частта, регламентираща отчитане и фактуриране на количествата електрическа енергия.

4. ОБЩИ УСЛОВИЯ

През 2017 г. Комисията сформира работни групи със задача да извършат преглед на следните проекти на Общи условия и Правила за работа с потребители на енергийни услуги:

– „Общи условия за ползване на електропреносната мрежа от крайни клиенти“, предложени от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД;

– „Общи условия за използване на електроразпределителната мрежа“ и „Правила за работа с потребители на енергийни услуги“, предложени от „ЧЕЗ Разпределение България“ АД;

– „Общи условия за продажба на електрическа енергия“ и „Правила за работа с потребители на енергийни услуги“, предложени от „ЧЕЗ Електро България“ АД;

– „Общи условия на договорите за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа“ и „Правила за работа с потребители на енергийни услуги“, предложени от „Електроразпределение Юг“ ЕАД;

– „Общи условия на договорите за продажба на електрическа енергия от краен снабдител“ и „Правила за работа с потребители на енергийни услуги“, предложени от **„ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД**;

– „Общи условия за използване на електроразпределителната мрежа“ и „Правила за работа с потребители на енергийни услуги“, предложени от **„Електроразпределение Златни пясъци“ АД**;

– „Общи условия на договорите за продажба на електрическа енергия“ и „Правила за работа с потребители на енергийни услуги“, предложени от **„ЕСП Златни пясъци“ ООД**;

– „Общи условия за достъп до електропреносната мрежа на производители на енергия от възобновяеми източници“, предложени от **„Електроенергиен системен оператор“ ЕАД** (ново произнасяне във връзка с Решение № 7013 от 16.11.2015 г. на Административен съд София-град по адм. дело № 5076 от 2015 г., оставено в сила с Решение № 11822 от 03.11.2016 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 844 от 2016 г., с което е обявено за нищожно Решение № ОУ-06 от 19.04.2013 г. на ДКЕВР);

– „Общи условия за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа“, предложени от **„Електроразпределение Север“ АД** (ново произнасяне във връзка с Решение № 2693 от 13.01.2016 г. на Административен съд София-град по адм. дело № 2896 от 2015 г., оставено в сила с Решение № 595 от 17.01.2017 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 2719 от 2016 г., с което се отменя Решение № ОУ-05 от 21.07.2014 г. на ДКЕВР);

– „Общи условия за продажба на електрическа енергия“, предложени от **„ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД** (ново произнасяне във връзка с Решение № 90 от 06.01.2016 г. на Административен съд София-град по адм. дело № 2731 от 2015 г., оставено в сила с Решение № 798 от 20.01.2017 на Върховния административен съд по адм. дело № 3068 от 2016 г., с което отменя Решение № ОУ-06 от 21.07.2014 г. на ДКЕВР);

Работата на експертите по стартиралите производства за разглеждане и приемане на представените проекти на Общи условия и Правила за работа с потребители на енергийни услуги продължава през 2018 година.

5. ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

План за развитие на електропреносната мрежа на Република България за периода 2017 – 2026 г. на ЕСО ЕАД

Съгласно разпоредбите на чл. 81г от ЗЕ ЕСО ЕАД разработва и внася ежегодно в Комисията за одобряване десетгодишен план за развитие на електропреносната мрежа на Република България, който е разработен в съответствие с раздел три от Правилата за управление на електроенергийната система, като е съобразен с изискванията на Европейската организация на операторите на електропреносни системи (ENTSO-E). Десетгодишният план за развитие съдържа основната инфраструктура за пренос на електроенергия, която се предвижда за изграждане, разширяване, реконструкция и модернизация през следващите десет години. Той осигурява своевременно и хармонично изграждане и въвеждане в експлоатация на нови елементи на електропреносната мрежа за икономична и сигурна работа на електроенергийната система, при спазване критериите за сигурност и действащите стандарти за качество на електроснабдяването. С Решение № ДПРМ-2 от 25.09.2017 г. на КЕВР на основание чл. 21, ал. 3, т. 8 и чл. 81г от ЗЕ, чл. 112 и чл. 113 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за

лицензиране на дейностите в енергетиката е одобрен „План за развитие на преносната електрическа мрежа на България за периода 2017-2026 г. на ЕСО ЕАД“

Производство на електрическа енергия

Произведената в България електрическа енергия през 2017 г., разпределена в зависимост от първичния енергиен ресурс и използваната производствена технология, е както следва:

Най-голям дял в производството на електрическа енергия имат централите, работещи с лигнитни въглища – 43%, следващият дял е на ядрената енергия – 36% и съответно на енергията от възобновяеми източници ВЕЦ – 8% и 8% за енергия от вятър, слънце и биомаса.

При анализ на динамиката на произведените количества електрическа енергия през 2017 г., в сравнение с 2016 г., се забелязват две тенденции. При една част от първичните технологии за производство на електрическа енергия се забелязва спад на произведената енергия. Най-голям спад има при производството на електрическа енергия от водно електрически централи – 23.5%. Минимален спад около 2% се отчита при централите с ядрена енергия, вятърна енергия и фотоволтаични централи. Технологиите, които бележи ръст при произведената нетна електрическа енергия през 2017 г., са централите, работещи с лигнитни въглища, като ръстът при тях е 8,7% спрямо 2016 г. При централите на биомаса също се наблюдава сходен ръст от 8,07%.

Използваните данни за инсталираните мощности и произведената нетна електрическа енергия през 2016 г. и 2017 г. са предоставени от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД).

Видове технологии	Инсталирана мощност в MW		Произведена нетна ел. енергия в MWh		Изменение в % произведе на ел. енергия
	2016 г.	2017 г.	2016 г.	2017 г.	
1. АЕЦ	2 000	2 000	14 932 619	14 718 368	98,57
2. ТЕЦ на лигнитни въглища	4 119	4 119	16 196 171	17 605 902	108,70

3. ТЕЦ на черни и кафяви въглища	600	362	255 316	246 111	96,39
4. ТЕЦ на газ	563	563	1 729 845	1 609 514	93,04
5. ВЕЦ, в т.ч.	3 204	3 204	4 438 123	3 395 131	76,50
5.1. ПАВЕЦ производство	1 399	1 399	1 059 839	899 639	84,88
5.2. ПАВЕЦ помпи	933	933	625 373	647 485	103,54
6. ВИ, в т.ч.	1 813	1 822	3 054 654	3 054 993	100,01
6.1. Вятърни ЕЦ	701	701	1 424 548	1 414 564	99,30
6.2. Фотоволтаични ЕЦ	1 043	1 043	1 338 661	1 325 472	99,01
6.3. ЕЦ на Биомаса	69	78	291 445	314 956	108,07
Общо: 1+2+3+4+5+6	12 299	12 070	40 606 726	40 630 018	100,06

Източник ЕСО ЕАД

Развитие на конкуренцията при производството на електрическа енергия

Характеристика на конкуренцията на пазара може да се даде с два количествени критерия, чрез които се измерва концентрацията на пазара – Хиршман Херфиндалов Индекс ХХИ¹ и Индекс на концентрация СЗ². Въз основа на данните от ЕСО ЕАД за произведената нетна електрическа енергия от основните участници на пазара за производство на електрическа енергия, КЕВР е изчислила стойностите на ХХИ на 4015 и на СЗ на -78,66. От тези нива на индексите може да се направи извод, че пазарът е силно концентриран и слабо конкурентен.³

На свободния пазар участват основно дружества от групата на „Български енергиен холдинг“ ЕАД (БЕХ ЕАД) – „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и „Национална електрическа компания“ ЕАД (НЕК ЕАД).

Борсов пазар

По-надолу в графиките са проследени динамиките на средните цени на БНЕБ ЕАД по месеци за 2016 г. и 2017 г. на базов товар, пик и офпик товар.

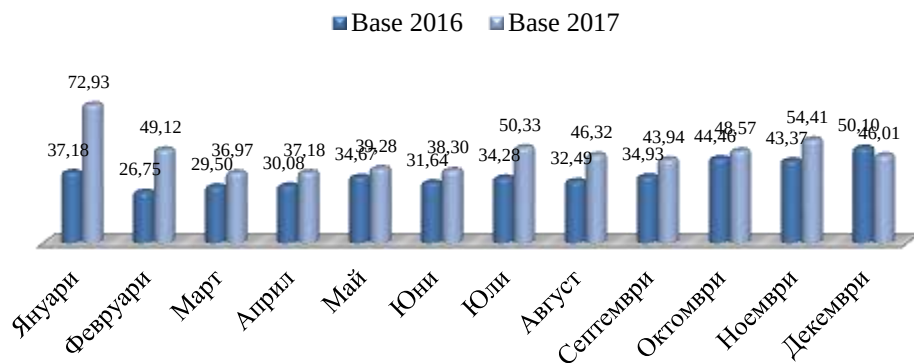
При сравнение на среднопретеглените цени за трите продуктови пазара на пазар „ден напред“ по месеци за 2017 г., спрямо 2016 г., се забелязва ръст на цените през всички месеци на 2017 г., спрямо тези през 2016 г., с едно изключение – месец декември, когато тенденцията е обратна.

¹ Хиршман Херфиндаловия Индекс се изчислява като сума на пазарните дялове на участниците на пазара, повдигнати на квадрат.

² Индексът се изчислява като сума от първите три пазарни участници на пазара с най-висок пазарен дял.

³ Правила за търговия с електрическа енергия http://www.dker.bg/files/DOWNLOAD/PTEE_18072013.pdf

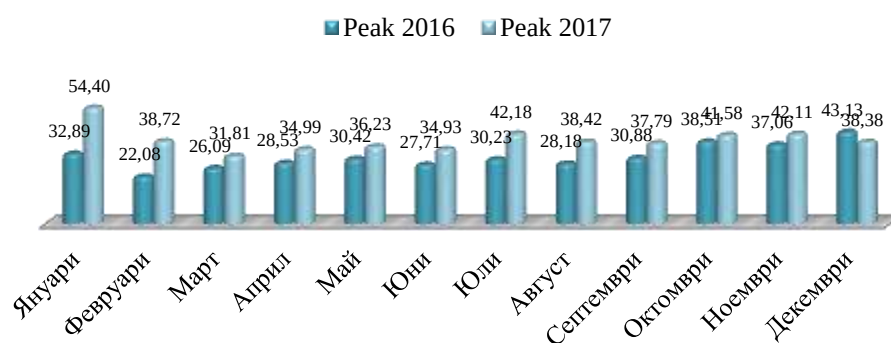
Средна базова цена по месеци- евро/ MWh 2016/2017 г.

Средна офпик цена по месеци евро /MWh 2016/2017 г.

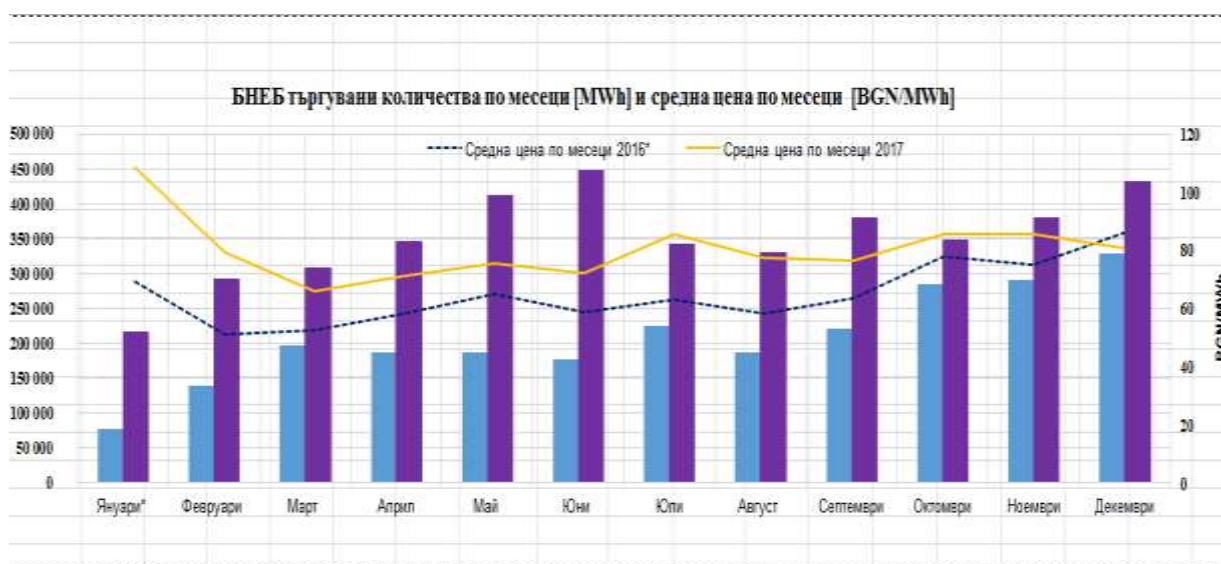
Средна пик цена по месеци евро/MWh 2016/2017 г.

Месец	Изменение на средните цени в % за 2017 г. спрямо 2016 г.		
	Базов товар	Пик	Офпик
Януари	196,14 %	165,40 %	125,46 %
Февруари	183,60 %	175,34 %	162,65 %

Март	125,32 %	121,93 %	117,51 %
Април	123,58 %	122,65 %	122,06 %
Май	113,28 %	119,10 %	126,80 %
Юни	121,06 %	126,08 %	132,76 %
Юли	146,84 %	139,53 %	129,96 %
Август	142,58 %	136,37 %	127,92 %
Септември	125,81 %	122,35 %	117,98 %
Октомври	109,24 %	107,97 %	106,24 %
Ноември	125,46 %	113,63 %	97,06 %
Декември	91,85 %	89,00 %	85,06 %

От анализа на динамиката на средните борсови цени по трите вида товар е видно, че най-високият ръст на цените, в рамките от 60% до 96%, е през месеците януари и февруари 2017 г. Този рязък скок може да се обясни с обстоятелството, че на 09.01.2017 г. със заповед на министъра на енергетиката се спира износът на електрическа енергия, за да се гарантира вътрешното потребление, отбелязало значителен ръст вследствие на ниските температури.

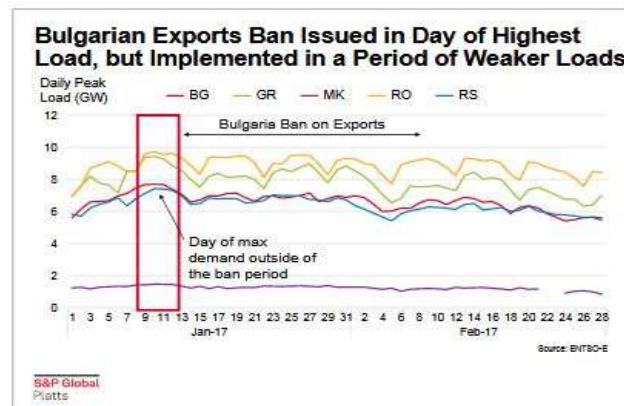

От графиката на БНЕБ ЕАД, която сравнява търгуваните количества и съответните средни борсови цени се установява, че през месеците с висок ръст на цени – юли и август, има рязък спад на търгуваните количества. През месеците май и юни са търгувани най-големите количества – над 400 000 MWh. След спада на търгуваните количества през юли и август се забелязва отново леко покачване, което достига най-висока стойност през месец декември – 430 274,90 MWh. Общият обем на търгуваните количества през 2017 г. е 4 233 800 MWh. Ръстът спрямо търгуваните количества през 2016 г. – 2 505 209 MWh е 167%.

Европейската комисия направи специално проучване за действията, предприети от България, Гърция, Румъния, Франция и Италия по време на лошите метеорологични условия през януари 2017 г. Проучването⁴ цели да покаже как енергийните пазари на тези държави са отговорили на предприетите от тях мерки, за България – временното

⁴https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/platts_report_final_version_rrr.pdf

спиране на износа на електрическа енергия. Проучването се фокусира основно върху мерките, които са повлияли върху трансграничната търговия и цените на пазарите „ден напред“. Проучването стига до извода, че решенията за ограничаване на износа имат последици в регионален мащаб. За България изводът е, че високото търсене на електрическа енергия е било ограничено в кратък период от време – 4 дни, поради което не е било необходимо да се спре износьт за толкова дълъг период от време (27 дни).

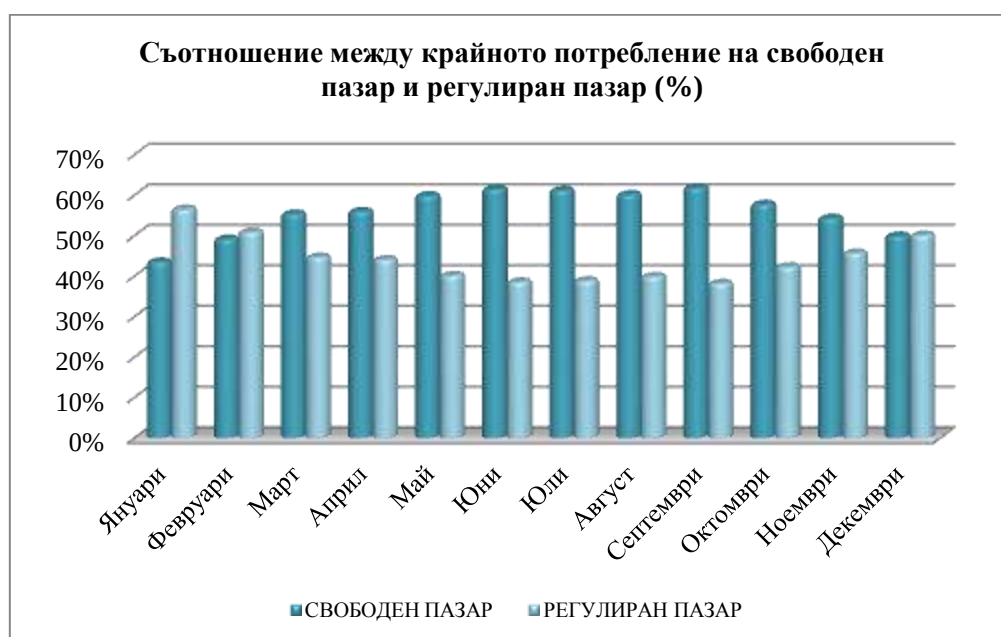

ЕК изчислява, че енергийните предприятия в България са понесли загуби в размер на 27 милиона евро.

През месеците юли и август също има значителен ръст на цените, в сравнение със същия месец на 2016 г. - между 30% и 46%.

През останалите месеци този ръст се движи в рамките на от 6% до 32%. През месец декември 2017 г. тенденцията е обърната и цените на трите товара са по-ниски с до 15%.

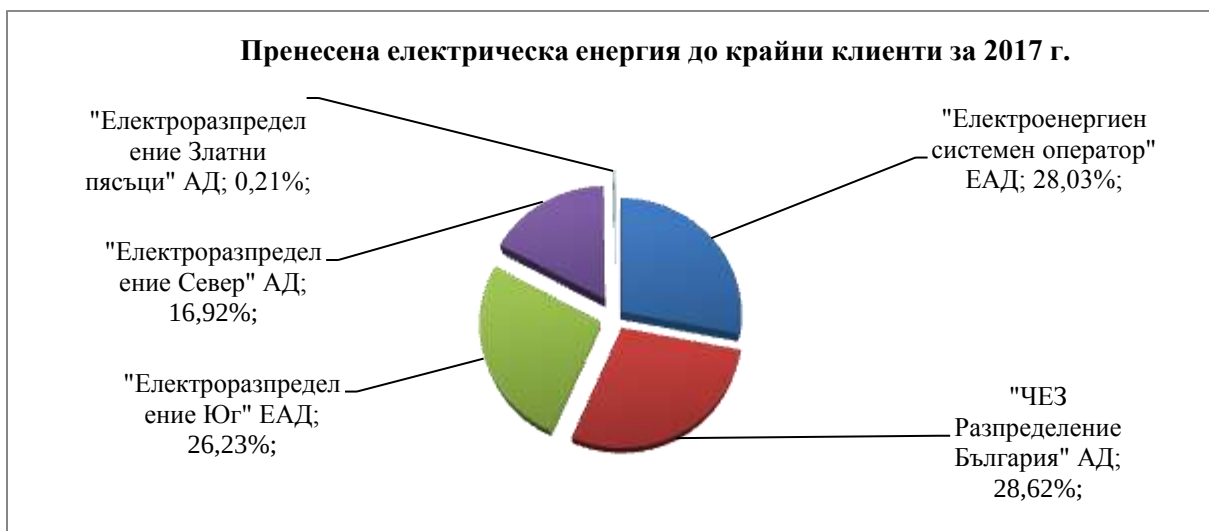
Потребление на електрическа енергия

От анализа на крайното потребление на електрическа енергия на свободен и регулиран пазар по месеци се забелязва също обръщане на тенденцията при

съотношението свободен – регулиран пазар. От месеците март до септември се разширява свободният пазар за сметка на регулирания, като съотношението достига 60% за свободен пазар срещу 40% за регулиран. Тази тенденция се обръща в месеците ноември и декември и делът на регулирания пазар нараства, като през декември 2017 г. двата пазара се изравняват с по 50% дял. Очертаващият се тренд е неблагоприятен предвид осъществяваната политика по изпълнение на дългосрочната цел за пълна либерализация на електроенергийния пазар в България и присъединяването му към вътрешния енергиен пазар, част от Енергийния съюз.

Пренесената електрическа енергия до крайни клиенти от електропреносното и електроразпределителните дружества за 2017 г. е представена на фигурата по-долу:

От сравнителния анализ на реализираните количества електрическа енергия на регулирания пазар от крайните снабдителите през 2015, 2016, 2017 г. може да се установи, че продажбите на електрическа енергия на небитови клиенти намаляват с 23,87% през 2016 г. спрямо 2015 г. и с 24,69% през 2017 г. спрямо 2016 г.

При битовите клиенти се отбелязва тенденция на незначително нарастване на продажбите през 2016 г. с 0,89% спрямо 2015 г. За 2017 г. ръстът е 3,03% спрямо 2016 г.

Забелязва се намаление на общото количество продадена енергия на клиенти на регулирания пазар през 2017 г. с 4,12%.

Продажби на електрическа енергия на клиенти регулиран пазар					
	2015 г.	2016 г.	2017 г.	Изменение 2016/2015	Изменение 2017/2016
Показатели	MWh	MWh	MWh	%	%
Електрическа енергия за небитови клиенти	4 899 835	3 730 232	2 809 280	-23,87%	-24,69%
Електрическа енергия за битови клиенти	10 636 980	10 731 506	11 056 297	0,89%	3,03%
Електрическа енергия за клиенти на КС общо	15 536 815	14 461 738	13 865 577	-6,92%	-4,12%

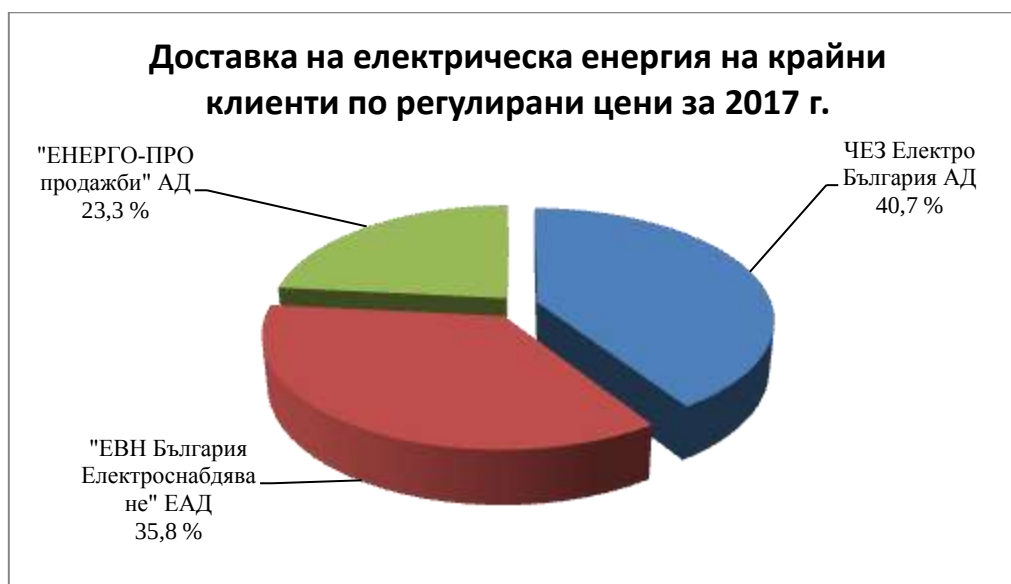
Източник: операторите на електроразпределителни мрежи

Пазарните дялове на крайните снабдителите са изчислени въз основа на продадените количества енергия на битови и небитови клиенти, присъединени към

съответната електроразпределителната мрежа ниско напрежение.

Пазарен дял			
Краен снабдител	2015 г.	2016 г.	2017 г.
„ЧЕЗ Електро България“ АД	41,32%	40,71%	40,79%
„ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД	34,94%	35,24%	35,83%
„ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД	23,73%	24,05%	23,38%

От анализа на данните за пазарните дялове може да се отчете, че „ЧЕЗ Електро България“ АД са с най-голям пазарен дял, но той бележи лек спад през периода 2015 г. – 2017 г. от 41,32% на 40,79%. През 2017 г. пазарният дял на „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД е 23%, а на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД – 36%. Участието на „ЕСП Златни пясъци“ ООД не е включено в анализа, защото участва с пазарен дял под 1% и няма съществено влияние върху пазара.

6. ДЕЙНОСТ ПО ПРИЛАГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

През изминалата година Комисията извърши множество дейности и прие редица решения в сектор „Електроенергетика“, свързани с прилагането на регламентите и мрежовите кодекси, определящи Правилата на единния европейски електроенергиен пазар. Мрежовите кодекси и свързаните с тях насоки са разработени, за да се реализират трите цели на европейската енергийна политика – да се гарантира сигурността на доставките, да се създаде конкурентен вътрешен пазар на електрическа енергия и намаляването на въглеродните емисии в електроенергийния сектор. За да се случи това, мрежовите кодекси и свързаните с тях насоки трябва да се прилагат и изпълняват в цяла Европа.

Регламент 2015/1222

Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на

претоварването (Регламент 2015/1222) определя правилата за изчисляване на трансграничния капацитет, определянето и прегледа на тръжните зони и работещи пазари „ден напред“ и „в рамките на деня“. Регламент 2015/1222 определя методите за разпределяне на капацитета на пазарите „ден напред“ и „в рамките на деня“ и очертава начина, по който капацитетът да бъде изчислен в различните зони. Въвеждането на хармонизирани трансгранични пазари ще доведе до по-ефективен единен европейски пазар и ще бъде от полза на потребителите. Тези правила осигуряват основа за прилагането на единен енергиен пазар в Европа.

С влизането му в сила през август 2015 г., Регламент 2015/1222 бележи началото на официалния период на изпълнение, по време на който държавите-членки, включително ENTSO-E, операторите на преносните системи (ОПС), националните регулаторни органи, енергийните борси и участниците на пазара си сътрудничат, за да се разработят методологиите и инструментите, описани в Регламент 2015/1222.

В изпълнение на регулаторните си функции, през 2017 г. КЕВР взе решение да поиска изменение на следните документи от оператора за свързване на пазарите – БНЕБ ЕАД и оператора на преносната система – ЕСО ЕАД, в съответствие с Регламент 2015/1222:

- Методика за модела на общата електроенергийна мрежа в съответствие с чл. 17;
- Методика за разпределяне на приходите от избягването на претоварване в съответствие с чл. 73;
- План за съвместно изпълняване на функциите на операторите за свързване на пазарите в съответствие с чл. 7;
- Предложение за моментите на отваряне и затваряне на пазара за сделки с междוזонава преносна способност в рамките на деня в съответствие с чл. 59;
- Предложение за резервна методика в съответствие с чл. 36;
- Предложение за алгоритъм, включително набор от изисквания на операторите на преносни системи и номинираните оператори на пазарите на електроенергия за разработване на алгоритми в съответствие с чл. 37;
- Предложение за продукти, които могат да бъдат взети предвид от номинираните оператори на пазарите на електроенергия в процедурата за единно свързване на пазарите „ден напред“ и „в рамките на деня“ в съответствие с чл. 40 и чл. 53;
- Предложение за резервни процедури на Регион за изчисляване на преносна способност Югоизточна Европа (България, Гърция и Румъния) в съответствие с чл. 44.

В изпълнение на регулаторните си функции, през 2017 г. КЕВР одобри следните документи в съответствие с Регламент 2015/1222:

- Методика за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите в съответствие с чл. 16 от Регламент 2015/1222;
- Изменено предложение за Методика за модела на общата електроенергийна мрежа в съответствие с чл. 17;
- Срок за началото на гарантираността на сделки за „ден напред“ в съответствие с чл. 69;
- Изменено предложение за План за съвместно изпълняване на функциите на операторите за свързване на пазарите в съответствие с чл. 7.

Регламент (ЕС) 2016/1719

На 26 септември 2016 г. Европейската комисия прие Регламент (ЕС) 2016/1719 за установяване на насоки относно предварително разпределяне на преносна способност (Регламент 2016/1719, Регламент FCA), който става задължителен в

държавите-членки на ЕС от 16 октомври 2016 г. Регламент 2016/1719 установява насоки, в които се определят подробни правила за разпределяне на междусистемен капацитет във форуърдните пазари, относно създаването на обща методология за определяне на дългосрочния междусистемен капацитет, за създаването на единна платформа за разпределяне на европейско ниво, предлагаща дългосрочни преносни права, и за възможността да се върнат дългосрочни преносни права за последващо разпределение на капацитет или прехвърляне на дългосрочни права за пренос между участниците на пазара.

В изпълнение на регулаторните си функции и в съответствие с изискванията на Регламент 2016/1719, през 2017 г. КЕВР одобри предложение на операторите на преносни системи за изискванията относно единна платформа за разпределяне съгласно чл. 49 и поиска изменение на предложението на операторите на преносни системи от Регион за изчисляване на преносна способност Югоизточна Европа (България, Гърция и Румъния) за регионално оформление на дългосрочните права за пренос съгласно чл. 31.

Регламент (ЕС) № 1227/2011

Относно изискванията на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT), през 2016 г. експертите от КЕВР продължиха действията по поддържане на национален регистър на пазарните участници. Регистърът дава на всеки участник на пазара единен идентификатор и съдържа достатъчно информация за да идентифицира участника на пазара, включително съответните подробности, свързани с идентификационния номер по ДДС, седалището, лицето, отговорно за неговите оперативни и търговски решения. Регистрацията на участниците на пазара чрез КЕВР се извършва чрез приложението Централизиран европейски регистър на участниците на енергийния пазар (Centralised European Register of Energy Market Participants, CEREMP), създадено от АСЕР.

През 2017 г. КЕВР получи достъп до платформата за уведомяване на АСЕР, чрез която пазарните участници могат да уведомят КЕВР и АСЕР в случай на съмнения за манипулация на пазара на електрическа енергия. Достъпът до платформата е поставен на видно място в интернет страницата на КЕВР.

По препоръка на АСЕР експерти от КЕВР започнаха участие в Постоянен комитет за мониторинг на пазара (MMSC), в рамките на който представители на националните регулаторни органи и на АСЕР обсъждат потенциални нарушения на REMIT. През годината експерти от КЕВР участваха активно в работата на работните групи по прилагане на Регламент (ЕС) № 1227/2011 (REMIT) и по-конкретно в работни групи REMIT CG и Market Monitoring Standing Committee (MM SC). В рамките на работните групи се разработват методики и наръчници, свързани с прилагане на регламента, проучвания за манипулиране на пазара за търговия на едро с електроенергия и търговия с вътрешна информация. При разработването на тези наръчници и методики се изисква от националните регулаторни органи активно да участват в дискусиите, да попълват въпросници и да предоставят данни. В тази връзка от името на КЕВР са попълвани въпросници, свързани с работата по изпълнение на задълженията на лицата, които извършват сделки по занятие (PPAT), чл. 15 от регламента. Също така са представени вижданията на регулатора при изработването на наръчник за определяне на добрите практики за разследване на манипулации, свързани със задържане на мощност (capacity withholding), предоставяне на информация по текущи случаи и др.

Участие в работни групи на АСЕР

Някои от групите организират срещи ежесечно, други по веднъж на няколко месеца. КЕВР се старае да участва активно в дейността на работните групи, доколкото е възможно, но поради недостиг на служители това, в повечето случаи, е трудно. При невъзможност за физическо присъствие, КЕВР участва в някои от срещите на работните групи чрез аудио или видеоконферентна връзка.

Дейностите, свързани със съвместната работа с Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори и Съвета на европейските енергийни регулатори в областта на електроенергийния и газовия пазар, включват:

- събиране, анализ и предоставяне на данни за Мониторинговия доклад на АСЕР и СЕЕР за развитието на пазарите;
- предоставяне на допълнителна информация за проектите от общ интерес за България от представителите в групите по Европейския инфраструктурен пакет;
- попълване в базата данни на АСЕР на стойностите и характеристиките на обмените на електроенергия, осъществени от ЕСО ЕАД, за годишния доклад на Агенцията по Електроенергийната регионална инициатива (ERI) въз основа на данни от ЕСО ЕАД;
- актуализиране на информацията за редовните шестмесечен и годишен доклади на АСЕР за напредъка по Електроенергийната регионална инициатива;
- изготвяне на годишен доклад до Европейската комисия и АСЕР за състоянието на пазарите на електроенергия и газ, включително попълване на базата данни от показатели към годишния доклад;
- участие на КЕВР в процедурите за електронно гласуване от Съвета на регулаторите на АСЕР на препоръки и становища на Агенцията относно изпълнението на мрежовите кодекси;
- планирани дейности съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011.

През 2017 г. КЕВР за първи път предостави анализ за развитието на конкуренцията на пазара на едро, като използва индексите за концентрация – Хиршман Херфиндалов индекс и индекс за концентрация – С3. По отношение пазара на дребно Комисията предостави анализ за развитието на индекса за смяна на доставчик през последните три години.

ГЛАВА ТРЕТА

ЕЛЕКТРОПРОИЗВОДСТВО, ВИСОКОЕФЕКТИВНО КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО И ТОПЛОСНАБДЯВАНЕ

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

В съответствие с правомощията на Комисията по чл. 21, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката, през 2017 г. са образувани административни производства по постъпили в КЕВР заявления за издаване, изменение, прекратяване и продължаване срока на лицензии на следните дружества:

Издадени лицензии

- „Коген Загоре“ ЕООД – Решение № Л-483 от 18.01.2017 г. за издаване на Лицензия № Л-483-03 от 18.01.2017 г. за извършване на дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Солвей Соди“ АД – Решение № Р-262 от 02.06.2017 г. за даване на разрешение на „Девен“ АД да се преобразува чрез вливане в „Солвей Соди“ АД и за издаване на „Солвей Соди“ АД на Лицензия № Л-489-03 от 02.06.2017 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“.

Изменени лицензии

- „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД – Решение № И4-Л-012 от 18.01.2017 г. за изменение на Лицензия № Л-012-02 от 17.10.2000 г. за дейността „производство на топлинна енергия“ и продължаване на срока на лицензията;

- „Топлофикация – Бургас“ ЕАД – Решение № И1-Л-023 от 17.08.2017 г. за изменение на Лицензия № Л-023-02 от 15.11.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Топлофикация Габрово“ ЕАД – Решение № И2-Л-008 от 05.09.2017 г. за изменение на Лицензия № Л-008-03 от 17.10.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „ТЕЦ Варна“ ЕАД – Решение № И1-Л-086 от 05.09.2017 г. за изменение на Лицензия № Л-086-01 от 21.02.2001 г. за дейността „производство на електрическа енергия“.

Прекратени лицензии и административни производства:

- „Девен“ АД – Решение № Р-262 от 02.06.2017 г. за прекратяване на Лицензия № Л-047-03 от 06.12.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Тецеко Пауър“ ЕООД – прекратяване на административното производство, образувано по заявление с вх. № Е-ЗЛР-Л-52 от 28.08.2015 г. за издаване на лицензия за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ и приложеното към него заявление за утвърждаване на цена на топлинна енергия.

Отнети лицензии – през 2017 г. Комисията не е образувала производства за отнемане на издадени лицензии за дейности в енергетиката.

В сектор „Топлоенергетика“ не се наблюдава голяма динамика в изменението и издаването на нови лицензии. Измененията са свързани основно с извеждане от експлоатация на стари и амортизирани съоръжения и/или с изграждането на нови такива.

Издадени са две нови лицензии – едната е във връзка с изграждане на нова когенерационна мощност за снабдяване с топлинна енергия на оранжерийен комплекс, а втората – вследствие на преобразуване на дружество - лицензиант.

2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ

През 2017 г. в Комисията са образувани три административни производства за одобряване на бизнес планове:

- „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД – Решение № БП-1 от 18.01.2017 г. за одобряване на бизнес план за периода 2015 г. – 2019 г.;
- „Коген Загоре“ ЕООД – Решение № БП-2 от 18.01.2017 г. за одобряване на бизнес план за периода 2017 г. – 2021 г.;
- „Солвей Соди“ АД – Решение № БП-4 от 02.06.2017 г. за одобряване на бизнес план за периода 2017 г. – 2021 г.

3. ОБЩИ УСЛОВИЯ И ПРАВИЛА ЗА РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ НА ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ

За осигуряване на равнопоставеност на клиентите от различните лицензирани територии и поради необходимостта от прилагане на настъпилите промени в нормативната уредба, касаеща снабдяването на клиенти с топлинна енергия, Комисията подготви и проведе среща с представители на всички топлопреносни дружества. Разменени бяха становища относно въвеждане на някои общи за дружествата текстове в Общите условия. Със заповед на председателя на КЕВР са създадени работни групи, които да изготвят и внесат доклади по заявления на топлофикационни дружества за одобряване на общи условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди. За първия доклад – доклад по заявление на „Топлофикация Сливен“ ЕАД за одобряване на „Общи условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди от „Топлофикация Сливен“ ЕАД на клиенти в град Сливен“ и на „Правила за работа с клиентите, потребители на топлинна енергия“ започна процедурата по разглеждане и приемане, която включва и обществено обсъждане със заинтересованите страни, съгласно чл. 14 от ЗЕ. Докладът, заедно с ОУ и Правилата, бяха изпратени и на Комисията за защита на потребителите за изготвяне на насоки или препоръки във връзка с конкретни неравноправни клаузи, съгласно чл. 148, ал. 1 от Закона за защита на потребителите.

Със свои решения през 2017 г. КЕВР одобри Общи условия за продажба на топлинна енергия за небитови нужди и на Правила за работа с потребителите на следните дружества:

- „Коген Загоре“ ЕООД – Решение № Л-483 от 18.01.2017 г. на КЕВР за одобряване на Общи условия за продажба на топлинна енергия за небитови нужди и на Правила за работа с потребителите;
- „Топлофикация Петрич“ ЕАД – Решение № ОУ-1 от 23.02.2017 г. за одобряване на Общи условия за продажба на топлинна енергия за небитови нужди и на Правила за работа с клиенти на топлинна енергия за небитови нужди;
- „Солвей Соди“ АД – Решение № Р-262 от 02.06.2017 г. за одобряване на Общи

условия за продажба на топлинна енергия на клиенти на топлинна енергия за небитови нужди и на Правила за работа с клиенти на топлинна енергия за небитови нужди.

В процедура към 31.12.2017 г. са следните административни производства:

- „Веолия Енерджи Варна“ ЕАД – заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-61 от 29.11.2016 г. за изменение на Лицензия № Л-041-02 от 06.12.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД – заявление с вх. № Е-ЗЛР-ПР-6 от 22.02.2017 г. за прекратяване на Лицензия № Л-442-03 от 30.03.2015 г. за производство на електрическа и топлинна енергия;

- „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД – заявление с вх. № Е-ЗЛР-Л-37 от 10.08.2017 г. за прекратяване на Лицензия № Л-012-02 от 17.10.2000 г. за производство на топлинна енергия и на Лицензия № Л-011-03 от 17.10.2000 г. за производство на електрическа и топлинна енергия, за издаване на лицензия за производство на електрическа и топлинна енергия с условие за изграждане на енергийни обекти и за издаване на разрешение за сключване на договор за заем;

- „ТЕЦ Хасково“ АД – с решение по Протокол № 165 от 01.08.2017 г., т. 2, КЕВР е открила производство за прекратяване на Лицензия № Л-297-01 от 04.03.2009 г., изменена с Решение № И1-Л-297 от 04.10.2010 г. и с Решение № И2-Л-297 от 31.10.2011 г., за дейността „производство на електрическа енергия“, издадена на „ТЕЦ Хасково“ АД – в несъстоятелност;

- „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД – заявление с вх. № Е-14-24-16 от 01.12.2017 г. за одобряване на актуализиран бизнес план за периода 2017 г. – 2021 г.

4. СДЕЛКИ, РАЗРЕШЕНИЯ И ЗАЛОЗИ

В изпълнение на правомощията на Комисията, на основание чл. 21, ал. 1, т. 23 и чл. 53, ал. 5 от Закона за енергетиката, чл. 92, ал. 1 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката през 2017 г. Комисията е издала разрешения за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие, за учредяване на залог и/или ипотека, за одобряване на бизнес планове, Общи условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди и на Правила за работа с клиенти.

Административните процедури, свързани с разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие – издаване на облигации, заеми със срок на погасяване, по-дълъг от една година и сделки на стойност повече от 10 на сто от активите на лицензианта, съгласно последния одитиран годишен отчет, както и учредяване на залог, включително особен залог или ипотека върху имущество, с което се осъществява лицензионна дейност, са завършили с издаване на решения от Комисията на следните дружества:

- „КИД 2228“ ЕООД – Решение № Р-258 от 16.02.2017 г. за издаване на разрешение за извършване на сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие и учредяване на особен залог;

- „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД – Решение Р-259 от 12.04.2017 г. за даване на разрешение за сключване на договор за заем с „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД;

- „РЕС Технолджи“ АД – Решение № Р-260 от 23.05.2017 г. за даване на разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното

предприятие;

- „АСМ-БГ Инвестиции“ АД – Решение № Р-261 от 23.05.2017 г. за даване на разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие;

- „Топлофикация Русе“ ЕАД – Решение № Р-263 от 04.08.2017 г. за даване на разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие;

- „Е.В.Т. – Електра Волт Трейд“ АД – Решение № Р-265 от 30.08.2017 г. за даване на разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие;

- „АСМ-БГ Инвестиции“ АД и „РЕС Технолджи“ АД – Решение № Р-267 от 14.11.2017 г. за даване на разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие;

- „РЕС Технолджи“ АД и „АСМ-БГ Инвестиции“ АД – Решение № Р-268 от 14.11.2017 г. за даване на разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие;

- „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД – Решение № Р-269 от 15.12.2017 г. за даване на разрешение на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД да сключи договор за заем с „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД.

5. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

В изпълнение на правомощията на Комисията по чл. 21, ал. 1, т. 8 от Закона за енергетиката, в съответствие с Наредба № 5 от 23 януари 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия (НРЦТЕ), през 2017 г. Комисията е утвърдила и/или изменила действащите цени на енергийните предприятия от сектор „Топлоенергетика“ със следните решения:

- Решение № Ц-1 от 15.02.2017 г. за утвърждаване на пределни цени на топлинната енергия на „Коген Загоре“ ЕООД за ценовия период от 01.03.2017 г. до 28.02.2018 г., при прилагане на метода за ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“;

- Решение № Ц-6 от 07.04.2017 г. за утвърждаване на пределни цени на топлинна енергия и на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин, на 29 дружества за второто тримесечие на 2017 г., работещи с природен газ, считано от 07.04.2017 г. във връзка с изменението на цената на природния газ на входа на газопреносната мрежа през 2017 г.;

- Решение № Ц-8 от 28.04.2017 г. за изменение на преференциалната цена на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централа с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия на „Топлофикация Русе“ ЕАД, считано от 01.05.2017 г.;

- Решение № Ц-9 от 17.05.2017 г. за определяне на преференциална цена на електрическа енергия на „Оранжеви Петров дол“ ООД за ценовия период от 01.06.2017 г. до 31.05.2018 г., при прилагане на метода за ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“;

- Решение № Ц-10 от 01.06.2017 г. за утвърждаване на пределни цени на топлинната енергия и определяне цени на електрическа енергия, произведена от топлоелектрическа централа с комбиниран начин на производство на „Видахим“ АД, след отмяна на т. 26 от Решение № Ц-25 от 30.06.2015 г. с Решение № 3907 от 08.06.2016 г. по адм. дело № 7874 от 2015 г. по описа на Административен съд София-град;

- Решение № Ц-18 от 01.07.2017 г. за утвърждаване на пределни цени на топлинната енергия и преференциални цени на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода за ценово регулиране „норма на възвращаемост на капитала“ на 32 дружества от сектор „Топлоенергетика“. Със същото решение Комисията утвърждава цени за присъединяване към топлопреносната мрежа на „Топлофикация София“ ЕАД, считано от 01.07.2017 г.; прекратява административното производство, образувано по Заявление с вх. № Е-14-38-5 от 31.03.2017 г., подадено от „ТЕЦ Свищов“ АД; прекратява административното производство, образувано по Заявление с вх. № Е-14-35-7 от 31.03.2017 г., подадено от „Видахим“ АД;

- Решение № Ц-12 от 27.06.2017 г., считано от датата на вписване в Търговския регистър, за утвърждаване на пределна цена на топлинната енергия и преференциална цена на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода за ценово регулиране „норма на възвращаемост на капитала“ на „Солвей Соди“ АД;

- Решение № Ц-13 от 27.06.2017 г., с което се отказва изменение на действащите цени на електрическата и топлинната енергия на „Брикел“ ЕАД, утвърдени с Решение № Ц-18 от 30.06.2016 г. на КЕВР;

- Решение № Ц-14 от 27.06.2017 г., с което се отказва изменение на действащите цени за електрическа и топлинна енергия на „Топлофикация Перник“ АД, утвърдени с Решение № Ц-18 от 30.06.2016 г. на КЕВР;

- Решение № Ц-15 от 27.06.2017 г., с което се отказва изменение на действащите цени за електрическа и топлинна енергия на „Топлофикация Сливен“ ЕАД, утвърдени с Решение № Ц-18 от 30.06.2016 г. на КЕВР;

- Решение № Ц-27 от 31.10.2017 г., считано от 01.11.2017 г., за утвърждаване на пределна цена на топлинната енергия и преференциална цена на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода за ценово регулиране „норма на възвращаемост на капитала“, на „Топлофикация Петрич“ ЕАД;

- Решение № Ц-28 от 10.11.2017 г. за утвърждаване на пределни цени на топлинната енергия и определяне цени на електрическа енергия, произведена от топлоелектрическа централа с комбиниран начин на производство на „Топлофикация Сливен“ ЕАД, след отмяна на т. 6 от Решение № Ц-11 от 30.06.2014 г. с Решение № 8555 от 04.07.2017 г. по адм. дело № 10481 от 2016 г. по описа на Върховния административен съд;

- Решение № Ц-39 от 29.12.2017 г. за изменение на преференциалната цена на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централа с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия на „Топлофикация Русе“ ЕАД, считано от 01.01.2018 г.

Съгласно чл. 18, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) производството на електрическа енергия от възобновяеми източници се насърчава по начините, посочени в същата разпоредба, в т.ч. и чрез определяне на преференциални

цени. В тази връзка, по силата на чл. 32, ал. 1, т. 1 от ЗЕВИ, Комисията ежегодно до 30 юни определя преференциални цени за изкупуване на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, с изключение на енергията, произведена от водоелектрически централи с инсталирана мощност над 10 MW. С Решение № Ц-17 от 30.06.2016 г. Комисията е определила преференциални цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници и е извършила актуализация на преференциални цени на електрическа енергия, произведена от биомаса, а именно:

- Решение № Ц-11 от 14.06.2017 г. относно определяне на преференциални цени за изкупуване на електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници – биомаса от дървесина, получена от дървесни остатъци, прочистване на гори, горско подрязване и други дървесни отпадъци, с комбинирано производство, след отмяна на т. 2 от Решение № Ц-1 от 28.01.2015 г. с Решение № 1320 от 29.02.2016 г. по адм. дело № 4882 от 2015 г. по описа на Административен съд София – град, 22-ри състав, оставено в сила с Решение № 1549 от 07.02.2017 г. по адм. дело № 5102/2016 г. по описа на Върховния административен съд на Република България;

- Решение № Ц-17 от 01.07.2017 г. за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници и актуализиране на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от биомаса;

- Решение № Ц-29 от 16.11.2017 г. относно определяне на преференциални цени за изкупуване на електрическа енергия, произведена от вятърни електрически централи, работещи до 2 250 часа и от вятърни електрически централи, работещи над 2 250 часа, считано от 01.07.2012 г., след влязло в сила Решение № 16672 от 12.12.2013 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 473 от 2013 г.;

- Решение № Ц-30 от 29.11.2017 г. за определяне на преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от вятърни електрически централи с инсталирана мощност над 1 MW, считано от 01.07.2013 г., след влязло в сила Решение № 4798 от 28.04.2015 г. на ВАС, Петчленен състав – I колегия по адм. дело № 2624 от 2015 г.

В процедура към 31.12.2017 г. са следните административни производства:

- „Биовет“ АД – Заявление с вх. № Е-14-41-7 от 29.05.2017 г. относно утвърждаване на цени на топлинна и електрическа енергия;

- „Топлофикация Разград“ ЕАД – Заявление с вх. № Е-14-16-11 от 02.10.2017 г. относно утвърждаване на цени на топлинна и електрическа енергия;

- „Брикел“ ЕАД – Заявление с вх. № Е-14-31-12 от 26.10.2017 г. относно изменение на цени на топлинна и електрическа енергия;

- „Топлофикация Габрово“ ЕАД – Заявление с вх. № Е-14-11-21 от 22.11.2017 г. относно изменение на цената на електрическата енергия;

- „Коген Загоре“ ЕООД – Заявление с вх. № Е-12-00-376 от 24.11.2017 г. относно утвърждаване на цена на топлинна енергия.

6. СЕРТИФИКАТИ ЗА ПРОИЗХОД НА ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА ЕНЕРГИЯ

На основание чл. 21, ал. 1, т. 18 от ЗЕ Комисията издава, прехвърля и отменя сертификати на производителите на електрическа енергия за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена при комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия. Съгласно чл. 163б от ЗЕ сертификатът за произход е електронен документ, който се издава за 1 MWh електрическа енергия на производител за нетното производство на електрическа енергия, измерено на изхода на централата и подадено

към съответната електрическа мрежа, при спазване на изискванията за точност, надеждност и невъзможност за подправяне. За всяка единица произведена електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия може да се издава само един сертификат за произход, който е със срок на валидност 12 месеца от производството на съответната единица енергия. Издадените на производителя месечни сертификати за произход се прехвърлят на обществения доставчик, съответно на крайните снабдителни, за изкупеното количество електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия в съответствие с чл. 162, ал. 1 от ЗЕ.

В изпълнение на чл. 163в, ал. 3 от ЗЕ КЕВР е приела Наредба № 7 от 19.07.2017 г. за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия (обн. ДВ, бр. 61 от 28.07.2017 г. – в сила от 01.08.2017 г.).

През 2017 г. Комисията е приела следните решения относно издаване, прехвърляне и отмяна на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“:

- Решение № С-1 от 31.01.2017 г. на КЕВР относно издаване на допълнителен Сертификат с № ЗСК-20-02-12 за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от „Топлофикация – Русе“ ЕАД за периода от 1.01.2012 г. до 31.12.2012 г.;

- Решение № С-2 от 03.02.2017 г. относно отмяна на Решение № С-2 от 04.02.2016 г. на КЕВР, в частта му по т. 18, отнасяща се за „Топлофикация – Габрово“ ЕАД и обезсилване на Сертификат № ЗСК-12-03-15 за периода от 26.10.2015 г. до 31.12.2015 г., с дадени задължителни указания за „Топлофикация – Габрово“ ЕАД;

- Решение № С-3 от 15.02.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 31 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.11.2016 г. до 30.11.2016 г.;

- Решение № С-4 от 16.02.2017 г. на КЕВР относно издаване на допълнителен сертификат за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от централа за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия „Топлофикация Русе“ ЕАД, през периода от 1.01.2010 г. до 31.12.2010 г.;

- Решение № С-5 от 01.03.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 33 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.12.2016 г. до 31.12.2016 г.;

- Решение № С-6 от 23.03.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 34 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.01.2017 г. до 31.01.2017 г.;

- Решение № С-7 от 12.04.2017 г. на КЕВР относно издаване на допълнителен сертификат за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от централа за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия „Топлофикация Русе“ ЕАД, през периода от 1.01.2011 г. до 31.12.2011 г.;

- Решение № С-8 от 12.04.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 34 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.02.2017 г. до 28.02.2017 г.;

- Решение № С-9 от 09.05.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 34 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.03.2017 г. до 31.03.2017 г.;

- Решение № С-10 от 20.06.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 33 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.04.2017 г. до 30.04.2017 г.;

- Решение № С-11 от 06.07.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 32 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.05.2017 г. до 31.05.2017 г.;

- Решение № С-12 от 27.07.2017 г. г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 30 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.06.2017 г. до 30.06.2017 г.;

- Решение № С-13 от 30.08.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 23 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.07.2017 г. до 31.07.2017 г.;

- Решение № С-14 от 05.10.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 22 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.08.2017 г. до 31.08.2017 г.;

- Решение № С-15 от 10.11.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 26 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.09.2017 г. до 30.09.2017 г.;

- Решение № С-16 от 21.12.2017 г. на КЕВР относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 29 бр. дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.10.2017 г. до 31.10.2017 г.

На интернет страницата на Комисията (www.dker.bg) са публикувани регистри на издадени/прехвърлени месечни сертификати за произход на електрическата енергия, произведена по комбиниран начин за разглеждания период – 2017 г.

Във връзка с последните изменения в ЗЕ по отношение на сертификатите и необходимостта от актуализиране на електронните справки по чл. 4, ал. 5 от Наредба № 7 от 19.07.2017 г. за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, Комисията с решение по Протокол № 269 от 08.12.2017 г. прие актуализирани справки. Същите се попълват и подават от дружествата като неразделна част от заявленията за издаване/прехвърляне на месечни сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“.

През 2017 г. експерти от Комисията взеха участие в изготвянето на проект на Наредба № 7 от 19.07.2017 г. за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия.

7. КОНТРОЛ

Планови проверки

В съответствие с одобрения годишен график, експерти от КЕВР извършиха комплексна планова проверка на „Топлофикация Габрово“ ЕАД за изпълнение на

условията на издадената на дружеството Лицензия № Л-008-03/17.10.2000 г., изменена с Решение № И1-Л-008-03/28.09.2006 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ и Лицензия № Л-009-05/17.10.2000 г. за дейността „пренос на топлинна енергия“.

На основание чл. 80, ал. 4 от ЗЕ, с Констативен протокол № Т-03/27.03.2017 г., работната група даде задължителни предписания на „Топлофикация Габрово“ ЕАД, както следва:

- Дружеството да представи в КЕВР утвърдена методика за обезщетение на клиентите, в която ясно да е определено на какъв принцип се определя месецът, който се приема като база за изчисляване количеството на недоставена топлинна енергия;

- Дружеството да представи в КЕВР утвърден план-график за изпълнение на мерки, които да гарантират устойчива работа на мощностите и безпроблемна работа на топлопреносната мрежа през отоплителния сезон 2017 г. – 2018 г. по топлоизточници, топлопреносна мрежа и горивно стопанство;

- Дружеството да изготви и представи в КЕВР анализ за работата на ЕПГ 8, включително причини за шлаковане, с предвидени конкретни мерки, срокове и необходими финансови и човешки ресурси за отстраняване на всички установени предпоставки за влошени експлоатационни параметри на съоръжението, с което да гарантира нормалната му работа;

- Дружеството да представи в КЕВР отчет и прогноза за изпълнение на инвестиционна и ремонтна програма за периода 2017 г. – 2018 г.;

- Дружеството да представи подробен отчет за реално приспадналите суми във фактурите за м. декември 2016 г. и м. февруари 2017 г. за недоставена топлинна енергия или влошено качество на топлоснабдяването;

- Дружеството да представи в КЕВР доказателства, че обезщетенията за недоставените количества топлинна енергия, не участват в годишните изравнителни сметки на клиентите.

Доказателства за изпълнение на предписанията бяха предоставени на КЕВР в посочения срок.

Извънредни проверки

През 2017 г. експерти на КЕВР извършиха извънредна проверка на „Топлофикация София“ ЕАД за установяване на нарушения на издадените на дружеството Лицензии № Л-032-03/15.11.2000 г. за дейността производство на електрическа и топлинна енергия и № Л-033-05/15.11.2000 г. за пренос на топлинна енергия, във връзка с авария на магистрален топлопровод и спряно топлоподаване за над 48 часа.

На основание чл. 80, ал. 4 от ЗЕ, с Констативен протокол № Т-02/23.03.2017 г., работната група даде задължителни предписания „Топлофикация София“ ЕАД, както следва:

- Дружеството да възложи и представи в КЕВР независим експертен доклад във връзка с възникналите аварии;

- Дружеството да инициира процедура за изменение на действащите Общи условия за продажба на топлинна енергия за битови и стопански нужди от „Топлофикация София“ ЕАД, както и проект на Методика за компенсиране на клиенти, в случаите когато прекъсването или ограничаването на топлоснабдяването надхвърля 48 часа;

- Дружеството да представи в КЕВР утвърдена програма за приоритетна и ускорена подмяна и рехабилитация на рискови участъци от топлопреносната мрежа за периода 2017 г. – 2019 г.;

- Дружеството да представи в КЕВР отчет и прогноза за изпълнение на инвестиционна и ремонтна програма за 2017 г., която да гарантира непрекъснатост и качество на топлоснабдяването през отоплителен сезон 2017 г. – 2018 г.;

- Дружеството да представи в КЕВР отчет за реално приспадналите суми във фактурите за м. февруари 2017 г. за недоставена топлинна енергия или с влошено качество на услугата на засегнатите клиенти;

- След приключване на отоплителен сезон 2016 г. – 2017 г. дружеството да представи доказателства, че недоставените количества топлинна енергия или тези с влошени показатели, доставяни до клиентите при временното възстановяване на топлоподаването в дните на аварията, не участват в годишните изравнителни сметки на клиентите.

Доказателства за изпълнение на предписанията бяха предоставени на КЕВР в посочения срок.

Експерти на КЕВР извършиха извънредна проверка и на „Топлофикация Перник“ АД за установяване на нарушения на издадената на дружеството Лицензия за дейността производство на електрическа и топлинна енергия № Л-055-03/08.01.2001 г. и Лицензия за пренос на топлинна енергия № Л-056-05/08.01.2001 г.

Проверката установи, че причина за нарушеното топлоподаване са продължителните екстремно ниски температури, предизвикали обледяване на въглищата и отказ за сработване на системата за подаване на газ към аварийния котел, поради което същият не е бил въведен в действие. На основание чл. 80, ал. 4 от ЗЕ, с Констативен протокол № Т-01/14.02.2017 г. работната група даде задължително предписание на „Топлофикация Перник“ АД в програмата за зимната подготовка за сезон 2017 г. – 2018 г. да бъдат включени и изпълнени мерки и дейности, които да гарантират нормална работа на газовите уредби, транспортирането и ритмичното подаване на въглища към парогенераторите, в случай на екстремни метеорологични условия.

Дружеството изготви план-график на мерки и дейности във връзка с предотвратяване на подобни аварии, като доказателства за изпълнение на предписанията бяха предоставени на КЕВР в посочения срок.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ПРИРОДЕН ГАЗ

През 2017 г. Комисията за енергийно и водно регулиране взе активно участие в процесите по създаване на необходимите условия за постигане на конкурентност и за либерализацията на българския пазар на природен газ, като част от пазара в ЕС и този в Източна Европа, като предприе редица важни стъпки с ключово значение за постигане на посочените цели. През отчетната година, в рамките на своите правомощия, КЕВР прие редица решения в изпълнение на изискванията на европейското законодателство, свързани с либерализацията и интеграцията на пазара на природен газ. По този начин се стартира реалното прилагане на приетите от Комисията през предходната година нормативни актове, свързани с пазара на природен газ, което оказва положително въздействие върху развитието на процесите на либерализация в сектора и правилното функциониране на пазара на природен газ в страната, в съответствие с европейското законодателство.

От 1 октомври 2017 г. стартира прилагането на входно-изходния тарифен модел на определяне на цените за достъп и пренос на природен газ през газопреносната система. В тази връзка, в съответствие с Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, КЕВР утвърди необходими годишни приходи на „Булгартрансгаз“ ЕАД за първата година от регулаторния период 2017-2019 г. След утвърждаване на необходимите годишни приходи от Комисията, „Булгартрансгаз“ ЕАД определи тарифната структура и цените за достъп и пренос на природен газ по входни точки/зони и изходни точки/зони за първия ценови период - газова година 2017/2018 г. Дейността на оператора по пренос на природен газ при прилагането на входно-изходния тарифен модел се наблюдава текущо от Комисията, като ежесечно се извършва анализ на предоставените от „Булгартрансгаз“ ЕАД данни за разпределените капацитети, резервираните капацитети и тяхната използваемост от ползвателите, както и за приходите от дейността.

На основание на Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс, през март 2017 г. Комисията утвърди на „Булгартрансгаз“ ЕАД разходна компонента на цената на природния газ за балансиране, считано от 01.05.2017 г., и през септември 2017 г. - разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 2017/2018 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД организира балансирането на пазара на природен газ съгласно разпоредбите на ЗЕ, Правилата за търговия с природен газ и Правилата за балансиране на пазара на природен газ. Балансьорът сключва сделки за покупка и продажба на природен газ за балансиране с ползвателите на мрежата по цени, определени по Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс. Съгласно Методиката, балансьорът изчислява разходната компонента на цената на природния газ за балансиране и предлага нейната стойност за утвърждаване от КЕВР.

В изпълнение на изискванията и в съответствие с целите и принципите на Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ, през 2017 г. КЕВР прие Процедури за управление на претоварването в случай на договорно претоварване, които следва да се прилагат от „Булгартрансгаз“ ЕАД. Управление на претоварването е управление на капацитетите за пренос на оператора на преносна система с оглед оптимално и максимално използване на техническия капацитет и навременно откриване на точки на бъдещо претоварване и насищане. Принципите за управление на

претоварването и разпределение на капацитет за нови или наскоро договорени договори се основават на освобождаване на неизползвания капацитет чрез предоставяне на възможност на ползвателите на мрежата да дадат под наем или да препродадат капацитетите по своите договори, както и на задължение за операторите на преносни системи да предлагат неизползвания капацитет на пазара поне за един ден напред и без прекъсване.

През 2017 г., с оглед постигане на оптимални условия за преодоляване на изолацията на българския газов пазар и осигуряване на възможности за свободен пренос на газ през българските граници, Комисията прие позиция относно ангажиментите, предложени от „Газпром“ по дело AT.39816 - Доставки на газ нагоре по веригата в Централна и Източна Европа.

Важно условие за либерализирането на газовия пазар в страната е създаването на единен регионален пазар на природен газ, което може да се постигне чрез изграждане и свързване на инфраструктурите за пренос на природен газ между отделните страни, както и с преодоляване на различията в начините на разпределяне на капацитети и режимите за балансиране на пазарите на природен газ. Ефективното отваряне на вътрешния пазар и развитието на регионален газов пазар е предпоставка за създаването на единен пазар на природен газ в ЕС, което е в интерес на гражданите и на индустрията. С ключово значение за създаването на регионален газов пазар е изграждането и въвеждането в експлоатация на инфраструктурните проекти, включени в публикувания от Европейската комисия списък с проекти от общ интерес. В тази връзка, през 2017 г. КЕВР одобри на „Булгартрансгаз“ ЕАД десетгодишен план за развитие на мрежите за периода 2017-2026 г., който служи за основа на разработването на Регионалните инвестиционни планове за развитие на мрежата (GRIPs), както и на Общностния план за развитие на мрежата в ЕС, изготвян от Европейската мрежа на операторите на газопреносни системи (ENTSOG). В съответствие с Регламент (ЕС) 347/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009, Комисията прие и решение, с което определи трансгранично разпределение на инвестиционните разходи за проект от общ интерес 6.8.2. „Необходима рехабилитация, модернизирание и разширяване на българската преносна система“ - Фаза 2, във връзка с инвестиционно искане от „Булгартрансгаз“ ЕАД.

КЕВР участва в организирания от националния газопреносен оператор „Булгартрансгаз“ ЕАД двудневен семинар, проведен на 4-5 април 2017 г. в гр. София. В него взеха участие представители на ЕК, ENTSOG, Европейската асоциация на търговците на енергия (EFET), Министерство на енергетиката, „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД и пазарни участници от сектор природен газ. Основните обсъждани теми с участието на КЕВР бяха свързани с изпълнението на мрежовите кодекси за разпределение на капацитет съгласно Регламент (ЕС) № 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 г. за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределение на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) 984/2013 г. и балансиране - Регламент (ЕС) № 312/2014 на ЕК от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи и процедурите за управление на претоварването.

При изпълнение на регулаторните си правомощия КЕВР се стреми да осигурява баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите, равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия, като цели отваряне, правилно функциониране, развиване на конкурентен, сигурен и устойчив вътрешен пазар на природен газ, като част от единния пазар на природен газ в ЕС.

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

Издаването, изменението, допълнението, продължаването на срока, прекратяването, спирането и отнемането на лицензиите на дружествата от сектор „Природен газ“ се извършва съгласно Закона за енергетиката (ЗЕ) и Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ).

Изменени лицензии

През 2017 г. с Решение № И1-Л-448 от 07.12.2017 г. КЕВР измени издадените на „Райков сервиз“ ООД Лицензии № Л-448-08 от 31.08.2015 г. за дейността „разпределение на природен газ“ и № Л-448-12 от 31.08.2015 г. за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ на територията на Община Смолян по отношение на срока за започване на лицензионната дейност, като се удължава с 12 (дванадесет) месеца, но не по-късно от 01.03.2018 г.

Решения за одобряване на бизнес планове

През 2017 г. КЕВР прие решения за одобряване на бизнес планове на 10 дружества от сектор „Природен газ“, посочени в следващата таблица:

№	Решение	Име на дружеството	Относно
1.	№ БП-3 от 14.03.2017 г.	„Овергаз Мрежи“ АД	одобряване на актуализирани бизнес планове за териториите на Столична община (в т.ч. СОР Банкя) и Община Божурище; „Изток“; „Запад“; „Юг“ и „Север“ за периода 2015-2019 г.
2.	№ БП-5 от 27.07.2017 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	одобряване на бизнес план за територията на Република България за периода 2017-2021 г.
3	№ БП-6 от 27.07.2017 г.	„КарловоГаз“ ООД	одобряване на бизнес план за територията на Община Карлово за периода 2017-2021 г.
4.	№ БП-7 от 01.08.2017 г	„Булгартрансгаз“ ЕАД	одобряване на бизнес план за развитие на дейността „пренос на природен газ“ за периода 2017-2019 г.
5.	№ БП-8 от 29.11.2017 г.	„Аресгаз“ ЕАД	одобряване на бизнес план за обособена територия „Добруджа“ и територията на Общините Добрич, Тервел, Търговище и Омуртаг за периода 2018-2020 г.
6.	№ БП-9 от 29.11.2017 г.	„Аресгаз“ ЕАД	одобряване на бизнес план за обособена територия „Мизия“ и Община Бяла Слатина за периода 2018-2020 г.
7.	№ БП-10 от 29.11.2017 г.	„Кнежа-газ“ ООД	одобряване на бизнес план за територията на Община Кнежа за периода 2017-2019 г.
8.	№ БП-11 от 01.12.2017 г.	„Газо-енергийно дружество - Елин Пелин“ ЕООД	одобряване на бизнес план за територията на Община Елин Пелин за периода 2018-2022 г.
9.	№ БП-12 от 01.12.2017 г.	„ТЕЦЕКО“ ЕООД	одобряване на бизнес план за територията на Община Свищов и Община Белене за периода 2018-2022 г.
10.	№ И1-Л-448 от 07.12.2017 г.	„Райков сервиз“ ООД	одобряване на актуализиран бизнес план за територията на Община Смолян за периода 2016-2020 г.

2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Регулирането на цените на природния газ се извършва съгласно ЗЕ и Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ, приета от Комисията.

Решения за утвърждаване на цени

През 2017 г. КЕВР прие решения за утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа на съответната територия на 6 (шест) газоразпределителни дружества (ГРД). Поради установени разлики между прогнозираните и отчетените инвестиции за 2016 г., Комисията извърши корекции на цените със стойността на разликата между прогнозираните и отчетените инвестиции и утвърди изменение на цените за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа на 6 (шест) ГРД. КЕВР утвърди на „Булгаргаз“ ЕАД цени, по които общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдител на природен газ и на клиентите, присъединени към газопреносната мрежа за II, III и IV тримесечие на 2017 г. и I тримесечие на 2018 г. Комисията утвърди на „Булгартрансгаз“ ЕАД необходими годишни приходи за първата година от регулаторния период 2017-2019 г. и разходна компонента на цената на природния газ за балансиране. Всички решения са посочени в следващата таблица:

№	Решение	Име на дружеството	Относно
1.	№ Ц-3 от 14.03.2017 г.	„Булгартрансгаз“ ЕАД	утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране, считано от 01.05.2017 г.
2.	№ Ц-5 от 31.03.2017 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	утвърждаване на цени, по които общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдител на природен газ и на клиентите, присъединени към газопреносната мрежа през II тримесечие на 2017 г.
3.	№ Ц-16 от 01.07.2017 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	утвърждаване на цени, по които общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдител на природен газ и на клиентите, присъединени към газопреносната мрежа през III тримесечие на 2017 г.
4.	№ НГП-1 от 01.08.2017 г.	„Булгартрансгаз“ ЕАД	утвърждаване на необходими годишни приходи за първата година от регулаторния период 2017-2019 г.
5.	№ Ц-16 от 17.08.2017 г.	„Овергаз Мрежи“ АД	утвърждаване цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа на следните лицензирани територии: Столична община (в т.ч. СОР Банкя) и Община Божурище, „Изток“, „Запад“, „Север“ и „Юг“ за периода от 2017 до 2019 г. включително
6.	№ Ц-21 от 30.08.2017 г.	„КарловоГаз“ ООД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване към газоразпределителната

			мрежа на територията на Община Карлово за регулаторен период от 2017 г. до 2021 г. включително
7.	№ Ц-22 от 29.09.2017 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	утвърждаване на цени, по които общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдител на природен газ и на клиентите, присъединени към газопреносната мрежа през IV тримесечие на 2017 г.
8.	№ Ц-23 от 29.09.2017 г.	„Булгартрансгаз“ ЕАД	утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 01.10.2017 – 30.09.2018 г.
9.	№ Ц-24 от 18.10.2017 г.	„Костинбродгаз“ ООД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа на територията на Община Костинброд, считано от 01.11.2017 г.
10.	№ Ц-25 от 18.10.2017 г.	„Каварна газ“ ООД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа на територията на Общините Каварна и Шабла, считано от 01.11.2017 г.
11.	№ Ц-26 от 18.10.2017 г.	„Газинженеринг“ ООД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа на територията на Община Долни Дъбник, считано от 01.11.2017 г.
12.	№ Ц-31 от 15.12.2017 г.	„Балкангаз 2000“ АД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа на територията на Община Ботевград, считано от 01.01.2018 г.
13.	№ Ц-32 от 15.12.2017 г.	„Комекес“ АД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа на територията на Община Самоков, считано от 01.01.2018 г.
14.	№ Ц-33 от 15.12.2017 г.	„Правецгаз 1“ АД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа на територията на Община Правец, считано от 01.01.2018 г.
15.	№ Ц-35 от 22.12.2017 г.	„Аресгаз“ ЕАД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа за обособена територия Мизия и Община Бяла Слатина за регулаторен период от 2018 г. до 2020 г.
16.	№ Ц-36 от 22.12.2017 г.	„Аресгаз“ ЕАД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа за обособена територия Добруджа и Общините Добрич, Тервел, Търговище и Омуртаг за регулаторен период от 2018 г. до 2020 г.
17.	№ Ц-37 от 22.12.2017 г.	„Кнежа-газ“ ООД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа на територията на Община Кнежа за регулаторен период до 2019 г.
18.	№ Ц-38 от 28.12.2017 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	утвърждаване на цени, по които общественият доставчик продава природен газ на крайните

			снабдители на природен газ и на клиентите, присъединени към газопреносната мрежа през I тримесечие на 2018 г.
19.	№ Ц-41 от 29.12.2017 г.	„Газо-енергийно дружество - Елин Пелин“ ЕООД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа на територията на Община Елин Пелин за регулаторен период от 2018 г. до 2022 г.
20.	№ Ц-42 от 29.12.2017 г.	„ТЕЦЕКО“ ЕООД	утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване към газоразпределителната мрежа на територията на Община Свищов и Община Белене за регулаторен период от 2018 г. до 2022 г.

Преписки в процес на производство към 31.12.2017 г.

През 2017 г. КЕВР прие доклади за утвърждаване на коригирани необходими приходи и цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа поради установени разлики между прогнозираните и отчетените инвестиции за 2016 г., на 3 (три) дружества, посочени в следващата таблица, като производствата по тях завършиха през м. януари 2018 г.

№	Доклад	Име на дружеството	Относно
1.	Вх. № Е-ДК-844 от 05.12.2017 г.	„Неврокоп газ“ АД	утвърждаване на коригирани необходими приходи и цени за следващия ценови период от регулаторния период на „Неврокоп-газ“ АД на територията на Община Гоце Делчев
2.	Вх. № Е-ДК-845 от 05.12.2017 г.	„Примагаз“ АД	утвърждаване на коригирани необходими приходи и цени за следващия ценови период от регулаторния период на „Примагаз“ АД, на територията на Община Варна – за кметствата „Владислав Варненчик“, „Младост“ и „Аспарухово“
3.	Вх. № Е-ДК-846 от 05.12.2017 г.	„Свиленград-газ“ АД	утвърждаване на коригирани необходими приходи и цени за следващия ценови период от регулаторния период на „Свиленград-газ“ АД на територията на Община Свиленград

Прекратени административни производства

С Решение № ПП-13 от 27.07.2017 г. КЕВР прекрати, на основание чл. 56, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс, административното производство по заявление от „Булгаргаз“ ЕАД за издаване на разрешение за учредяване на особен залог върху настоящи и бъдещи вземания на дружеството като обезпечение за отпускане на кредит тип овърдрафт.

Други решения, приети през 2017 г.:

С Решение по Протокол № 7 от 11.01.2017 г., т. 1 КЕВР прие доклад с вх. № Е-Дк-1 от 03.01.2017 г. относно определяне на коефициентите за обслужване за 2017 г. на дейността по сектори – пренос и разпределение на електрическа енергия, пренос на топлинна енергия и разпределение на природен газ. С решението КЕВР определи коефициентите на обслужване за дейността на енергийните предприятия, които да се прилагат за 2017 г.

С Решение по Протокол № 218 от 18.10.2017 г., т. 2 КЕВР прие доклад с вх. № Е-Дк-683 от 12.10.2017 г. относно необходимост от предоставяне на информация от „Булгартрансгаз“ ЕАД на „Български енергиен холдинг“ ЕАД във връзка с въвеждане на консолидационен софтуер за дружествата от неговата група.

С Решение № Р-266 от 23.10.2017 г. КЕВР, на основание чл. 199, ал. 7 от ЗЕ, даде разрешение на „Аресгаз“ ЕАД да присъедини към газоразпределителната си мрежа обект „Хлебопекарна“ и прилежащи обекти, които ще бъдат изградени в недвижими имоти, находящи се в с. Константиново, Община Варна, област Варна – част от територията на Лицензия № Л-438-08 от 30.03.2015 г. за дейността „разпределение на природен газ“, издадена на „Овергаз Мрежи“ АД.

С Решение № РТПГ-1 от 01.12.2017 г. КЕВР реши „Булгартрансгаз“ ЕАД, в качеството му на оператор на газопреносна система, да провежда консултациите по член 26 от Регламент (ЕС) 2017/460 на Комисията от 16 март 2017 г. за установяване на Мрежов кодекс относно хармонизирани структури на тарифите за пренос на газ, както и да публикува преди началото на тарифния период информацията по чл. 30 при условията и по реда на същия регламент.

С Решение по Протокол № 87 от 02.05.2017 г., т. 1 КЕВР прие доклад и проект на позиция във връзка със Съобщение на Европейската комисия, публикувано в съответствие с член 27, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора, по дело АТ.39816 - Доставки на газ нагоре по веригата в Централна и Източна Европа.

С Решение по Протокол № 185 от 05.09.2017 г., т. 2 КЕВР прие доклад с вх. № Е-Дк-573 от 31.08.2017 г. относно проучване на действащите регулаторни и ценови периоди на „Аресгаз“ АД, „Газинженеринг“ ООД, „Каварна газ“ ООД, „Костинбродгаз“ ООД и „Овергаз Мрежи“ АД и анализ относно необходимост от извършване на корекция на необходими приходи и цени за следващ ценови период от регулаторния период на съответните дружества.

С Решение по Протокол № 238 от 16.11.2017 г., т. 2 КЕВР прие доклад с вх. № Е-Дк-771 от 13.11.2017 г. относно проучване на действащите регулаторни и ценови периоди на „Балкангаз 2000“ АД, „Добруджа газ“ АД, „Камено-газ“ ЕООД, „Комекес“ АД, „Правецгаз 1“ АД, „Севлиевогаз-2000“ АД и „ТЕЦЕКО“ ЕООД.

С Решение по Протокол № 270 от 08.12.2017 г., т. 2 КЕВР прие доклад с вх. № Е-Дк-843 от 05.12.2017 г. относно проучване на действащите регулаторни и ценови периоди на „Газо-енергийно дружество – Елин Пелин“ ЕООД, „Газтрейд Сливен“ ЕООД, „КарловоГаз“ ООД, „Кнежа-газ“ ООД, „Консорциум Варна Про Енерджи“ ООД, „Консорциум Троян Газ“ АД, „Неврокоп-газ“ АД, „Примагаз“ АД, „Свиленград-газ“ АД, „Си Ен Джи Марица“ ООД и „Ситигаз България“ ЕАД.

Експерти от дирекцията взеха участие в работата на междуведомствена група към Министерство на енергетиката във връзка със становище на Европейската комисия от 21.06.2017 г. с препоръки относно Превантивен план и План за действие при извънредни ситуации, изготвени в изпълнение на Регламент (ЕС) № 994/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година относно мерките за

гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Директива 2004/67/ЕО на Съвета.

3. КОНТРОЛ

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 42 от ЗЕ в правомощията на КЕВР е да упражнява контрол в случаите, предвидени в този закон. Комисията извършва превантивен, текущ и последващ контрол. КЕВР текущо контролира съответствието на изпълнението на лицензионната дейност с условията на издадените лицензии. В правомощията на Комисията е също така да контролира извършването на дейност по чл. 39, ал. 1 от ЗЕ, както и изпълнението на задължението за осигуряване на достъп до собствена уредба и/или съоръжение и до добивна газопроводна мрежа, както и за осигуряване на достъп за ползването им в случаите, предвидени в ЗЕ.

Процедурата и редът за провеждане на планови проверки в лицензираните енергийни предприятия са регламентирани в приета от Комисията Методика за осъществяване на контролните й правомощия. Текущият контрол на съответствието на изпълнението на лицензионната дейност с условията на лицензията се осъществява на основата на приети от КЕВР годишни графици за планови проверки, които могат да бъдат комплексни или тематични.

Освен планови проверки, Комисията извършва в рамките на своите правомощия и извънредни проверки по жалби, сигнали или публикации, които касаят въпроси от голяма обществена значимост.

Планови проверки

В съответствие със ЗЕ и съгласно приет от КЕВР „График за извършване на планови проверки през 2017 г.“ през годината бяха извършени пет комплексни планови проверки на лицензирани газоразпределителни дружества за съответствие на изпълнението на лицензионната дейност с условията на издадените лицензии за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“, както следва:

- „**Неврокоп-газ**“ АД за територията на Община Гоце Делчев;
- „**Аресгаз**“ ЕАД за територията на Регион „Запад“, включващ Общините Перник, Враца, Радомир, Ихтиман, Дупница, Благоевград, Сандански, Роман, Симитли, Костенец, Долна баня, Сапарева баня, Етрополе, Бойчиновци, Струмяни, Бобошево, Невестино, Кочериново, Криводол, Горна Малина, Бобов дол и Кресна;
- „**Кнежа-газ**“ ООД за територията на Община Кнежа;
- „**Добруджа газ**“ АД за територията на Община Генерал Тошево;
- „**Свиленград-газ**“ АД за територията на Община Свиленград.

Резултатите от извършените проверки са отразени в констативни протоколи, съставени от длъжностните лица, извършили проверките. На всички проверени дружества, на основание чл. 80, ал. 4 от ЗЕ, са дадени задължителни предписания и е определен срок за тяхното изпълнение.

На „Неврокоп-газ“ АД:

- във фактурите за потребено количество природен газ, които издава дружеството, компонентите да са формулирани по следния начин: „доставка на природен газ“, „разпределение на природен газ“, „снабдяване с природен газ“ и „снабдяване със СПГ“, съгласно чл. 30, ал. 1 от ЗЕ;

- да сключи писмен договор с „Енемона Екогаз“ ООД за извършването от него дейности, свързани с разпределението на природен газ, а именно: сервизното

обслужване на газоразпределителната мрежа и газовите съоръжения на „Неврокоп-газ” АД, както и аварийното обслужване;

- да започне процедура по въвеждане на система за управление на качеството на лицензионната дейност ISO 9001, съгласно т. 3.4.4. от Лицензия № Л-289-08 от 22.12.2008 г. за „разпределение на природен газ” и съответната точка от Лицензия № Л-289-12 от 22.12.2008 г. за „снабдяване с природен газ от краен снабдител”.

На „Аресгаз“ ЕАД:

- в едномесечен срок от подписването на договори, с които се възлага временно на трети лица изпълнението на отделни части от лицензионната дейност или други свързани с нея дейности, „Аресгаз” ЕАД да уведомява Комисията и да представя копия от тях.

На „Кнежа-газ” ООД:

- да издава фактури на битовите клиенти, които отразяват действителната консумация и съдържат конкретни данни за номера на измервателния уред, консумацията на природен газ за отчетния период, дължимия данък върху добавената стойност (ДДС) и разбивка на цената по компоненти съгласно чл. 38б от ЗЕ и чл. 127, ал. 1, т. 10 от НЛДЕ;

- да се одобри от управителните органи на дружеството списък на предлаганите допълнителни услуги и ценоразпис, който да се постави на видно място в центъра за работа с клиенти;

- да започне процедура по въвеждане на система за управление на качеството на лицензионната дейност ISO 9001, съгласно т. 3.7.3. от Лицензия № Л-185-12 от 27.04.2009 г. за „снабдяване с природен газ от краен снабдител” и съответната точка от Лицензия № Л-185-08 от 14.03.2005 г. за „разпределение на природен газ”.

На „Добруджа газ” АД:

- всяко досие на клиент на дружеството да съдържа всички документи, изисквани съгласно чл. 34 и чл. 36 от Наредба № 4 от 5 ноември 2013 г. за присъединяване към газопреносните и газоразпределителните мрежи, както и да се издава съгласие за присъединяване, съгласно чл. 34 от същата наредба;

- да подпише оперативно споразумение за взаимодействие с „Булгартрансгаз” ЕАД съгласно чл. 6, ал. 4, т. 9 от Правила за управление и технически правила на газопреносните мрежи;

- да вписва в регистъра на плановите прекъсвания всяко прекъсване на снабдяването с природен газ при извършване на присъединяване на обект на клиент;

- да започне процедура по въвеждане на система за управление на качеството на лицензионната дейност ISO 9001, съгласно т. 3.3.4. от Лицензия № Л-183-08 от 17.12.2004 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ” и съответната точка от Лицензия № Л-183-12 от 27.04.2009 г. за „снабдяване с природен газ от краен снабдител”;

- да изготви и предостави на своите клиенти информация за процедурата за смяна на доставчик и информация, че потребители на енергийни услуги не дължат допълнителни плащания при смяна на доставчика си съгласно чл. 38б, ал. 1, т. 2 от ЗЕ;

- в едномесечен срок от подписването на договори, с които дружеството възлага временно на трети лица изпълнението на отделни части от лицензионната дейност или други свързани с нея дейности, дружеството да уведомява Комисията и да представя копия от тях.

На „Свиленград-газ” АД:

- да започне процедура по въвеждане на система за управление на качеството на лицензионната дейност, съгласно т. 3.4.4. от Лицензия № Л-301-08 от 06.04.2009 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ” и т. 3.7.3. от Лицензия №

Л-301-12 от 06.04.2009 г. за осъществяване на дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител”;

- в едномесечен срок от подписването на договори, с които дружеството възлага временно на трети лица изпълнението на отделни части от лицензионната дейност или други свързани с нея дейности, „Свиленград-газ” АД да уведомява Комисията и да представя копия от тях.

Дружествата са изпълнили дадените задължителни предписания в определените срокове и са представили в КЕВР доказателства за това.

В периода от 04.07.2017 г. до 06.10.2017 г. на всички газоразпределителни дружества бяха извършени проверки по документи на изпълнението на показателите на одобрените бизнес планове, в т.ч. планирани и отчетени инвестиции от дружествата. Резултатите от извършените проверки са отразени в констативни протоколи, съставени от длъжностните лица, извършили проверките. Изготвени са доклади, които са приети от Комисията.

4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА

Съгласно „Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.” и в съответствие с Директива 2009/73/ЕО, Регламент (ЕО) №715/2009/ЕО на Европейския парламент, газовият сектор в Република България се развива в посока либерализация на пазара на природен газ.

Във връзка с изпълнението на разпоредбите на европейското законодателство и с оглед развитието на пазара на природен газ през 2017 г. бяха приети следните решения:

№	Решение	Относно
1.	№ ДПРМ-1 от 01.08.2017 г.	одобряване на Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз” ЕАД за периода 2017-2026 г.
2.	по т. 1 от Протокол № 197 от 25.09.2017 г.	одобряване на Процедури за управление на претоварването в случай на договорно претоварване на „Булгартрансгаз“ ЕАД
3.	№ И-2 от 10.10.2017 г.	определяне трансгранично разпределение на инвестиционните разходи за проект от общ интерес 6.8.2. „Необходима рехабилитация, модернизиране и разширяване на българската преносна система“- Фаза 2 на „Булгартрансгаз“ ЕАД

Решение за одобрение на десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз” ЕАД за периода 2017-2026 г.

Задължението за разработване на десетгодишни планове за развитие на мрежата от операторите на газопреносни системи на територията на Европейския съюз (ЕС) е предвидено в чл. 22 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно Общите правила за вътрешния пазар на природен газ. Десетгодишните планове за развитие на мрежата служат за основа на разработването на Регионалните инвестиционни планове за развитие на мрежата, както и на Общността план за развитие на мрежата в ЕС, който се изготвя от Европейската мрежа на операторите на газопреносни системи (ENTSOG). На основание чл. 21, ал. 3, т. 8 от ЗЕ, във връзка с осъществяването на правомощията си по регулиране на дейността на независим преносен оператор на газопреносни мрежи, Комисията с Решение № ДПРМ-7 от 01.08.2017 г. одобри Десетгодишен план за развитие на мрежите на

„Булгартрансгаз” ЕАД за периода 2017-2026 г. Преди приемане на решението, на основание чл. 81г, ал. 3 от ЗЕ и чл. 113 от НЛДЕ, КЕВР се консултира с всички настоящи или потенциални ползватели на мрежата, като проведе обществено обсъждане. Комисията извърши проучване дали 10-годишният план за развитие на преносната мрежа обхваща всички нужди от инвестиции, установени в процеса на консултации и дали е в съответствие с 10-годишните планове за развитие на мрежите в Европейския съюз. Въз основа на проучване на необходимостта от инвестиции, КЕВР прие, че планът обхваща всички нужди от инвестиции и е в съответствие с 10-годишните планове за развитие на мрежите в Европейския съюз, изготвен е при съобразяване с наличната информация за предстоящи изменения в производството, доставките, потреблението и обмена с други държави, като са взети предвид и инвестиционните планове за регионални мрежи и мрежи на територията на Европейския съюз. Десетгодишният план за развитие на мрежите е съобразен и с инвестиционните планове за разширяване на съоръжението за съхранение на природен газ.

Решение за одобрение на Процедури за управление на претоварването в случай на договорно претоварване на „Булгартрансгаз” ЕАД

С решение по Протокол № 197 от 25.09.2017 г., т. 1 КЕВР одобри Процедури за управление на претоварването, на основание чл. 16, параграф 3, във връзка с т. 2.2 от Приложение 1 към Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и чл. 11, ал. 1, изречение второ от Правила за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ. В резултат от приемането на Процедурите за управление на претоварването в случай на договорно претоварване и прилагането им, ще бъде осигурена възможност за освобождаване на неизползвания капацитет, като от една страна ползвателите на мрежата ще могат да търгуват капацитетите по своите договори, а от друга страна, операторът на преносна система ще има задължението да предлага неизползвания капацитет на пазара. Тези Процедури ще създадат условия за недискриминационен достъп до газопреносните мрежи, съобразени със спецификата на българския и регионалния пазар на природен газ, с оглед обезпечаване на развитието и нормалното функциониране на прозрачен пазар на природен газ, улесняване на търговията с капацитети и повишаване сигурността на доставките на природен газ чрез засилен трансграничен обмен.

Решение за определяне трансгранично разпределение на инвестиционните разходи за проект от общ интерес 6.8.2. „Необходима рехабилитация, модернизиране и разширяване на българската преносна система” - Фаза 2

Проект от общ интерес (ПОИ) 6.8.2. „Необходима рехабилитация, модернизиране и разширяване на българската преносна система” е включен във Втори списък с проекти от общ интерес, утвърден от ЕК на 18.11.2015 г., който е в сила до 31.12.2017 г. Проектът е включен в Приоритетен коридор Газови връзки Север-Юг в Централна, Източна и Югоизточна Европа. Този проект е приоритетен на инициативата за междусистемна свързаност на страните от Централна и Югоизточна Европа (CESEC) от ЕК през месец февруари 2015 г. за изграждане на газови връзки в Централна и Източна Европа, с цел подобряване сигурността на доставките, поощряване и повишаване на конкуренцията в региона, чрез подобряване на регионалната интеграция на инфраструктурите и пазарите.

Проектът „Необходима рехабилитация, модернизиране и разширяване на българската преносна система“, като проект от общ интерес, попада в обхвата на приложение II, т. 2, б. „а“ от Регламент (ЕС) 347/2013, а именно: преносни газопроводи за транспортиране на природен газ и биогаз, които са част от мрежа, съставена предимно от газопроводи с високо налягане. В съответствие с чл. 12 „Осигуряване на възможност за инвестиции с трансгранични въздействия“ от Регламент (ЕС) 347/2013, организаторът на проекта „Булгартрансгаз“ ЕАД е извършил оценка на търсенето на пазара. В изпълнение на Препоръка 03/2014 на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия от 2014 г., както и на Методиката и критериите за оценка на инвестициите в инфраструктурни проекти за пренос на електрическа енергия и природен газ, приети от КЕВР с решение по Протокол № 47 от 15.03.2016 г., за оценка на инвестиционния риск, ПОИ 6.8.2., фаза 2 е оценен, като са анализирани рисковете, които може да окажат въздействие върху изпълнението на проекта, както и върху стойността и сроковете за изграждането му. Проектът ще допринесе за постигане на специфичните секторни цели на Механизма за свързване на Европа, заложен в чл. 4, параграф 3 от Регламент 1316/2013 от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа.

Във връзка с подаденото инвестиционно искане и въз основа на направен анализ, КЕВР с Решение № И-2 от 10.10.2017 г. определи трансграничното разпределение на инвестиционните разходи да е 100% за сметка на българската страна, от които „Булгартрансгаз“ ЕАД да осигури 29% от инвестиционните разходи, а останалите 71% от тях да бъдат осигурени чрез кандидатстване за безвъзмездно финансиране по реда на Регламент (ЕС) 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа. В случай че „Булгартрансгаз“ ЕАД не получи 71% безвъзмездно финансиране от Европейската комисия по реда на Регламент (ЕС) 1316/2013, следва да бъдат преразгледани условията и сроковете за реализация на фаза 2 от Проект от общ интерес 6.8.2. „Необходима рехабилитация, модернизиране и разширяване на българската преносна система“, за да се постигне балансирано влияние на реализацията на проекта върху тарифите за достъп и за пренос на природен газ през газопреносната мрежа.

Проект IGB – междусистемна газова връзка Гърция – България (IGB INTERCONNECTOR)

Във връзка с реализацията на междусистемната газова връзка Гърция – България (IGB), КЕВР участва в тристранна среща, организирана по покана на Европейската комисия, която се проведе на 25 януари 2017 г. в гр. Брюксел, Белгия. Тя беше председателствана от заместник-директора на Главна дирекция „Енергетика“ с участието на експерти от ЕК, КЕВР и Гръцкия регулаторен орган за енергия (RAE). На нея бяха дискутирани въпроси, свързани с тарифите, разделянето (unbundling), правилата за предоставяне на достъп на трети страни, както и планираните последващи действия и тяхната времева рамка от страна на КЕВР и RAE.

През 2017 г. от дружеството „Ай Си Джи Би“ АД беше представено актуализирано заявление за освобождаване съгласно чл. 36 от директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 относно Общите правила за вътрешния пазар на природен газ, като КЕВР и RAE започнаха съвместна работа по оценката на заявлението. След поредица дискусии и телеконференции връзки с Европейската комисия и Гръцкия регулаторен орган за енергия, със съвместно писмо от КЕВР и RAE, дружеството беше задължено да представи пред органите допълнителна информация относно финансовия модел и приложимата тарифа, както и да разгледа различни сценарии за съотношението между използвания капацитет на газопровода и

размера на тарифата. В тази връзка, по покана на РАЕ, бяха проведени работни срещи в периода 3-5.10.2017 г. в гр. Атина, с участието на КЕВР, РАЕ и дружество „Ай Си Джи Би“ АД.

Основни участници на пазара на природен газ в Република България:

- „Булгартрансгаз“ ЕАД, комбиниран газов оператор, осъществяващ дейностите „пренос на природен газ“ и „съхранение на природен газ“;
- „Булгаргаз“ ЕАД, обществен доставчик на природен газ в България, осигуряващ доставката на природен газ при регулирани от КЕВР цени;
- Търговци на природен газ, сключващи сделки за доставка на природен газ с обществения доставчик, крайни снабдителни, клиенти, други търговци на природен газ, добивни предприятия, предприятия за съхранение на природен газ и с оператори на газопрееносни и газоразпределителни мрежи;
- Газоразпределителни дружества, които осъществяват дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ и доставят природен газ до клиенти, присъединени към газоразпределителните мрежи на съответните лицензирани територии. В края на 2017 г. са лицензирани 24 дружества за 35 територии, които обхващат 172 общини. Девет от дружествата осъществяват снабдяване чрез доставка на състен природен газ до част от общините, които нямат връзка с газопрееносната мрежа;
- Небитови клиенти на природен газ, присъединени към газопрееносната мрежа.

Доставени и реализирани количества природен газ

През 2017 г. доставката на природен газ на пазара се осъществяваше от обществения доставчик „Булгаргаз“ ЕАД, „Петрокектик“ ООД – Люксембург (МСД), „Проучване и добив на нефт и газ“ АД и търговци на природен газ.

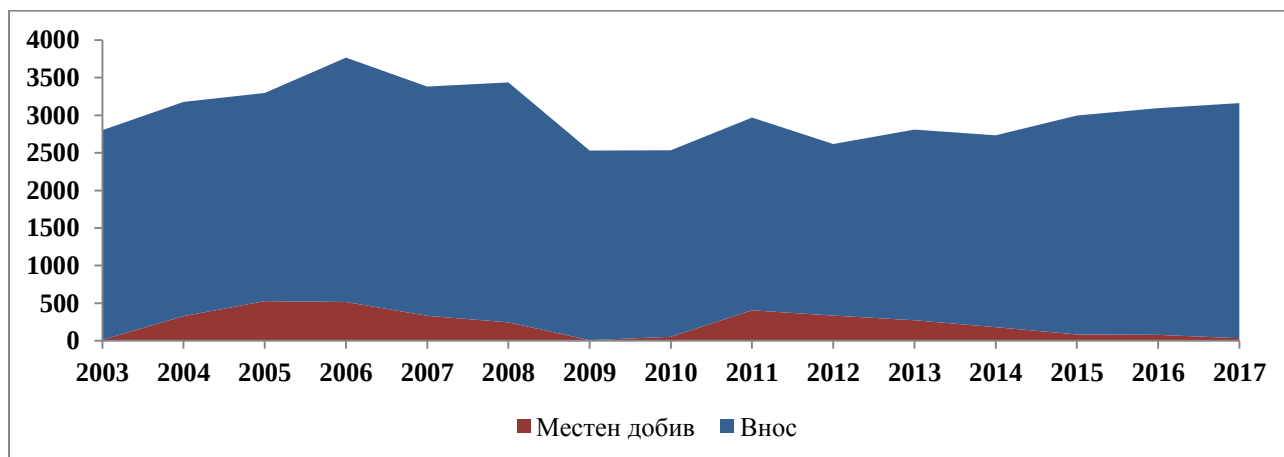
„Булгаргаз“ ЕАД осъществява внос на природен газ за вътрешния пазар съгласно условията по Договор № 02-12-13 от 15 ноември 2012 г. за доставка на природен газ, сключен с ООО „Газпром экспорт“.

Тенденциите в доставките на природен газ за вътрешния пазар на Република България са представени в следващите таблица и графика:

Внос и местен добив на природен газ в млн. м³ за периода 2003-2017 г.

Година	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Внос	2788	2848	2768	3249	3048	3190	2521	2480	2563	2281	2535	2551	2911	3014	3126
Местен добив	13	329	528	517	333	246	9	54	406	336	274	182	85	80	35
Общо:	2801	3177	3296	3766	3381	3436	2530	2534	2969	2617	2809	2733	2996	3094	3161

*Данните от внос включват внос от „Булгаргаз“ ЕАД и от търговци на природен газ.

От графиката е видно, че през последните години има нарастване на вноса на природен газ за вътрешния пазар и намаляване на местния добив.

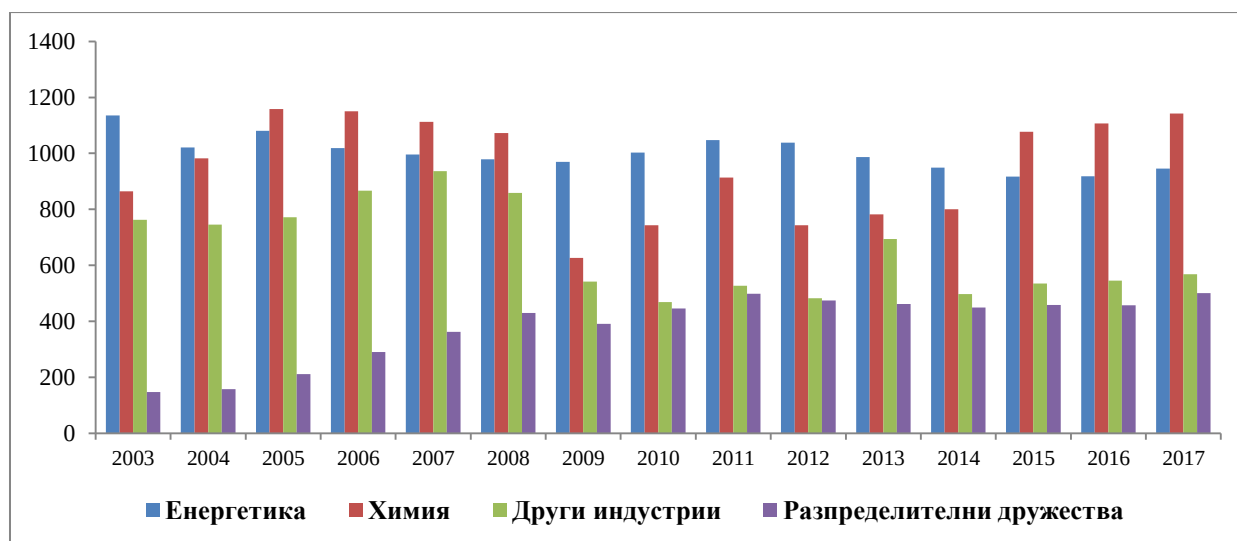
През 2017 г. реализираното количество природен газ от „Булгаргаз“ ЕАД на вътрешния пазар е 3157 млн. м³, като структурата на потреблението по отделни отрасли е следната:

- енергетика – 946 млн. м³ или 30%;
- химическа индустрия – 1142 млн. м³ или 36%;
- други индустрии – 568 млн. м³ или 18%;
- разпределителни дружества – 501 млн. м³ или 16%.

Структура на потреблението на природен газ по отрасли в млн. м³ за периода 2003-2017 г.

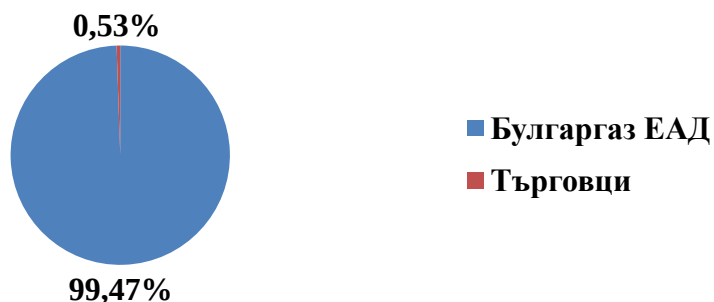
Година/Потребител	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Енергетика	1135	1021	1081	1019	996	979	970	1003	1047	1038	987	949	917	918	946
Химия	865	982	1158	1150	1113	1073	627	743	914	743	782	800	1077	1107	1142
Други индустрии	763	745	772	867	937	859	542	469	527	482	694	497	535	546	568
Разпределителни дружества	147	158	212	291	362	430	391	446	499	475	462	449	458	457	501
Общо	2910	2906	3223	3327	3408	3341	2530	2661	2987	2738	2925	2695	2987	3028	3157

Графика на потреблението на природен газ по отрасли в млн. м³ за периода 2003-2017 г.

Общественият доставчик „Булгаргаз“ ЕАД продава природен газ на регулирани от КЕВР цени, като делът му в продажбите за 2017 г. е 99,47%. Останалите 0,53% са реализирани от търговци. В следващата графика е представено съотношението на реализираните количества природен газ от обществения доставчик - на ГРД и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, по регулирани цени и от търговците на природен газ - на ГРД и клиенти, по свободно договорени цени.

**Реализирани количества ПГ от Обществения доставчик
по регулирани цени и от търговци по свободно
договорени цени за 2017 г.**

Дейността „съхранение на природен газ“ се извършва в единственото на територията на страната подземно газово хранилище „Чирен“ (ПГХ „Чирен“), собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Технологичният процес, свързан с извършването на услугата „съхранение на природен газ“, е сезонен и се изразява в добив и нагнетяване на газ от/в подземното газово хранилище. През 2017 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД са нагнетени 325,46 млн. м³ природен газ и са добити 325,07 млн. м³, а към 31.12.2017 г. в газохранилището има наличност от 1117 млн. м³ природен газ, от които 750 млн. м³ буферен газ.

През 2017 г. от „Булгаргаз“ ЕАД са нагнетени 312,71 млн. м³ природен газ и са добити 311,34 млн. м³, а към 31.12.2017 г. дружеството съхранява 210 млн. м³ природен газ.

* * *

В сектор „Природен газ“ в Република България проблемите са в следните три направления: основна доставка на природен газ от един източник; незначителен местен добив и липса на реверсивни връзки към съседните страни. Тези фактори обуславят несигурност на доставките, поради липса на диверсификация на източниците на природен газ, както и недостатъчна конкуренция на газовия пазар.

Постигането на сигурност на доставките на природен газ, енергийна независимост и реална конкуренция в условията на действащ газов пазар е възможно чрез изграждане на допълнителна газова инфраструктура, модернизирание на съществуващите газови трасета на територията на страната и осигуряване на алтернативни източници за доставка на природен газ. С развитието на проектите за междусистемни връзки с Гърция, Турция и Сърбия се очаква в близките години броят на входните точки, през които постъпва природен газ в газопреносните мрежи да се увеличи значително. Тези проекти ще осигурят възможност за доставки на природен газ от различни източници, което от своя страна ще допринесе за засилване на конкуренцията и ще окаже позитивен ефект върху потребителите на природен газ. Новите газови връзки значително ще увеличат входния капацитет към България от Гърция и Турция и същевременно ще осигурят възможност за доставки на втечен природен газ от ВПГ терминалите в тези страни. Във връзка с планираното разширение на капацитета за съхранение на единственото ПГХ „Чирен“, чрез прокаране на нови експлоатационни сондажи и подмяна на част от надземните съоръжения, се очаква обемът на активния газ в газохранилището да нарасне до 1 млрд. м³, което ще позволи да бъде увеличен и дневният добив на природен газ от газохранилището.

Планираните инвестиции, свързани с разширяване на съществуващите газопреносни мрежи до нови региони от страната; изграждането на нови газоизмервателни и газорегулиращи станции, осигуряващи възможност за

присъединяване към газопреносна мрежа на нови крайни клиенти или на газоразпределителни мрежи, са предпоставка за увеличаването на броя на клиентите на природен газ в страната.

Всичко гореизложено ще допринесе за подобряване на екологията, качеството на живот, енергийната ефективност и реализирането на икономии от по-евтино гориво.

Планираното развитие на газовата инфраструктура е във връзка и с концепцията за изграждане на регионален газов хъб (газоразпределителен център) на територията на България – хъб „Балкан“. Създаването на газов хъб цели да бъде изградена необходимата газопреносна инфраструктура, която да свърже пазарите на природен газ на страните-членки в региона – България, Гърция, Румъния, Унгария, Хърватия, Словения и през тях на страните-членки от Централна и Западна Европа, както и на държавите от Енергийната общност, като по този начин ще допринесе за постигане на основните приоритети на европейската енергийна политика.

България има стратегическо географско местоположение, развита газова инфраструктура, като с изпълнението на планираните нови проекти, които са в ход, има възможност да постигне диверсификация на източниците и маршрутите за доставка на природен газ за региона.

ГЛАВА ПЕТА

ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Законът за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги (ЗРВКУ) в чл. 1 дефинира ВиК услугите, извършвани от експлоатационните предприятия за водоснабдителни и канализационни услуги (ВиК оператори), като услуги по пречистване и доставка на вода за питейно-битови, промишлени и други нужди, отвеждане и пречистване на отпадъчните и дъждовните води от имотите на потребителите в урбанизираните територии (населените места и селищните образувания), както и дейностите по изграждането, поддържането и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи, включително на пречиствателните станции и другите съоръжения.

Водата за питейно-битови нужди е основна жизнена потребност по смисъла на Закона за социалното подпомагане, а ВиК услугите са дейности от обществен интерес ⁵.

Подсектор Води, водоснабдяване и канализация е определен като сектор с критична инфраструктура⁶. Осигуряването на питейна вода е стратегическа дейност, а язовирите с национално значение за питейното водоснабдяване са стратегически обекти, като същите са от значение за националната сигурност на Република България и са част от критичната инфраструктура ⁷.

Съгласно дефинициите в ЗРВКУ и Закона за водите (ЗВ):

- *ВиК оператори са всички предприятия с предмет на дейност извършване на ВиК услуги* (чл. 2, ал. 1 от ЗРВКУ);

- *ВиК операторът е търговец, държавно или общинско предприятие – юридическо лице, което има сключен договор с председателя на асоциацията по ВиК или с кмета на общината съгласно решение на Общинския съвет за управление, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услуги в границите на една или повече обособени територии, когато предоставянето на ВиК услуги е основната му дейност* (чл. 198о, ал. 5 от ЗВ).

С Решение № РД-02-14-2234/22.09.2009 г., на основание на §34, ал. 2 от преходни и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИДЗВ, обн. ДВ, бр.47 от 2009 г.) във връзка с чл. 198а от Закона за водите, министърът на Регионалното развитие и благоустройството е обявил обособени територии на действие на 51 ВиК оператора с държавно и/или общинско участие, в което са посочени обхват и граници на обособените територии.

ЗРВКУ и ЗВ допускат наличието на дружества, които в определени случаи (по отношение на определени потребители и/или по отношение на определени дейности) могат да бъдат смятани за ВиК оператори:

- *други предприятия, които извършват услуги по доставяне, отвеждане и пречистване на питейни и отпадъчни води, осъществяват тези дейности съгласно изискванията на този закон* (чл. 2, ал. 3 от ЗРВКУ);

⁵ Чл.3, ал.1 и ал.2 на ЗРВКУ

⁶ Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 на Наредба ПМС №256/17.10.2012 г.

⁷ Постановление № 181 на МС от 20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност

- търговците, държавните или общинските предприятия – юридически лица, които извършват услуги по доставяне и пречистване на води за питейно-битови цели, за обществени нужди, за производствени, промишлени и други дейности с търговски характер или дейности по пречистване и отвеждане на отпадъчни води и не обслужват цялата обособена територия, а отделни потребители, като те осъществяват тези услуги съгласно изискванията на ЗВ и ЗРВКУ и по отношение на тези потребители те се смятат за ВиК оператори (чл. 198о, ал. 6 от ЗВ).

Съгласно чл. 5, ал. 3 от ЗРВКУ Комисията регулира цените и качеството на ВиК услугите, извършвани от ВиК операторите, включително и от предприятията по чл. 2, ал. 3, независимо от формите на собственост и управление на ВиК системите.

Във ВиК сектора не се прилага лицензионен режим. През 2017 г. не са изпълнени изискванията на Закона за водите, въведени през 2009 г., за приемане от Министерски съвет на Наредба за определяне на изискванията и критериите за ВиК операторите по реда на чл. 198о, ал. 7 и ал. 8, както и изискванията на чл. 198р, т. 1 и т. 2 за създаване и поддържане на Единна информационна система за ВиК услугите и регистър на асоциациите по ВиК и на ВиК операторите от страна на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, включително и наредба за условията и реда за тяхното създаване и поддържане съгласно чл. 198х.

Съгласно докладваните данни за показателите за качество на ВиК услугите за анализираните 50 ВиК оператори, през 2016 г. в експлоатация са следните активи по ВиК системите:

Параметър (общо за ВиК операторите)	2016 г.
Общ брой на водоизточниците	7 632
Общ брой на населените места, обслужвани от оператора	4 262
Общ брой ПСПВ	50
Дължина на довеждащите водопроводи, км	24 646
Дължина на разпределителните водопроводи, км	47 666
Обща дължина на водопроводната мрежа, км	72 312
Общ брой водоснабдителни помпени станции	3 426
Общ брой СВО в обслужвания от оператора регион	2 184 407
Общ брой на водомерите (без индивидуалните)	2 241 914
Общ брой СКО в обслужвания от оператора регион	630 388
Дължина на канализационната мрежа, км	10 738
Общ брой КПС	168
Общ брой ПСОВ	102
Проектен капацитет на ПСОВ, хил. м3	935 612

1. РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД 2017-2021 Г.: НОВИ НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ

Изпълнението на разпоредбите на ЗВ довежда до сериозни промени както по отношение на статута на ВиК системите и съоръженията (същите са публична държавна или общинска собственост, и следва да се отпишат от капитала на

дружествата), така и до статута на ВиК операторите (които от собственик на активите стават договорен оператор). Създават се нови институции – регионални асоциации по ВиК, които имат важни отговорности и правомощия по отношение планирането на бъдещото развитие на публичните ВиК активи.

Във връзка с тези промени, и в съответствие с провежданата от изпълнителната власт реформа в отрасъл ВиК, Комисията следваше да ревизира и измени нормативната и регулаторната си рамка.

Нови подзаконовни нормативни актове към ЗРВКУ:

С Постановление № 8 от 18.01.2016 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.) са приети Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги и Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги, които се прилагат за регулаторния период по чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ, започващ от 1 януари 2017 г., както и за следващи регулаторни периоди.

Разработването на двете наредби е извършено след задълбочен анализ и оценка на основните нормативни актове, приложими в отрасъла, функционалните отговорности, ресурси и капацитет на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) и съществуващите взаимоотношения между КЕВР и заинтересованите страни в отрасъла.

В Наредбата за регулиране на качеството на ВиК услугите е използвана методологията на Международната водна асоциация (IWA).

В Наредбата за регулиране на цените на ВиК услугите са използвани добрите международни практики за ценообразуване, като са отразени специфичните условия на ВиК сектора в България, с цел предоставяне на устойчиви ВиК услуги.

С приемането на новите наредби се цели да се подобри регламентацията и да се оптимизира реда и условията по административната регулация на цените и качеството на ВиК услугите, като се осигури по-ясна предвидимост на регулаторния режим.

Указания по прилагане на новите наредби за регулаторен период 2017-2021 г.:

На основание приетите наредби, след проведени процедури по обществено обсъждане, КЕВР прие указания по тяхното прилагане през периода 2017-2021 г., както следва:

- Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги за регулаторния период 2017-2021 г., приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 2 (Указания НРКВКУ);

- Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2017-2021 г., приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 3, поправени с решение по Протокол № 118 от 07.06.2016 г., т. 8 (Указания НРЦВКУ);

- Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО), приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 5, изменени с решение по Протокол № 252 от 29.11.2017 г., т. 1;

- Решение № НВ-1 от 19.04.2016 г. за утвърждаване на норма на възвръщаемост на собствения (НВск) и на привлечения (НВпк) капитал, и нетен цикъл на оборотния капитал (НЦОК) в дни по години за съответните групи ВиК оператори за регулаторен период 2017-2021 г.;

- Решение № ПК-1 от 22.06.2016 г. за определяне на групи ВиК оператори и определяне на прогнозни конкретни цели за показателите за качество на ВиК услугите за регулаторен период 2017-2021 г.

След приемане на указанията Комисията проведе редица обучения и работни срещи с ВиК операторите, така че да се осигури нужното разбиране на направените промени и въведените нови изисквания.

Изготвен бе Анализ на проблеми, свързани с критериите по прилагане на принципа на социална поносимост на водоснабдителните и канализационните услуги, внесен с доклад В-Дк-139/25.08.2016 г., и приет от Комисията с решение по т. 3 от Протокол № 177 от 01.09.2016 г. В анализа бе извършен задълбочен преглед на относимите нормативни изисквания и тяхното практическо приложение, констатирани бяха проблеми, които могат да предизвикат негативен ефект върху състоянието и дългосрочната устойчивост на ВиК сектора, и да доведат до невъзможност от постигане на целите, заложи в Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г., приета с Решение на Министерски съвет № 269 от 07.05.2014 г. Предложени бяха възможни алтернативи за тяхното решение. Анализът бе изпратен до ресорните министерства и парламентарни комисии и бе публикуван на страницата на КЕВР.

В изпълнение на нормативните разпоредби ВиК операторите представиха в Комисията проекти на своите бизнес планове и ценови заявления за периода 2017-2021 г. в началото на м. юли 2016 г.

Изменения в правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО) през 2017 г.:

С решение по т. 5 от Протокол № 76 от 19.04.2016 г. на КЕВР, след проведено обществено обсъждане, са приети Правила за водене на ЕСРО, включващи правила и Единен сметкоплан на ВиК операторите за регулаторни цели, инструкции и електронен модел за попълване на годишните отчетни справки за целите на регулаторното счетоводство на ВиК операторите. След приемането на Правилата за водене на ЕСРО от Комисията са констатирани пропуски или неточно формулирани изисквания, които се нуждаят от допълнителни уточнения.

В тази връзка, след проведено на 19.10.2017 г. обществено обсъждане, с решение по т. 1 от Протокол № 252 от 29.11.2017 г. Комисията измени правилата за водене на ЕСРО, с начална дата на прилагане на измененията 01.01.2018 г. Изменените правила са публикувани на интернет страницата на КЕВР и ВиК операторите са информирани с писмо изх. № В-17-00-7 от 06.12.2017 г.

С решение по Протокол № 276 от 15.12.2017 г., т. 2 КЕВР прие принципно становище по представени от Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС) Насоки за изготвяне на доклад за фактически констатации и Примерен доклад за фактически констатации от страна на одитор, във връзка с изискванията на чл. 34, ал. 5 от Наредба за регулиране на цените на ВиК услугите (НРЦВКУ), утвърдени от Управителния съвет на ИДЕС на заседание на 11.12.2017 г. Документите на ИДЕС и принципното становище на КЕВР са публикувани на интернет страницата на КЕВР и ВиК операторите са информирани с писмо изх. № В-17-00-9 от 18.12.2017 г.

Сравнителен анализ на ВиК сектора за периода 2009-2016 г.:

С решение по Протокол № 276 от 15.12.2017 г., т. 1. Комисията прие Сравнителен анализ на ВиК сектора за периода 2009-2016 г. Анализът е изготвен за целите на регулирането на ВиК услуги в съответствие с разпоредбите на чл. 30 от

ЗРВКУ и чл. 43 от Наредба за регулиране на качеството на ВиК услугите и същият допълва приетия сравнителен анализ за периода 2009-2014 г. с периода 2015-2016 г. с оглед отчитане на цялостната картина на постигнатите резултати във ВиК сектора през удължения регулаторен период 2009-2016 г.

За целите на анализа е обобщена отчетна информация от дружествата за периода 2015-2016 г. За операторите, отчитащи повече от една водоснабдителна система (помпена, смесена и/или гравитачна), са представени обобщени данни, в които не са включени данни от системи за доставяне на вода на друг ВиК оператор и/или доставяне на вода за промишлени нужди.

В рамките на анализа са представени данни за информационните източници (регистри и бази данни), от които ВиК операторите предоставят отчетни данни към КЕВР, въз основа на извършените през 2017 г. планови проверки на място на 28-те регионални дружества.

Анализът е с общ обем 116 страници, от които 74 страници текстова част (включително таблици и графики) и 24 бр. приложения с обем 42 страници, в които са посочени конкретни данни на ВиК оператори.

2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Съгласно новата регулаторна рамка, Комисията **обединява** двете производства - бизнес план и ценово заявление в едно и приема **общо решение** по тях. В тази връзка дружествата представят един електронен модел, в който са посочени параметри както на бизнес плана, така и на ценовия модел. По този начин се гарантира вътрешна връзка и зависимост между отделните елементи и при промяна на параметрите на бизнес плана автоматично се променят и предложените цени на ВиК услуги.

От друга страна, при прегледа на предложените бизнес планове и ценови заявления, от съществено значение е и етапът на изпълнение на разпоредбите на Закона за водите (ЗВ), както следва:

- учредяване на асоциации по ВиК (АВиК);
- изготвяне на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите по смисъла на § 9 на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИДЗВ, обн. ДВ бр. 103 от 2013 г.);
- определяне на ВиК оператори и сключването на договори между АВиК или Общински съвети, и ВиК оператори за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията, както и предоставяне на ВиК услуги на потребителите срещу заплащане;
- съгласуване на бизнес плановете на ВиК операторите от АВиК или Общинския съвет.

Всички тези фактори изискват от Комисията изключително задълбочен преглед и анализ на представените от дружествата документи. Извършеният първоначален преглед показва наличие на редица грешки и неточности в представената информация, липса на достатъчно задълбочени обосновки на направените прогнози и липса на документи, удостоверяващи статута и разпределението на ВиК активите.

В хода на образуваните административни производства по разглеждане на представените бизнес планове и ценови заявления от страна на ВиК операторите е установено, че в редица случаи част от горесцитираните разпоредби на Закона за водите не са изпълнени. Същевременно, за част от ВиК операторите, са настъпили промени в границите на обособените им територии, които не са отразени както в сключените договори, така и в представените бизнес планове.

Съгласно чл. 198о, ал. 1 от ЗВ, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и съоръженията, както и предоставянето на ВиК услуги на потребителите срещу заплащане, се извършват от ВиК оператори по реда на този закон и на ЗРВКУ. Чл. 198п, ал. 1 от ЗВ посочва, че възлагането на дейностите по чл. 198о, ал. 1 се извършва с договор по реда на този закон или по реда на Закона за концесиите, а съгласно чл. 198о, ал. 5 от ЗВ, ВиК операторът е търговец, държавно или общинско предприятие - юридическо лице, което има сключен договор с председателя на асоциацията по ВиК или с кмета на общината съгласно решение на Общинския съвет за управление, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услуги в границите на една или повече обособени територии, когато предоставянето на ВиК услуги е основната му дейност.

Посочените нормативни разпоредби на ЗВ поставят като задължително изискване за ВиК оператор да има сключен договор по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ или по реда на Закон за концесиите (ЗК), за да може да извършва дейност като ВиК оператор. През 2016 г. са сключени договори по реда на ЗВ между съответните АВиК и съществуващите регионални държавни ВиК оператори в 26 области. В област София-град има сключен договор по реда на ЗК още през 2000 г. В този смисъл, към края на 2016 г. не е имало сключен договор с регионалното дружество единствено в област Пазарджик.

В § 9, ал. 11 от Преходни и заключителни разпоредби на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) е регламентиран редът по описване на публичните ВиК системи и съоръжения – като съгласно ал. 1 и ал. 2, *ВиК оператори с държавно и/или общинско участие, областните управители и кметовете на общините в срок до 4 месеца от влизането в сила на този закон изготвят и изпращат на министъра на регионалното развитие списъци на ВиК системите и съоръженията по чл. 13, 15 и 19, намиращи се в обособената територия.* Съгласно ал. 4, *министърът на регионалното развитие и благоустройството в тримесечен срок от получаването на списъците по ал. 1 и 2 изготвя и изпраща за съгласуване с общините протоколи за разпределение на собствеността на активите между държавата и общините, намиращи се в обособената територия, а съгласно ал. 5 общините могат да представят становища по разпределението на собствеността на активите в двумесечен срок от получаване на протоколите по ал. 4.* След изтичане на този срок министърът на регионалното развитие и благоустройството изпраща на общините и областните управители окончателните протоколи. Окончателните протоколи имат доказателствена сила за разпределението на собствеността на активите между държавата и общините до доказване на противното. Ал. 6 от разпоредбата посочва, че министърът на регионалното развитие и общините, упражняващи правата на собственост в еднолични търговски дружества с държавно или общинско участие или върху дялове и акции в търговски дружества по ал. 1, в които държавата или общината е съдружник или акционер, предприемат необходимите действия за отписване на активите по ал. 1 и тяхната стойност от баланса на дружествата в двумесечен срок от изготвянето, съответно получаването на окончателните протоколи по ал. 5.

Изготвянето на окончателните разпределителни протоколи по смисъла на § 9, ал. 5 от ЗИДЗВ е съществен елемент от реформата в сектор ВиК, т. к. въз основа на тези документи се уточнява кои са публичните ВиК активи в обособената територия – респективно ВиК операторите могат да определят кои публични активи следва да отпишат от своя баланс, а АВиК може да определи кои публични активи ще предостави на ВиК оператора за стопанисване чрез договор.

Наличието на окончателните разпределителни протоколи е съществено с оглед извършването на анализ и преценка за стойността и разпределението на активите в **амортизационните планове** към бизнес плановете.

Същевременно, наличието на окончателните разпределителни протоколи за ВиК операторите с общинско участие е съществено, за да се определи дали **управлението на ВиК системите** в техните обособени територии ще продължи да се извършва от общинските съвети по реда на **чл. 198б, т. 3 от ЗВ** (ако всички ВиК активи в обособената територия са публична общинска собственост) или следва да се учреди АВиК по реда на **чл. 198б, т. 2 от ЗВ** (ако има ВиК активи – публична държавна собственост).

От представената в КЕВР информация е изяснено, че през 2016-2017 г. са изготвени окончателни разпределителни протоколи за общините, влизащи в обособените територии на регионални държавни ВиК оператори, за които има сключени договори по реда на ЗВ. Все още обаче, тези изисквания не са изпълнени за общинските ВиК оператори.

2.1. Производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори за регулаторен период 2017-2021 г.:

През 2017 г. КЕВР стартира процедури по разглеждане на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори, за които **са изпълнени** разпоредбите на Закона за водите, а именно:

- Изпълнени са разпоредбите на § 9, ал. 5 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изготвяне и изпращане от министъра на регионалното развитие и благоустройството на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на публичните ВиК активи между държавата и общините в съответната обособена територия;

- Изяснен е, въз основа на собствеността на публичните ВиК активи, органът за управление на ВиК системи по реда на чл. 198б от ЗВ – за регионалните дружества това е АВиК по реда на чл. 198б, т. 2 от ЗВ;

- АВиК е определила ВиК оператор съгласно чл. 198в, ал. 4, т. 1 от ЗВ и е възложила извършването на дейностите по чл. 198о, ал. 1 от ЗВ с договор по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ или по реда на Закона за концесиите;

- Дружеството отговаря на изискванията на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ (има сключен договор);

- В съответната обособена територия не са стартирани действия за изменения на границите на обособената територия чрез присъединяване или отпадане на общини, респективно не се предвижда изменение на сключения между АВиК и съответното дружество договор;

- Бизнес планът на ВиК оператора е съгласуван от АВиК по реда на чл. 198м, ал. 2 от ЗВ, респективно АВиК не се възползвала от своите правомощия да върне бизнес плана за доработка с мотивирано становище и указания при констатирано несъответствие с генералните планове, инвестиционните програми и договорите за възлагане.

След съгласуването на бизнес плана от АВиК, започва процедурата по неговото одобрение по реда на ЗРВКУ от страна на КЕВР. Комисията регулира качеството и цените на ВиК услугите, като в тази връзка КЕВР определя конкретни цели на всеки ВиК оператор за качеството на ВиК услугите и анализира всеки ценообразуващ елемент, участващ във формирането на цените на ВиК услугите. Комисията има правомощията да изисква изменения в проекта на бизнес плана в случай, че се

констатирант грешки или несъответствия с нормативната уредба и указанията на КЕВР, както и в случай, че предложените от ВиК оператора параметри не са обосновани.

Експерти от КЕВР извършват **задълбочен анализ** на представените от ВиК операторите заявления. Направен е **детайлен преглед** на всички ценообразуващи елементи, като от страна на ВиК операторите са изисквани **необходимите обосновки и анализи така, че да се постигне уверение, че същите са икономически обосновани.**

Във връзка с поставените от експертите на Комисията изисквания и указания, дружествата извършват **редица корекции и изменения** в проектите на бизнес плановете спрямо първоначалните си заявления. Едва след представяне на окончателни изменени проекти на бизнес план и ценово заявление, които отговарят на всички нормативни изисквания и указания на Комисията, за които са представени необходимите документи и обосновки, КЕВР стартира процедура по тяхното одобрение.

Процедурата по одобрение включва приемане на проект на общо решение по бизнес плана и ценовото заявление, провеждане на открито заседание с ВиК оператора и на обществено обсъждане със заинтересованите лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ), и приемане на решение за одобряване на бизнес план, утвърждаване на цени на ВиК услуги за първата година от бизнес плана и одобряване на цени на ВиК услуги за следващите години от бизнес плана.

Процедури за разглеждане на бизнес планове са проведени за регионалните ВиК оператори в **16 области** – София-град, Смолян, Варна, Пловдив, Силистра, Кърджали, Русе, Перник, Монтана, Шумен, Сливен, Ямбол, Враца, Бургас, Видин и Добрич.

Границите на обособените територии на 15 от тези дружества съвпадат с границите на административните области, т.е. за тези ВиК оператори не се предвиждат процедури за окрупняване и те са потенциални бенефициенти по ОП „Околна среда 2014-2020“.

В област Монтана има определени две обособени територии – на регионално държавно дружество и на общински ВиК оператор в Община Берковица. Комисията стартира процедура по одобряване на бизнес плана на регионалния ВиК оператор след като беше изяснено, че Община Берковица не желае да се присъединява към АВиК – Монтана, т.е. няма да има окрупняване.

Бизнес плановете на ВиК операторите в областите Бургас, Видин и Добрич са връщани двукратно от КЕВР със задължителни указания за тяхното изменение.

Детайлна информация за извършените действия по одобряване на бизнес планове и ценови заявления е дадена в следващата таблица:

Дружество	Внесен първоначален бизнес план	Представени последващи изменения	Проведено обсъждане по чл. 25, ал.1 от НРЦВКУ	Представена информация за съгласуване от АВиК / ОС	Представен окончателен бизнес план	Приемане на проект на решение по бизнес план и ценово заявление	Проведени открито заседание и обществено обсъждане	Приемане на решение по бизнес план и ценово заявление
„Софийска вода“ АД	30.06.2016 г.	08.08.2016 г. 07.09.2016 г. 30.11.2016 г.	11.11.2016 г.	Решение № 755 от 24.11.2016 г. на Столичния общински съвет	04.01.2017 г.	27.01.2017 г.	03.02.2017 г.	БП-Ц-1 от 29.03.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация” ЕООД, гр. Смолян	30.06.2016 г.	18.07.2016 г. 16.09.2016 г. 29.11.2016 г.	04.11.2016 г.	Протокол № 8 от 20.10.2016 г. на Общо събрание на АВиК – Смолян по т.3 от дневния ред	25.01.2017 г.	10.03.2017 г.	28.03.2017 г.	БП-Ц-2 от 26.4.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация - Варна” ООД	30.06.2016 г.	14.09.2016 г. 20.12.2016 г.	18.11.2016 г.	Протокол № 10 от 15.11.2016 г. Общо събрание на АВиК - Варна по т. 1 от дневния ред	21.02.2017 г. и 10.03.2017 г.	05.04.2017 г.	11.04.2017 г.	БП-Ц-3 от 28.04.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Пловдив	30.06.2016 г.	24.08.2016 г. 16.12.2016 г. 21.02.2017 г.	15.11.2016 г.	Протокол № 1 от 17.03.2017 г. Общо събрание на АВиК - Пловдив по т.6 от дневния ред	28.04.2017 г.	09.05.2017 г.	16.05.2017 г.	БП-Ц-6 от 09.06.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Силистра	01.07.2016 г.	07.12.2016 г.	27.01.2017 г.	Протокол № 1 от 20.01.2017 г. Общо събрание на АВиК - Силистра по т.1 от дневния ред	02.05.2017 г.	09.05.2017 г.	16.05.2017 г.	БП-Ц-7 от 09.06.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Кърджали	01.07.2016 г.	28.02.2017 г.	30.01.2017 г.	Протокол № 1 от 30.03.2017 г. Общо събрание на АВиК - Кърджали по т.4 от дневния ред	16.06.2017 г.	29.06.2017 г.	05.07.2017 г.	БП-Ц-9 от 26.07.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Русе	01.07.2016 г.	28.09.2016 г. 15.12.2016 г.	21.11.2016 г.	Протокол № 3 от 05.08.2016 г. Общо събрание на АВиК - Русе по т.2 от дневния ред	18.05.2017 г.	29.06.2017 г.	05.07.2017 г.	БП-Ц-10 от 26.07.2017 г. за приемане

Дружество	Внесен първоначален бизнес план	Представени последващи изменения	Проведено обсъждане по чл. 25, ал. 1 от НРЦВКУ	Представена информация за съгласуване от АВиК / ОС	Представен окончателен бизнес план	Приемане на проект на решение по бизнес план и ценово заявление	Проведени открито заседание и обществено обсъждане	Приемане на решение по бизнес план и ценово заявление
„Напоителни системи“ ЕАД	12.07.2016 г.	10.11.2016 г. 01.02.2017 г.	19.12.2016 г.	-	03.04.2017 г.	29.06.2017 г.	05.07.2017 г.	БП-Ц-11 от 26.07.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация - Златни пясъци“ ООД	30.06.2016 г.	-	30.05.2017 г.	-	16.06.2017 г.	29.06.2017 г.	05.07.2017 г.	БП-Ц-12 от 27.07.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Перник	04.07.2016 г.	24.10.2016 г. 01.11.2016 г.	24.01.2017 г.	Протокол № 5 от 24.06.2016 г. Общо събрание на АВиК - Перник по т.1 от дневния ред;	29.06.2017 г.	11.07.2017 г.	19.07.2017 г.	БП-Ц-13 от 09.08.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Монтана	30.06.2016 г.	-	17.03.2017 г.	Протокол от 26.05.2017 г. Общо събрание на АВиК - Монтана по т.1 от дневния ред	05.07.2017 г.	11.07.2017 г.	19.07.2017 г.	БП-Ц-14 от 09.08.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Шумен	04.07.2016 г.	11.08.2016 г. 28.09.2016 г. 19.12.2016 г. 01.03.2017 г. 18.04.2017 г.	23.11.2016 г.	Протокол № 3 от 31.07.2017 г. Общо събрание на АВиК - Шумен по т.1 от дневния ред	01.06.2017 г.	21.08.2017 г.	30.08.2017 г.	БП-Ц-15 от 25.09.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация – Сливен” ООД	30.06.2016 г.	27.09.2016 г. 19.12.2016 г. 01.06.2017 г.	17.11.2016 г.	Протокол от 01.08.2017 г. Общо събрание на АВиК - Сливен по т.1 от дневния ред	03.08.2017 г.	21.08.2017 г.	30.08.2017 г.	БП-Ц-16 от 25.09.2017 г. за приемане
Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Ямбол	30.06.2016 г.	18.07.2016 г. 03.02.2017 г. 03.05.2017 г.	15.12.2016 г.	Протокол № 3 от 26.10.2017 г. Общо събрание на АВиК – Ямбол по т. 2 от дневния ред	14.09.2017 г.	03.11.2017 г.	09.11.2017 г.	БП-Ц-21 от 30.11.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Враца	30.06.2016 г.	-	25.01.2017 г.	Протокол № 7 от 29.07.2016 г. Общо събрание на АВиК – Враца по т. 1 от дневния ред	31.10.2017 г.	03.11.2017 г.	09.11.2017 г.	БП-Ц-22 от 30.11.2017 г. за приемане

Дружество	Внесен първоначален бизнес план	Представени последващи изменения	Проведено обсъждане по чл. 25, ал. 1 от НРЦВКУ	Представена информация за съгласуване от АВиК / ОС	Представен окончателен бизнес план	Приемане на проект на решение по бизнес план и ценово заявление	Проведени открито заседание и обществено обсъждане	Приемане на решение по бизнес план и ценово заявление
„Водоснабдяване и канализация” АД, гр. Бургас	30.06.2016 г.	22.08.2016 г. 15.12.2016 г.	14.11.2016 г.	Протокол от 28.07.2016 г. Общо събрание на АВиК - Бургас по т.1 от дневния ред	23.02.2017 г.	30.05.2017 г.	-	№ БП-Ц-4 от 30.05.2017 г. за връщане за изменение
	30.06.2017 г.	-	-	-	-	25.09.2017 г.		№ БП-Ц-17 от 25.09.2017 г. за връщане за изменение
	19.10.2017 г.	-	-	Протокол от 19.09.2017 г. Общо събрание на АВиК - Бургас по т.1 от дневния ред	-	02.11.2017 г.	09.11.2017 г.	БП-Ц-20 от 30.11.2017 г. за приемане
„Водоснабдяване и канализация - Видин” ЕООД, гр. Видин	30.06.2016 г.	-	14.12.2016 г.	Няма съгласуван бизнес план	-	29.06.2017 г.	-	№ БП-Ц-8 от 29.06.2017 г. за връщане за изменение
	31.07.2017 г.	-	-	Няма съгласуван бизнес план	-	13.10.2017 г.	-	№ БП-Ц-18 от 13.10.2017 г. за връщане за изменение
	22.12.2017 г.	-	-	Няма съгласуван бизнес план	-	-	-	-
„Водоснабдяване и канализация Добрич” АД, гр. Добрич	04.07.2016 г.	19.07.2016 г. 11.08.2016 г. 02.03.2017 г.	01.02.2017 г.	Протокол № 3 от 16.08.2016 г. Общо събрание на АВиК – Добрич по т. 3 от дневния ред	12.04.2017 г.	09.06.2017 г.	-	№ БП-Ц-5 от 09.06.2017 г. за връщане за изменение
	15.08.2017 г.	-	-	-	-	13.10.2017 г.	-	№ БП-Ц-19 от 13.10.2017 г. за връщане за изменение
	24.11.2017 г.	-	-	-	04.12.2017 г.	-	-	-

Видно от таблицата, през 2017 г. КЕВР е разгледала и одобрила бизнес планове на две дружества, които нямат обособени територии по смисъла на ЗВ, и не отговарят на разпоредбите на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ за ВиК оператори:

- **„Напоителни системи“ ЕАД** доставя вода на ВиК оператори, респективно КЕВР е одобрила бизнес план и цени за периода 2017-2021 г. за извършването на тази услуга. Следва да се отбележи, че КЕВР регулира само дейността по доставяне вода на ВиК оператори, а останалите дейности на дружеството са извън обхвата на регулиране по ЗРВКУ. Дружеството има одобрен бизнес план за периода 2012-2016 г.;

- **„Водоснабдяване и канализация - Златни пясъци“ ООД** са ВиК оператор по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗРВКУ, т.к. основният предмет на дейност на дружеството е извършването на ВиК услуги. Същевременно, дружеството отговаря на разпоредбите и на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ, доколкото дружеството извършва ВиК услуги на територията само на к.к. „Златни пясъци“ чрез ВиК активи, които са частна собственост. К.к. „Златни пясъци“ попада в обособената територия на „Водоснабдяване и канализация - Варна“ ООД. Дружеството има одобрени бизнес планове за периода 2009-2016 г.

През 2017 г. КЕВР е започнала разглеждането на бизнес планове и ценови заявления и на следните други дружества по реда на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ:

- **“ПСОВ - ЛЕКО КО” ЕООД, гр. Радомир** - дружеството извършва дейността по пречистване на отпадъчните води от гр. Радомир и попада в обособената територия на „ВиК“ ООД, гр. Перник. Дружеството има одобрени бизнес планове за периода 2009-2016 г.;

- **“Верила сървис” АД, гр. София** - дружеството предоставя ВиК услуги на територията на промишлена зона Верила и попада в обособената територия на „ВиК“ ЕООД, гр. София. Дружеството има одобрени бизнес планове за периода 2009-2016 г.;

- **“Лукойл Нефтохим Бургас” АД, гр. Бургас** - дружеството доставя условно чиста вода на ВиК оператор и други потребители и попада в обособената територия на „ВиК“ ЕАД, гр. Бургас. Дружеството има одобрени бизнес планове за периода 2009-2016 г.

Следва да се отбележи, че още от 2014 г. Комисията поставя въпроса за статута и бъдещите предвиждания на дружествата по реда на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ. До момента не е изяснено дали се предвиждат законови промени, които да изяснят и регламентират наличието и възможностите за работа на подобни дружества.

2.2. Годишни изменения на одобрени цени на ВиК услуги за 2018 г.

Съгласно чл. 29, ал. 1 от НРЦВКУ, при прилагане на методите на ценово регулиране "горна граница на цени" и "горна граница на приходи" одобрените цени за всяка година от бизнес плана се изменят служебно от Комисията в съответствие с чл. 6, т. 2 и 3 във връзка с чл. 4. Алинея 2 от същата разпоредба посочва, че измененията по ал. 1 се извършват ежегодно с решение на Комисията, което се взема в закрито заседание преди началото на ценовия период, за който се отнасят. Съгласно чл. 29, ал. 3 от НРЦВКУ при измененията по ал. 1 се извършва анализ на социалната поносимост на цените на ВиК услугите. Ал. 5 от същата разпоредба посочва, че решението по ал. 2 влиза в сила от 1 януари на ценовия период, за който се отнася.

С оглед изпълнение на правомощията на КЕВР, произтичащи от горепосочените разпоредби, е извършен анализ относно годишните изменения на цените по метода на ценово регулиране “горна граница на цени” за ВиК операторите с одобрени от КЕВР бизнес планове, утвърдени цени за 2017 г. и одобрени цени за 2018-2021 г. Резултатите от извършения анализ са отразени в доклад с вх. № В-Дк-140 от 27.11.2017 г (Доклада),

който е приет от КЕВР с решение по Протокол № 255 от 30.11.2017 г., т. 4 и е публикуван на интернетстраницата на Комисията. В изпълнение на изискванията на чл. 13, ал. 5, т. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) е проведено открито заседание на 07.12.2017 г.

Отчитайки направените устни изказвания в рамките на проведеното открито заседание и постъпилите писмени становища впоследствие, с Решение № Ц-34 от 15.12.2017 г. Комисията утвърди, считано от 01.01.2018 г., цени на ВиК услуги на 16 дружества.

2.3. Спрени и/или прекратени производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори:

2.3.1: Спрени и прекратени производства във връзка с настъпили изменения в границите на обособени територии:

Във връзка с правомощията на АВиК и/или общинските съвети по чл. 198а, ал. 3 от ЗВ (решенията за промяна на границите на обособената територия се приемат от Общото събрание на асоциацията по ВиК или от Общинския съвет) и във връзка с разпоредбите на чл. 198а, ал. 2 от ЗВ (границите на обособената територия могат да се променят в зависимост от присъединяването или отпадането на общини от нея) през 2016-2017 г. **настъпиха промени в границите на обособените територии в 10 области** – Стара Загора и Хасково, Велико Търново, София, Плевен, Габрово, Кюстендил, Пазарджик, Разград, Благоевград. Общо 11 общини (Стамболово и Димитровград, Свищов, Ботевград, Кнежа, Севлиево, Дупница, Панагюрище и Стрелча, Кубрат, Петрич), в които до момента ВиК услуги се предоставят от общински ВиК оператори, имащи обособени територии по смисъла на ЗВ, са взели решения за присъединяване към регионалната АВиК и съответно АВиК е взела решение за промяна в границите на обособената си територия чрез тяхното присъединяване. Съгласно разпоредбите на чл. 198а, ал. 4 от ЗВ, обособената територия прекратява съществуването си, когато общините в нея се присъединят към друга обособена територия и в тази връзка **след решенията на АВиК посочените 11 общински ВиК оператори вече нямат своя обособена територия и не отговарят на изискванията на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ.**

Отделно от това, две общини са излезли от една обособена територия и са присъединени в друга такава – това са общините Тополовград, която излиза от АВиК – Стара Загора, и се присъединява към АВиК – Хасково, и Община Завет, която излиза от АВиК – Исперих, и се присъединява към АВиК – Разград.

Съгласно § 9, ал. 11 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.), до сключването на договор по реда на чл. 198о, ал. 4 активите по ал. 8 – 10 продължават да се стопанисват, поддържат и експлоатират по досегашния ред от действащите към деня на влизането в сила на този закон ВиК оператори на обособената територия по смисъла на § 34 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ДВ, бр. 47 от 2009 г.; изм., бр. 95 от 2009 г.).

Съгласно чл. 2.2. (б) от сключените между АВиК и регионалните ВиК оператори договори по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ, обособената територия се променя съответно при увеличаване/намаляване на територията, включена в нея, в съответствие със ЗВ. Страните се съгласяват да сключат анекс към договора, който да уреди отношенията им по повод на горепосочената промяна на обособената територия във възможно най-кратък срок след промяната. Съгласно буква (в) от същия член на договорите, в случай

на промяна на границите на обособената територия, операторът ще продължи да изпълнява задълженията си по договора в рамките на първоначалната територия, до датата, посочена в анекса по чл. 2.2. (б).

Въпреки настъпилите изменения в границите на обособените територии след взети решения на АВиК и въпреки договорните изисквания за сключване на анекси към договорите, с които да се уредят взаимоотношенията между АВиК и дружествата във възможно най-кратък срок след промяната, през 2017 г. отношенията между страните по договор не са уредени, доколкото не са сключени анекси.

Регионалните ВиК оператори продължават да предоставят ВиК услуги в границите на обособените територии преди промяната и **не могат да представят изменени бизнес планове в КЕВР, в които да е отразен ефектът от настъпилите изменения.** Общинските ВиК оператори продължават да предоставят **временно** ВиК услуги в общините въпреки че техните обособени територии са прекратени и нямат сключени договори.

За посочените по-горе общини през 2017 г. не са изпълнени изискванията на § 9, ал. 5 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изпращане от министъра на регионалното развитие и благоустройството на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и съответната община.

Същевременно Комисията установи, че с Решение № РД-02-14-214 от 14.03.2017 г. на заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството е открита процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: Подпомагане на Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) при осигуряване на ефективност и устойчивост при управлението на ВиК отрасъла чрез предоставяне на становища, анализи, документи и др., свързани с договорите за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на ВиК услугите, сключени съгласно разпоредбите на Закона за водите, с ВиК активите, и с развитието на ВиК системите. Поръчката е разделена на пет обособени позиции. Обособени позиции от 1 до 4 включват в предмета си: подпомагане на асоциациите по ВиК в областите Велико Търново, Габрово, Търговище, София, Кюстендил, Монтана, Плевен, Пазарджик, Ловеч, Хасково, Благоевград и Разград при изготвяне на административни и технически документи, договори, доклади, справки и анализи, дефинирани в седем дейности, съгласно Техническата спецификация, включително: **Подготовка на анекс/и към подписания договор** (вкл. приложенията към него) за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на ВиК услугите между съответните АВиК и ВиК оператори в посочените по-горе области.

Във връзка с горното през 2017 г. Комисията прие решения за спиране на образуваните административни производства за регионални ВиК оператори, чиито граници на обособени територии са променени чрез присъединяване или отпадане на общини, и тази промяна не е отразена в договорите с анекс, както и решения за прекръпяване на образуваните административни производства за ВиК оператори, чиито обособени територии са прекратени след като съответните общини са приети в АВиК, както следва:

Област	Решение на АВиК от:	ВиК оператор	Обособена територия на ВиК оператора	Сключен анекс към договор	Решение на КЕВР
Стара	12.01.2016 г.	„ВиК” ЕООД, гр.	Променена обособена	Няма анекс	№САП-2 от 09.05.2017

Загора		Стара Загора	територия чрез отпадане на Община Тополовград		г. за спиране на адм. производство
Хасково	21.07.2016 г.	„ВиК” ЕООД, гр. Хасково	Променена обособена територия чрез присъединяване на общините Тополовград, Стамболово и Димитровград	Няма анекс	№САП-1 от 09.05.2017 г. за спиране на адм. производство
		“ВиК” ООД, гр. Димитровград	Прекратена обособена територия на Община Димитровград	-	№ПП-3 от 09.05.2017 г. за прекратяване на адм. производство
		“Стамболово,, ЕООД	Прекратена обособена територия на Община Стамболово	-	№ПП-4 от 09.05.2017 г. за прекратяване на адм. производство
Плевен	30.09.2016 г.	„ВиК” ЕООД, гр. Плевен	Променена обособена територия чрез присъединяване на Община Кнежа	Няма анекс	№САП-3 от 09.05.2017 г. за спиране на адм. производство
		“Аспарухов вал” ЕООД, гр. Кнежа	Прекратена обособена територия на Община Кнежа	-	№ПП-5 от 09.05.2017 г. за прекратяване на адм. производство
София	07.06.2016 г.	„ВиК” ЕООД, гр. София	Променена обособена територия чрез присъединяване на Община Ботевград	Няма анекс	№САП-4 от 09.05.2017 г. за спиране на адм. производство
		“ВиК - Бебреш” ЕООД	Прекратена обособена територия на Община Ботевград	-	№ПП-6 от 09.05.2017 г. за прекратяване на адм. производство
Габрово	07.12.2016 г.	„ВиК” ООД, гр. Габрово	присъединяване на Община Севлиево	Няма анекс	№САП-5 от 09.05.2017 г. за спиране на адм. производство
		“Бяла” ЕООД, гр. Севлиево	присъединяване на Община Севлиево	-	№ПП-7 от 09.05.2017 г. за прекратяване на адм. производство
Кюстендил	20.10.2016 г.	„Кюстендилска вода“ ЕООД	Променена обособена територия чрез присъединяване на Община Дупница	Няма анекс	№САП-6 от 23.05.2017 г. за спиране на адм. производство
		“ВиК - Дупница” ЕООД	Прекратена обособена територия на община Дупница	-	№ПП-8 от 23.05.2017 г. за прекратяване на адм. производство
Пазарджик	27.09.2016 г. 11.01.2017 г.	„ВиК – в ликвидация” ЕООД, гр. Пазарджик	Променена обособена територия чрез присъединяване на общините Панагюрище и Стрелча	Няма анекс	№САП-9 от 27.06.2017 г. за спиране на адм. производство
		“ВиК - П” ЕООД, гр. Панагюрище	Прекратена обособена територия на Община Панагюрище	-	№ПП-10 от 26.07.2017 г. за прекратяване на адм. производство
		"ВиК-С" ЕООД, гр. Стрелча	Прекратена обособена територия на Община Стрелча	-	№ПП-11 от 26.07.2017 г. за прекратяване на адм. производство
Разград	07.11.2016 г.	„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Исперих	Променена обособена територия чрез отпадане на Община Завет	Няма сключен договор с АВиК	№САП-8 от 27.06.2017 г. за спиране на адм. производство
	08.11.2016 г.	„Водоснабдяване - Дунав” ЕООД, гр. Разград	Променена обособена територия чрез присъединяване на общините Кубрат и Завет	Няма анекс	№САП-7 от 27.06.2017 г. за спиране на адм. производство
		“Меден кладенец” ЕООД, гр. Кубрат	Прекратена обособена територия на Община Кубрат	-	№ПП-9 от 26.07.2017 г. за прекратяване на адм. производство
Благоевград	09.06.2017 г.	„ВиК” ЕООД, гр. Благоевград	Променена обособена територия чрез	Няма анекс	№САП-14 от 09.08.2017 г. за спиране на адм.

			присъединяване на Община Петрич		производство
		“ВиК” ЕООД, гр. Петрич	Прекратена обособена територия на Община Петрич	-	№ПП-14 от 09.08.2017 г. за прекратяване на адм. производство
Велико Търново	29.03.2016 г. 21.04.2016 г.	“ВиК - Йовковци,, ООД	Променена обособена територия чрез присъединяване на Община Свищов	Допълнително споразумение № 1 от 22.08.2016 г.	КЕВР не е започнала процедура поради липса на решение на АВиК за съгласуване на бизнес плана
		“ВиК - Свищов,, ЕАД	Прекратена обособена територия на Община Свищов	-	№ПП-12 от 26.07.2017 г. за прекратяване на адм. производство

По отношение на „ВиК“ ЕООД, гр. Благоевград е установено, че ВиК операторът все още не предоставя ВиК услуги в Община Струмяни, която е включена в обособената територия на дружеството според Решение № РД-02-14-2234 от 22.12.2009 г. Въпреки че Община Струмяни е член на Асоциация по ВиК за обособената територия на „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Благоевград, и е страна по сключения с дружеството договор по реда на ЗВ, публичните ВиК активи на територията на общината не са предадени на АВиК, респективно на ВиК оператора. За тази община не са изпълнени и разпоредбите на § 9, ал. 5 от преходните и заключителни разпоредби на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изпращане от министъра на регионалното развитие на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и общината. Изяснено е също така, че предоставянето на ВиК услуги в Община Струмяни се извършва от „ВиК - Стримон“ ООД, с. Микрево, в противоречие с разпоредбите на Закона за водите.

Във връзка с горното дружеството не е включило Община Струмяни в проекта на бизнес план и ценово заявление за регулаторен период 2017-2021 г. и това възпрепятства неговото разглеждане от КЕВР. Впоследствие границите на обособената територия са променени след присъединяване на Община Петрич към АВиК.

Реални действия по окрупняване са предприети единствено в област Велико Търново, като е сключено Допълнително споразумение № 1 от 22.08.2016 г. към договора между АВиК и „Водоснабдяване и канализация - Йовковци“ ООД, изготвени са приемо-предавателни протоколи от 19.01.2017 г. и от 02.03.2017 г., с които АВиК е предала, а ВиК операторът е приел за стопанисване, поддържане и експлоатация активите - публична общинска собственост на Община Свищов. Считано от 03.08.2017 г. „Водоснабдяване и канализация - Свищов“ ЕАД, ЕИК 200736851, е заличено в Търговски регистър, а ВиК услугите в Община Свищов се предоставят от „Водоснабдяване и канализация - Йовковци“ ООД.

„Водоснабдяване и канализация - Йовковци“ ООД е представило в КЕВР на 03.07.2017 г. изменен бизнес план и заявление за утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги, в които е отразена промяната в обособената територия на дружеството след присъединяване на Община Свищов към АВиК-Велико Търново. На насроченото и проведено на 04.07.2017 г. заседание на Общото събрание на АВиК – В. Търново за съгласуване на бизнес плана на „Водоснабдяване и канализация - Йовковци“ ООД, в който е отразена настъпилата промяна в обособената територия на дружеството след присъединяване на Община Свищов, предвидените в дневния ред точки не са гласувани поради факта, че председателят на АВиК не е получил мандат от министъра на регионалното развитие и благоустройството. **Във връзка с липсата на решение на**

АВиК за съгласуване на бизнес плана, КЕВР не е стартирала процедура по неговото одобрение.

2.3.2: Спрени производства във връзка с липса на издадени окончателни разпределителни протоколи и неяснота кой е органът за управление на ВиК системите:

По отношение на останалите общински ВиК оператори, имащи обособени територии по смисъла на ЗВ, през 2016-2017 г., за които не се желае окрупняване, **също не са изпълнени разпоредбите на § 9, ал. 5 от преходните и заключителни разпоредби на ЗИДЗВ** (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изпращане от министъра на регионалното развитие на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и съответната община.

Въз основа на данните за разпределението на собствеността на ВиК активите се определя редът за управление на ВиК активите – дали е по смисъла на чл. 198б, т. 2 от ЗВ (управлението на ВиК системите се осъществява от Асоциацията по ВиК, в която участват държавата и една или повече общини - когато собствеността на ВиК системите в границите на обособената територия е разпределена между държавата и общините или между няколко общини) или е по смисъла на чл. 198б, т. 3 от ЗВ (управлението на ВиК системите се осъществява от Общинския съвет - когато в границите на обособената територия попадат ВиК системи - собственост само на една община).

Липсата на учредена АВиК води до неизпълнение на изискванията на чл. 198в, ал.4, т. 1 от ЗВ - а именно решение на АВиК, с което да определи ВиК оператора по реда на ЗВ, както и **неизпълнение на изискванията на чл.198п, ал. 1 от ЗВ** – а именно да възложи извършването на дейностите по чл.198о, ал. 1 от ЗВ с договор по смисъла на чл. 198п, ал.1 от ЗВ.

При липсата на сключен договор, ВиК операторът **не отговаря** на изискванията за ВиК оператор, посочени в чл. 198о, ал. 5 от ЗВ.

Липсата на учредена АВиК води и до **неизпълнение на разпоредбите на чл. 198в, ал. 4, т. 5 и чл. 198м, ал. 2 от ЗВ**, съгласно които АВиК съгласува бизнес плана на ВиК оператора, и има правомощия да го върне за доработка с мотивирано становище и указания.

През 2017 г. са постановени и две съдебни решения, касаещи правомощията на Общински съвет Батак, както следва:

С Решение № 79 от 16.02.2017 г. Административен съд – Пазарджик, III административен състав е обявил за нищожно Решение № 157, прието с протокол № 10 на заседание на Общински съвет Батак, проведено на 28.07.2016 г., с което на основание чл. 198г, т. 7 от Закона за водите се обособява територията за обслужване от „ВиК Батак“ ЕООД, гр. Батак. В съдебното решение е посочено, че ОбС Батак не е компетентният орган, който може да вземе решение за промяна в границите на обособената територия, тъй като в част от територията на КК „Яз. Батак“ попада външен довеждащ водопровод на яз. „Голям Беглик“, който е публична държавна собственост.

С Решение № 232 от 05.05.2017 г. Административен съд - Пазарджик, V състав, е обявил за нищожно Решение № 160, прието на заседание на Общински съвет Батак, проведено на 28.07.2016 г., Протокол № 10, с което е определен „ВиК Батак“ ЕООД като ВиК оператор по реда на Закона за водите за територията на Община Батак, и е възложено на кмета на общината да сключи договор с посочения ВиК оператор. В

съдебното решение е посочено, че не е налице правното основание на чл. 198б, т. 3 от ЗВ за издаване на обжалваното решение, което определя и некомпетентността на ответника, доколкото в границите на конкретната обособена територия попадат ВиК системи - собственост не само на една, а на две общини.

Във връзка с горното, през 2017 г. Комисията прие решения за спиране на образуваните административни производства за общински ВиК оператори, за чиито обособени територии не е изяснена собствеността на публичните ВиК активи, и не е изяснен редът за тяхното управление (АВиК или Общински съвет).

Област	ВиК оператор	Забележка	Решение на КЕВР
Монтана	“ВиК Берковица” ЕООД, гр. Берковица	Община Берковица не желае да се присъедини към АВиК – Монтана	№САП-10 от 11.07.2017 г. за спиране на адм. производство
Ловеч	“ВиК - Стенето” ЕООД, гр. Троян	Община Троян не желае да се присъедини към АВиК – Ловеч	№САП-11 от 26.07.2017 г. за спиране на адм. производство
Благоевград	„ВиК - Кресна” ЕООД, гр. Кресна	Община Кресна не желае да се присъедини към АВиК –Благоевград	№САП-12 от 26.07.2017 г. за спиране на адм. производство
Благоевград	“Увекс” ЕООД, гр. Сандански	Община Сандански не желае да се присъедини към АВиК –Благоевград	№САП-13 от 26.07.2017 г. за спиране на адм. производство

Подобни решения не са постановени за общинските ВиК оператори, имащи обособени територии в област Кюстендил („ВиК Паничище,, Сапарева баня) и Пазарджик (“ВКТВ” ЕООД, гр. Велинград, “ВКС” ЕООД, гр. Пещера, “ВиК - Батак” ЕООД, гр. Батак, “ВиК - Белово” ЕООД, гр. Белово, “Инфрастрой” ЕООД, гр. Брацигово и “ВКТВ,, ЕООД, гр. Ракитово), за които не се желае окрупняване и присъединяване към регионалните АВиК, но на практика производствата и за тези дружества са спрени.

Въпреки че за тези общини не са изготвени окончателни протоколи за разпределение на собствеността на публичните ВиК активи, е известно, че в някои от тях има активи – публична държавна собственост (каквато е случаят с Община Батак) и в тези общини ще трябва да бъдат учредени АВиК.

Единствената община от горепосочените, за която е издаден окончателен разпределителен протокол съгласно разпоредбите на § 9, ал. 5 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.), е Община Брацигово, като в КЕВР е представен протокол, подписан от кмета на Община Брацигово на 21.11.2017 г. и от министъра на регионалното развитие и благоустройството на 22.11.2017 г., съгласно който всички ВиК активи в Община Брацигово са публична общинска собственост, респективно се прилага редът по чл. 198б, т. 3 от ЗВ – а именно, управлението на ВиК системите се извършва от Общински съвет Брацигово. Представен е и проект на договор между ОбС Брацигово и “Инфрастрой” ЕООД, гр. Брацигово, за който Комисията е дала принципно положително становище за съответствие със ЗРВКУ и с подзаконовите нормативни актове по прилагането му с решение по Протокол № 276 от 15.12.2017 г. В тази връзка през 2018 г. КЕВР ще започне производство по разглеждане и одобрение на бизнес плана на ВиК оператора.

2.4. Образувана кореспонденция във връзка с административните производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори:

С писмо изх. № В-03-06-10 от 22.05.2017 г. КЕВР информира МРРБ, Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и Председателя на 44 Народно

събрание за изпълнение на разпоредбите на Закона за водите във връзка с провежданата реформа в отрасъл „Водоснабдяване и канализация“ и разглеждането на бизнес планове и заявленията за цени на ВиК услуги на ВиК операторите за новия регулаторен период 2017-2021 г. В писмото институциите бяха информирани за:

- Неизпълнени изисквания на ЗВ (включително неприета наредба по чл. 198х и неприлагане на регистрационен режим, както и неприета наредба по чл.198о, ал. 7 и 8 от ЗВ за изисквания и критерии към ВиК операторите);
- Настъпили промени в граници на обособени територии в редица области, липса на сключени анекси, обявена обществена поръчка от МРРБ за подпомагане на МРРБ и АВиК, включително за сключване на анекси;
- Липса на изготвени окончателни разпределителни протоколи, липса на сключени договори за редица ВиК оператори;
- Представени в КЕВР бизнес планове и ценови заявления на дружества по чл. 198о, ал. 6, които не са ВиК оператори, но са приравнени като такива.

С писмо изх. № **В-04-34-6** от **21.06.2017 г.**, в отговор на постъпило запитване от Българска асоциация по водите (БАВ), КЕВР информира БАВ, МРРБ и Съюза на ВиК операторите в Република България за статуса на разглеждане на бизнес планове и ценови заявления за регулаторен период 2017-2021 г. В писмото бе посочено, че разглеждането на бизнес планове се забавя поради следните обективни причини:

- Изключително неточна, непълна и объркана информация за активите, включени в амортизационните планове и регулаторната база на активите на дружествата;
- Наличие на системни грешки в бизнес планове, липса на необходимите обосновки и доказателства за направените прогнози за 5-годишния период, липса на текстова част към бизнес плана или непълна такава;
- Наличие на факти и обстоятелства, чието решаване е извън правомощията на КЕВР, доколкото е вменено като отговорност на МРРБ и/или на Асоциациите по ВиК (АВиК)/Общинските съвети – включително сключване на анекси, изготвяне на окончателни разпределителни протоколи, съгласуване на бизнес планове от АВиК и други.

С писмо с изх. № **В-03-06-10** от **19.07.2017 г.** КЕВР отново информира законодателната власт (44-то Народно събрание на Република България, Комисия по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление, Комисия по околната среда и водите, Комисия по енергетика, Постоянно действаща подкомисия за наблюдение на дейността на КЕВР към Комисия по енергетика) за изразеното с предходни писма безпокойство на КЕВР относно изпълнението на разпоредбите на ЗВ, във връзка с провежданата реформа в отрасъл „Водоснабдяване и канализация“ и разглеждането на бизнес планове и заявленията за цени на ВиК услуги на ВиК операторите за регулаторен период 2017-2021 г.

В писмото беше уточнено, че до момента, въпреки важността на повдигнатите въпроси, в Комисията не е постъпила никаква информация относно предвижданията и сроковете, в които съществуващите проблеми, свързани с провежданата реформа в сектор ВиК, ще бъдат разрешени. Посочено беше също така, че в Комисията е постъпила информация за позиция на Конфедерация на труда (КТ) „Подкрепа“, представена в 44-то Народно събрание с техен изх. № 0119-01-05 от 11.07.2017 г., в която са представени неотговарящи на действителната фактическа обстановка и неприемливи твърдения за работата на КЕВР по отношение на регулирането на ВиК сектора. Позицията на КТ „Подкрепа“ е публикувана на интернет страницата им и е

публично достъпна. Посочихме, че, въпреки че същата не е представена в Комисията, считаме, че е необходимо отново да посочим проблемите, свързани с провежданата реформа в сектор ВиК, тъй като същите са извън нормативно установените правомощия на КЕВР.

В писмото беше представена изключително подробна информация за неизпълнените до момента разпоредби на ЗВ, както и за проблемите при разглеждането на бизнес планове и ценовите заявления на ВиК оператори (описани в горесцитираните писма). Представена бе и информация за изпълняването на правомощията на КЕВР при регулиране на цените на ВиК услугите, включително одобряването на разходи, които са обосновани и/или не са прекомерно високи – например разходите за възнаграждения на ВиК операторите.

Посочихме съществуващи лоши практики в управлението на ВиК дружествата и водената в тях отчетност, включително за регулаторни цели, и напомнихме за констатации на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор, одобрена от 41-вото Народно събрание през ноември 2012 г., както и Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г., одобрена с Решение на Министерския съвет № 269 от 07.05.2014 г. за висока неефективност на ВиК операторите по отношение на обща численост на персонала и съществуващи високи резерви за нейната оптимизация.

С писмо изх. № **В-01-00-4 от 24.07.2017 г.** информирахме Председателя на 44-то Народно събрание и парламентарните групи в 44-то НС за горепосочените факти и обстоятелства.

3. КОНТРОЛ

3.1. Планови проверки на ВиК оператори:

КЕВР ежегодно следи и анализира постигнатите нива на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги в страната, както въз основа на изготвяните и представяни в Комисията годишни отчетни доклади на ВиК операторите, така и чрез планови проверки, съгласно чл. 23 от ЗРВКУ.

Приетите нови наредби за регулиране на качеството и цените на ВиК услугите поставят нови изисквания както към ВиК операторите, така и към Комисията. Особено голям фокус е отреден на качеството на информацията, предоставяна от дружествата, като на КЕВР е вменено и ново задължение освен да оценява постигнатите резултати за подобрене на качеството на ВиК услугите, но и да оценява качеството на предоставяната информация. В тази връзка в своите указания по прилагането на новите наредби за регулаторен период 2017-2021 г. Комисията заложи конкретни изисквания към дружествата, включително:

- Създаване от дружествата на регистри и бази данни (конкретно посочени в указанията);
- Внедряване от дружествата на стандарти за системи за управление БДС EN ISO 9001:2008, БДС EN ISO 14001:2004, BS OHSAS 18001:2007;
- Създаване и поддържане от дружествата на интернет страница на български език, както и поддържане на 24 часова телефонна линия за връзка с потребители;
- Внедряване на правила за Единна система за регулаторна отчетност, включително и предоставяне на одиторски доклад за тяхното прилагане.

С решение по Протокол № 17 от 31.01.2017 г., т. 2 Комисията прие, на основание чл. 38, ал. 1 от Методиката за осъществяване на контролните правомощия на

Комисията по Закон за енергетиката (ЗЕ) и ЗРВКУ, график и програма за извършване на планови проверки на дейността на 28-те регионални ВиК оператори през 2017 г.

В тази връзка Комисията извърши планови проверки на място във всички 28 регионални ВиК оператори с обхват, както следва:

1. Проверка и описание на наличните в дружеството регистри и бази данни по смисъла на т. 83 и т. 84 от Указания НРВКУ, приети с решение по т. 2 от Протокол № 76 от 19.04.2016 г. на КЕВР – технически параметри, начин на въвеждане и поддържане, въведени официални политики и процедури, както и сравнение на данни от тях с подадени отчетни данни за 2016 г. към КЕВР;

2. Проверка и описание на създадената организация на работа и водене на отчетност на оперативни и капиталови ремонти, съгласно изискванията на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО), а именно:

2.1. Начин на осчетоводяване на извършените капиталови разходи за периода от 01.01.2017 г. до датата на извършването на проверката, вкл. изискване на информация за избрани обекти за наличие на досие на обекта (техническа документация – екзекутивни чертежи, количествени сметки, протокол за вложен труд, други), направление (сметка, счетоводен код) на счетоводно отчитане;

2.2. Начин на водене на сметка 207 Разходи за придобиване на Дълготрайни материални активи (ДМА) и Дълготрайни нематериални активи (ДНМА)/Активи в процес на изграждане, оборотите по нея за периода от 01.01.2017 г. до датата на извършването на проверката и нейното салдо към конкретната дата;

2.3. Начин на осчетоводяване на извършените оперативни (текущи, планови и аварийни) ремонти за периода от 01.01.2017 г. до датата на извършването на проверката, вкл. изискване на информация за избрани обекти за наличие на досие на обекта (техническа документация - съгласувани работни проекти, протоколи от изпитване, екзекутивни чертежи, количествени сметки, протокол за вложен труд, други), направление (сметка, счетоводен код) на счетоводно отчитане.

За извършените проверки са съставени двустранни констативни протоколи, в които е описана фактическата обстановка за обекта на проверката, които са връчени на представителите на съответните ВиК оператори. Работните групи са изготвили доклади за извършените проверки, които след изтичане на регламентирания срок за представяне на становища от дружествата, са разгледани и одобрени от Комисията на закрити заседания, както следва:

№ по ред	ВиК оператор	Заповед №	Връчен констативен протокол на дата:	Изготвен доклад от работната група	Доклад от проверката е приет с решение на КЕВР:
1.	“Софийска вода,, АД	3-В-5/ 31.05.2017 г.	17.8.2017 г.	В-Дк-100/ 18.09.2017 г.	Протокол №213 от 13.10.2017 г., т. 4
2.	“ВиК,, ЕООД, гр. София	3-В-4/ 31.05.2017 г.	11.8.2017 г.	В-Дк-97 / 31.08.2017 г.	Протокол №184 от 5.09.2017 г., т. 5
3.	“ВиК,, АД, гр. Ловеч	3-В-32/ 31.07.2017 г.	9.11.2017 г.	В-Дк-137/ 22.11.2017 г.	Протокол №250 от 27.11.2017, т. 4
4.	“ВиК,, ЕООД, гр. Пловдив	3-В-17/ 12.06.2017 г.	24.11.2017 г.	В-Дк-141/ 30.11.2017 г.	Протокол №269 от 08.12.2017 г., т. 2
5.	“ВиК,, ЕООД, гр. Пазарджик - в ликвидация	3-В-16/ 12.06.2017 г.	23.11.2017 г.	В-Дк-143/ 30.11.2017 г.	Протокол №269 от 08.12.2017 г., т. 4
6.	“ВиК,, ЕООД, гр. Смолян	3-В-15/ 12.06.2017 г.	6.11.2017 г.	В-Дк-129/ 14.11.2017 г.	Протокол №239 от 21.11.2017 г., т. 5
7.	„ВиК,, ЕАД, гр. Бургас	3-В-12/ 09.06.2017 г.	19.10.2017 г.	В-Дк-120/ 30.10.2017 г.	Протокол №226 от 2.11.2017 г., т. 6
8.	“ВиК,, ЕООД, гр. Ямбол	3-В-14/ 09.06.2017 г.	9.10.2017 г.	В-Дк-112 /18.10.2017 г.	Протокол №221 от 23.10.2017 г., т.2
9.	“ВиК,, ООД, гр. Сливен	3-В-13/ 09.06.2017 г.	23.10.2017 г.	В-Дк-116/ 30.10.2017 г.	Протокол №226 от 2.11.2017 г., т. 2
10.	“ВиК,, ЕООД, гр. Хасково	3-В-22/ 23.06.2017 г.	7.11.2017 г.	В-Дк-129/ 14.11.2017 г.	Протокол №239 от 21.11.2017 г., т. 6

11.	“ВиК”, ЕООД, гр. Стара Загора	3-В-21/ 23.06.2017 г.	29.11.2017 г.	В-Дк-146/ 05.12.2017 г.	Протокол №269 от 08.12.2017 г., т. 5
12.	“ВиК”, ООД, гр. Кърджали	3-В-23/ 23.06.2017 г.	11.10.2017 г.	В-Дк-113 /18.10.2017 г.	Протокол №221 от 23.10.2017 г., т.3
13.	“ВиК”, ЕООД, гр. Плевен	3-В-6/ 02.06.2017 г.	25.7.2017 г.	В-Дк-96/ 31.08.2017 г.	Протокол №184 от 5.09.2017 г., т. 6
14.	“ВиК”, ООД, гр. Габрово	3-В-7/ 02.06.2017 г.	23.10.2017 г.	В-Дк-119/ 30.10.2017 г.	Протокол №226 от 2.11.2017 г., т. 5
15.	“ВиК - Йовковци”, ООД, гр. Велико Търново	3-В-8/ 02.06.2017 г.	19.10.2017 г.	В-Дк-117/ 30.10.2017 г.	Протокол №226 от 2.11.2017 г., т. 3
16.	“ВиК”, ООД, гр. Русе	3-В-9/ 05.06.2017 г.	31.10.2017 г.	В-Дк-126/ 07.11.2017 г.	Протокол №232 от 10.11.2017 г., т. 3
17.	“ВиК”, ООД, гр. Силистра	3-В-11/ 05.06.2017 г.	13.9.2017 г.	В-Дк-103 /25.09.2017 г.	Протокол №213 от 13.10.2017 г., т. 5
18.	“Водоснабдяване - Дунав”, ЕООД, гр. Разград	3-В-10/ 05.06.2017 г.	31.10.2017 г.	В-Дк-125/ 07.11.2017 г.	Протокол №232 от 10.11.2017 г., т. 2
19.	“ВиК”, ЕООД, гр. Видин	3-В-20/ 16.06.2017 г.	10.11.2017 г.	В-Дк-138/ 22.11.2017 г.	Протокол №250 от 27.11.2017, т. 5
20.	“ВиК”, ООД, гр. Враца	3-В-19/ 16.06.2017 г.	25.10.2017 г.	В-Дк-115/ 30.10.2017 г.	Протокол №226 от 2.11.2017 г., т. 1
21.	“ВиК”, ООД, гр. Монтана	3-В-18/ 16.06.2017 г.	22.11.2017 г.	В-Дк-142/ 30.11.2017 г.	Протокол №269 от 08.12.2017 г., т. 3
22.	“ВиК - Варна”, ООД, гр. Варна	3-В-28 / 10.07.2017 г.	30.11.2017 г.	В-Дк-148/ 05.12.2017 г.	Протокол №269 от 08.12.2017 г., т. 7
23.	“В и К Добрич”, АД, гр. Добрич	3-В-27/ 10.07.2017 г.	30.11.2017 г.	В-Дк-147/ 05.12.2017 г.	Протокол №269 от 08.12.2017 г., т. 6
24.	“В и К”, ООД, гр. Перник	3-В-31/ 11.07.2017 г.	8.11.2017 г.	В-Дк-133 /20.11.2017 г.	Протокол №250 от 27.11.2017, т. 3
25.	“Кюстендилска вода”, ЕООД, гр. Кюстендил	3-В-29/ 11.07.2017 г.	8.11.2017 г.	В-Дк-132 /20.11.2017 г.	Протокол №250 от 27.11.2017, т. 2
26.	“ВиК”, ЕООД, гр. Благоевград	3-В-30/ 11.07.2017 г.	8.11.2017 г.	В-Дк-131 /20.11.2017 г.	Протокол №250 от 27.11.2017, т. 1
27.	“ВиК”, ООД, гр. Търговище	3-В-25/ 28.06.2017 г.	23.10.2017 г.	В-Дк- 118/30.10.2017 г.	Протокол №226 от 2.11.2017 г., т. 4
28.	“ВиК”, ООД, гр. Шумен	3-В-25/ 28.06.2017 г.	31.10.2017 г.	В-Дк-124/ 07.11.2017 г.	Протокол №232 от 10.11.2017 г., т. 1

Протоколите от закритите заседания, включващи докладите на работните групи и проведените на заседанието дискусии и изказвания са публикувани на интернет страницата на КЕВР и са достъпни за преглед от заинтересованите лица.

3.1.а: Обхват на планови проверки 2017 г.: наличие на дигитални регистри – установени факти и обстоятелства:

Съгласно т. 83 от Указания НРКВКУ, ВиК операторът въвежда и поддържа следните системи и регистри: *Регистър на активи; Географска информационна система (ГИС); Регистър на аварии; Регистър на лабораторни изследвания за качеството на питейните води; Регистър на лабораторни изследвания за качеството на отпадъчните води; Регистър на оплаквания от потребители; Регистър за утайките от ПСОВ; Регистър на водомерите на СВО (средства за измерване); Система за отчитане и фактуриране и Счетоводна система.*

Съгласно т. 3д от Указания НРКВКУ, Регистър е електронна база данни, която:

- е изградена по единна методология;
- съдържа достоверна информация, която може да се потвърди с документи;
- се актуализира своевременно;
- се съхранява по леснодостъпен начин съдържащата се в нея информация;
- дава възможност за генериране на справки за всяко вписано обстоятелство.

Така предвидените регистри следва да предоставят достоверна и надеждна информация за ключови параметри от дейността на ВиК операторите – активи, аварии, лабораторни изследвания, оплаквания на потребители, утайки от ПСОВ, водомери на

СВО, фактурирани количества и счетоводни данни. Дигиталните регистри следва да са специализирани софтуерни системи, които по надежден начин да защитават въведената в тях информация срещу последващи нерегламентирани корекции и/или манипулации, да могат да генерират справки и отчети във всеки момент на проверка, които да са съпоставими с представени официални отчети, и да могат да бъдат потвърдени с данни от първични източници (протоколи, фактури, чертежи и други).

В рамките на извършените проверки са проверени и описани всички налични дигитални регистри, изискуеми съгласно Указания НРКВКУ, като са описани техните:

Общи характеристики – описание на използвания софтуер, начин на достъп до софтуера (потребителски имена и пароли) и въвеждане на данни, наличие на официална заповед на управителя/изпълнителния директор за въвеждане на регистъра, наличие на процедура за начина на поддържане, защита от изтриване на информация, съхраняване на записи за извършени промени, съхранение на данните на корпоративен сървър и тяхното регулярно архивиране, възможност за генериране на справки и други.

Специализирани характеристики – подробно описание на поддържаната информация в регистрите, като за всеки конкретен регистър са изследвани съответните специфични параметри, които би следвало да се поддържат от дружеството.

Проверка на данни – съпоставяне на представени отчетни данни с генерирани отчети в момента на проверката.

Въз основа на извършените проверки са направени констатации и са дадени препоръки за всеки отделен регистър, изискуем съгласно Указания НРКВКУ.

Конкретно установените факти и обстоятелства по отношение на изискуемите регистри са, както следва:

Регистри:	Брой дружества					Налични процедури за поддържане на данните
	Специализиран софтуер, отговарящ на изискванията за надеждност и защита на данните	Налична информация в Ексел (база данни), не отговаря на изискванията за надеждност и защита на данните	Налична информация на хартиен носител	Друго	Общо	
Регистър на активи	4	17		7	28	
Географска информационна система (ГИС)	12			2	14	1
Регистър на аварии	14	10	3	1	28	2
Регистър на лабораторни изследвания за качеството на питейните води	2	20	6		28	1
Регистър на лабораторни изследвания за качеството на отпадъчните води	1	21	5	1	28	1
Регистър на оплаквания от потребители	17	3	8		28	2
Регистър за утайките от ПСОВ		18	4	6	28	
Регистър на водомерите на СВО (средства за измерване)	24	3		1	28	2
Система за отчитане и фактуриране	28				28	2
Счетоводна система	28				28	1

При извършените проверки се установиха следните факти и обстоятелства:

Все още редица дружества поддържат данни за публичните ВиК активи само в таблици в Ексел или на хартиен носител, не са въвели данните в специализирани софтуери – *регистри на активи* - отговарящи на изискванията за надежност и защита на данните, позволяващи адекватни анализи и генериращи достоверни и проследими отчети. Положителна тенденция е, че половината регионални ВиК оператори са внедрили или започват да внедряват *географски информационни системи*, но към момента само едно дружество е покрило в ГИС цялата си обособена територия.

Половината регионални ВиК оператори са внедрили специализирани *регистри на аварии* по публичните ВиК активи. Останалите дружества поддържат информация основно в Ексел или в хартиени дневници.

Масово не се поддържат дигитални *регистри на лабораторни изследвания на качеството на питейните и отпадъчните води* и на *утайките от ПСОВ*. В общия случай се поддържа първична информация на хартиен носител, част от нея се въвежда в Ексел.

Две трети от регионалните ВиК оператори поддържат *дигитални деловодни системи*, но все още има дружества с хартиени дневници за оплаквания от потребители.

ВиК операторите са създали и поддържат *системи за отчитане и фактуриране*, част от които са и *регистри на водомерите на СВО*. Всички дружества имат *счетоводни системи*.

В общия случай не са въведени процедури и правила за воденето на съществуващите информационни масиви и има пропуски в съдържанието на водената информация.

В случаите, в които ВиК операторите поддържат данни на хартиен носител и/или ги въвеждат в Ексел, са възможни както последващи манипулации или корекции (т.е. отчетните данни са с ниско ниво на достоверност), така и е силно затруднена тяхната обработка и анализ, респективно адекватно планиране на подобрене.

3.1.6: Обхват на планови проверки 2017 г.: наличие на дигитални бази данни – установени факти и обстоятелства:

Съгласно т. 84 от Указания НРКВКУ ВиК операторът въвежда и поддържа следните бази данни (БД): *БД с измерените количества вода на вход ВС; БД за контролни разходомери и логери; БД за изчисляване на неизмерената законна консумация; БД за изразходваната електрическа енергия; БД с измерените количества вода на вход ПСПВ; БД с измерените количества вода на вход ПСОВ; БД за сключени и изпълнени договори за присъединяване; БД с длъжностите и задълженията на персонала на ВиК оператора.*

В рамките на извършените проверки са проверени и описани всички налични електронни БД, изискуеми съгласно Указания НРКВКУ, като са описани техните:

Общи характеристики – описание на наличната БД, наличие на официална заповед на управителя/изпълнителния директор за въвеждане на БД, наличие на процедура за начина на поддържане, защита от изтриване на информация, съхраняване на записи за извършени промени, съхранение на данните на корпоративен сървър и тяхното регулярно архивиране, възможност за генериране на справки и други.

Специализирани характеристики – подробно описание на поддържаната информация в БД, като за всяка конкретна БД са изследвани съответните специфични параметри, които би следвало да се поддържат от дружеството.

Проверка на данни – съпоставяне на представени отчетни данни с генерирани отчети в момента на проверката.

Въз основа на извършените проверки са направени констатации и са дадени препоръки за всяка отделна БД, изискуема съгласно Указания НРКВКУ.

Конкретно установените факти и обстоятелства по отношение на изискуемите БД са, както следва:

Бази данни	Брой дружества				Налични процедури за поддържане на данните
	Налична дигитална БД	Налична информация на хартиен носител	Няма информация	Общо	
БД с измерените количества вода на вход ВС	25	1	2	28	1
БД за контролни разходомери и дата логери	23	4	1	28	
БД за изчисляване на неизмерената законна консумация	6	3	19	28	2
БД за изразходваната електрическа енергия	28			28	
БД с измерените количества вода на вход ПСПВ	9	4	15	28	1
БД с измерените количества вода на вход ПСОВ	25		3	28	
БД за сключени и изпълнени договори за присъединяване	21	5	2	28	2
БД с длъжностите и задълженията на персонала на ВиК оператора	28			28	

При проверките е установено, че повечето дружества поддържат електронни бази данни основно във файлове в Ексел за измерените количества на вход ВС, за използваните разходомери и дата логери, за изразходваната електрическа енергия, за измерените количества на вход ПСОВ, и за сключените и изпълнени договори за присъединяване. В редица случаи обаче създадените БД е необходимо да бъдат преработени и усъвършенствани, т.к. в тях не се поддържат всички необходими данни или не са организирани по адекватен и правилен начин.

Малко дружества поддържат бази данни за изчисляване на неизмерена законна консумация.

Информация за длъжностите и задълженията на персонала на ВиК оператора в общия случай се поддържа в специализирани софтуери (регистри), които са с високо ниво на надежност на данните, но дружествата масово не поддържат в тези регистри информация за еквивалент на пълна заетост (ЕПЗ), поради което тези данни се изчисляват чрез експорт от регистри във файлове в Ексел и последващи изчисления.

В общия случай дружествата не са създали и внедрили процедури и правила за въвеждане, поддържане и архивиране на данните, които да гарантират, че процесите се управляват и контролират по адекватен начин.

3.1.в: Обхват на планови проверки 2017 г.: внедряване правила на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО) – установени факти и обстоятелства:

При проверките е установено, че всички регионални ВиК оператори са стартирали действия по внедряване на сметкоплана, съгласно правилата за водене на ЕСРО.

Констатира се обаче, че не всички дружества са завели задбалансово предоставените им с договори с асоциации по ВиК за стопанисване, експлоатация и управление публични ВиК системи и съоръжения, както и че дружествата все още не са

преизчислили натрупаната амортизация съгласно амортизационните норми на ЕСРО от датата на въвеждане в експлоатация на всички балансови и задбалансови активи.

Към момента на проверката не всички дружества са създали разходни центрове или проектни кодове по инвестиционни направления, по които да се отнасят изградените активи, в съответствие с принципите на ЕСРО. Все още не всички ВиК оператори поддържат информация за вложен труд и не всички дружества включват в размера на инвестициите всички разходи свързани с придобиване, изграждане и основен ремонт на дълготрайните активи, разходи за вложения труд и осигуровки, механизация и автотранспорт.

Все още не всички ВиК оператори са създали аналитични сметки за текущо счетоводно отчитане на оперативни ремонти, съгласно структурата на ремонтната програма, не се отчита вложения труд и механизация.

Въз основа на изискани досиета на конкретни изпълнени обекти от инвестиционната и ремонтната програма е установено, че не всички дружества поддържат пълни досиета на извършените строително-монтажни дейности, включително екзекутивни чертежи и скици, количествено-стойностни сметки, данни за вложен труд и механизация и други.

Доколкото в сключените между АВиК и регионалните ВиК оператори договори по реда на ЗВ няма въведени конкретни изисквания за реда и начина на отчитане на извършените от дружествата инвестиции и доколкото дружествата прилагат различни счетоводни практики за отчитане на инвестициите в публични активи (отчитане като нематериални активи или отчитане като текущи разходи за строителство), се очаква отделните ВиК дружества да представят по различен начин извършените инвестиции в публични активи към съответните асоциации по ВиК. Отчетните инвестиции от дружествата към АВиК и към КЕВР също ще се различават.

Към момента единственият стандарт на национално ниво за разделението и отчитането на капиталовите и оперативните разходи за поддръжка, подмяна и изграждане на нови публични активи са правилата на КЕВР за водене на ЕСРО. В този смисъл е от изключително важно значение всички дружества да ги въведат и прилагат съгласно указанията на Комисията.

3.1.г: Обобщение на установени факти и обстоятелства при извършените планови проверки през 2017 г.:

В обобщение може да се посочи, че съществуват редица пропуски и неточности във вътрешната организация на работа на ВиК операторите, не се поддържат специализирани софтуери, които да гарантират надеждност и достоверност на данните, не са създадени процедури и правила, и все още има проблеми с текущото отчитане на оперативните и капиталови ремонти по ВиК активите.

Необходимо е да се положат усилия от дружествата тези проблеми да бъдат преодолени, което ще бъде обект на последващ контрол от страна на Комисията. Прилагането на указанията на КЕВР ще доведе до подобрене в качеството на вътрешната отчетност и отчитането на надеждни данни.

Информация за установените факти и обстоятелства при извършените планови проверки през 2017 г. е публикувана в Раздел II: „Състояние на информационните източници на ВиК операторите на Сравнителен анализ на ВиК сектора в Република България за регулаторен период 2009-2016 г., приет с решение на КЕВР по Протокол № 276 от 15.12.2017 г., т. 1.“

Извлечения от протоколите от закрити заседания на КЕВР, на които са разгледани и приети докладите на работните групи за съответните проверки, са изпратени на МРРБ и съответните АВиК (за регионалните държавни дружества), и на Столична община (за „Софийска вода“ АД).

3.2. Извънредни проверки на ВиК оператори:

На основание чл. 23, ал. 3 от ЗРВКУ са извършени следните извънредни проверки по повод постъпили сигнали от държавни органи, жалби, молби и предложения на граждани, както и проверка на информацията, представена от ВиК оператори:

№	ВиК оператор	Жалба №	Заповед №/дата	Констативен протокол	Доклад по жалбата	Решение на ДКЕВР №/дата
1	„ВиК“ ЕООД, гр. София	В-11П-00-54	3-В-1/ 10.01.2017 г.	-	В-Дк-11/ 31.01.2017 г.	Ж - 28/ 03.02.2017 г.
2	„Софийска вода“ АД	В-08-00-28	3-В-26/ 04.07.2017 г.	-		
3	„Софийска вода“ АД	В-11Н-00-47	3-В-3/ 26.01.2017	КП 31.08.2017 г.	В-Дк-29/ 20.03.2017 г.	Ж - 65/ 23.03.2017 г.
4	„Софийска вода“ АД	В-11В-00-37	3-В-34/ 28.08.2017 г.	КП 10.10.2017 г.	В-Дк-111/ 18.10.2017 г.	т. 1 от протокол № 221 от 23.10.2017 г.
5	„ВиК“ ЕООД, гр. София	В-11Ж-00-20	3-В-37/ 03.10.2017 г.	КП 12.10.2017 г.		
6	„ВиК“ ЕАД, гр. Бургас	В-11В-00-42	3-В-39/ 10.11.2017 г.	-	В-Дк-153/ 12.12.2017 г.	Ж-496/ 15.12.2017 г.
7	„ВиК“ ЕООД, гр. Петрич	В-11ИН-00-219	3-В-41/ 15.12.2017 г.	-	В-Дк-27/ 13.02.2018 г.	Ж-117/ 22.02.2018 г.

Установените факти и обстоятелства при извършените извънредни проверки са отразени в съответните констативни протоколи, респективно в изготвени доклади и приети решения на КЕВР по съответните жалби.

4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ВИК УСЛУГИТЕ

Съгласно §14, ал. 1 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (обн. - ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 58 от 2015 г.), *настоящият регулаторен период по смисъла на чл. 10, ал. 1 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги се удължава до 31 декември 2016 г. Следващият регулаторен период започва от 1 януари 2017 г.*

С Постановление № 8 от 18.01.2016 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.), с което са приети НРКВКУ и НРЦВКУ, изрично е посочено, че двете наредби се прилагат за *регулаторния период, започващ от 1 януари 2017 г.* Съгласно чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ регулаторният период е с продължителност от пет години. Горните нормативни изисквания ясно са определили, че регулаторният период има начална дата (01.01.2017 г.) и продължителност (5 години), респективно обхваща периода 2017–2021 г. Именно в тази връзка и приетите през 2016 г. указания на КЕВР по прилагане на наредбите към ЗРВКУ са за регулаторен период 2017-2021 г.

Съгласно разпоредбите на чл. 1, ал. 3 от НРЦВКУ, указанията на Комисията по прилагане на наредбата *се дават преди началото на регулаторния период, за който се прилагат.* В тази връзка Комисията няма нормативни правомощия да измени

указанията по прилагане на НРЦВКУ, във връзка със забавянето при одобряването на бизнес плановете и ценовите заявления на ВиК операторите за регулаторен период 2017-2021 г. Същевременно, това забавяне е свързано с редица факти и обстоятелства извън възможностите за влияние на КЕВР.

За **регионалните ВиК оператори в областите Добрич, Видин, Ловеч и Търговище** не са били налице проблеми, свързани с изпълнение на разпоредби на ЗВ през периода от внасяне на бизнес план до края на 2017 г. и натрупаното забавяне в административните производства е свързано с непредставяне от страна на дружествата на бизнес планове, в които да са изпълнени всички нормативни изисквания и указания на Комисията.

В областите, в които с решения на АВиК, са променени границите на обособените територии е необходимо страните да уредят своите взаимоотношения във връзка с настъпилите промени. В тази връзка страните по договор – АВиК и регионалният ВиК оператор следва да сключат анекс към договора, чрез който да се изясни в какъв срок дружеството ще започне да предоставя ВиК услуги в присъединените общини, респективно в какъв срок общинските ВиК оператори ще преустановят временното предоставяне на ВиК услуги.

Необходимо е също така да бъдат изпълнени изискванията на § 9, ал. 5 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изпращане от министъра на регионалното развитие на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и съответната община.

Във връзка с горното се очаква през 2018 г. **регионалните ВиК оператори в областите Стара Загора, Хасково, Велико Търново, София, Плевен, Габрово, Кюстендил, Пазарджик, Разград, Благоевград** да представят в КЕВР изменени бизнес планове, в които е отразен ефектът от промяната на обособените територии, за които след тяхното съгласуване от съответните АВиК да започне процедура по разглеждане и одобрение.

По отношение на **общинските ВиК оператори в Берковица, Троян, Кресна, Сандански, Сапарева баня, Велинград, Пещера, Батак, Белово, Брацигово, Ракитово**, имащи обособени територии по смисъла на ЗВ, за които не се предвижда окрупняване, е необходимо да бъдат изпълнени изискванията на § 9, ал. 5 от преходните и заключителни оператори на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изпращане от министъра на регионалното развитие на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и съответната община, за да се изясни кой ще извършва дейността по управление на ВиК системите – дали ще продължи да бъде съответният Общински съвет по реда на чл. 198б, т. 3 от ЗВ (ако всички ВиК системи и съоръжения в съответната община са публична общинска собственост), или ще трябва да се учреди АВиК по реда на чл. 198б, т. 2 (ако в съответната община има ВиК системи и съоръжения – публична държавна собственост).

След като се изяснят собствеността на публичните ВиК активи и органът на тяхното управление и бъдат изпълнени останалите разпоредби на ЗВ (избор на ВиК оператор, сключване на договор и вземане на решение за съгласуване на бизнес плана), КЕВР ще започне процедура по разглеждане и одобрение на бизнес плановете и ценовите заявления на общинските ВиК оператори.

С оглед на горепосоченото КЕВР не е имал възможност да одобри бизнес плановете на горепосочените дружества преди изтичане на 2017 г., която е първата година от нормативно определения регулаторен период 2017-2021 г. Това обстоятелство следва да бъде съобразено при одобряване на бизнес плана и утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги. В тази връзка, в случай че нормативните изисквания бъдат изпълнени, и горепосочените ВиК оператори представят бизнес планове отговарящи на всички изисквания през 2018 г., КЕВР следва да утвърди цени на ВиК услуги, предоставяни от съответните дружества за 2018 г., съобразно бизнес плана.

ПЕРСПЕКТИВИ

1. Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“

1.1: Обща информация за програмата:

На интернет страницата на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ (ОПОС) е публикувана Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, одобрено изменение с Решение на Министерския съвет № 349/29.06.2017 г.

В раздел 2.А.6. Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет, подраздел 2.А.6.1., т. 1. Изграждане на ВиК инфраструктура, съгласно ПУРБ и в съответствие с регионалните генерални планове за ВиК и регионалните ПИП, на стр. 38 е посочено следното:

Основните мерки, които ще се подкрепят, са свързани със събиране и пречистване на отпадъчните води, като средствата ще бъдат насочени към агломерации с над 10 000 екв.ж. на територията на консолидирани райони. Ще се прилагат най-добрите налични технически решения с доказана ефективност и приложимост, включително иновативни такива от Стратегическия план за изпълнение на Европейското партньорство за иновации в областта на водите (където е подходящо). Други мерки, които ще се финансират, са свързани с осигуряване на чиста и безопасна питейна вода за населението, чрез изпълнение на задълженията по Директива 98/83/ЕО.

При подготовката и изпълнението на проектите ще се следва регионален подход, основан на следния принцип: финансиране на ВиК инфраструктура в консолидирани райони, които се обслужват от един ВиК оператор, въз основа на едно регионално ПИП и една апликационна форма.

На стр. 40 са посочени възможните бенефициенти по мерките, включително:

- за разработване на регионални ПИП – МРРБ и Столична община;
- за проекти, идентифицирани като приоритетни в РПИП - ВиК оператори и Столична община.

Видно от гореизложеното, допустими бенефициенти в ОПОС 2014-2020 ще са ВиК оператори, които са консолидирани в рамките на един район (т.е. една административна област), като проектите, които ще се финансират по програмата, ще са изготвени въз основа на регионален ПИП.

МРРБ е възложило изготвянето на РПИП за 14 области, в които има един окрупнен ВиК оператор (Варна, Пловдив, Силистра, Кърджали, Русе, Перник, Шумен, Сливен, Бургас, Ямбол, Враца, Добрич, Видин, Стара Загора). В област Смолян е изготвен РПИП като пилотен проект, а за област София-град ще бъде възложено изготвянето на РПИП от страна на Столична община.

Както беше посочено по-горе, през 2017 г. КЕВР е разгледала и одобрила бизнес плановете на ВиК операторите в 13 от тези области (София-град, Смолян, Варна, Пловдив, Силистра, Кърджали, Русе, Перник, Шумен, Сливен, Бургас, Ямбол, Враца) и е в процес на разглеждане на бизнес плановете за дружествата в области Добрич и Видин. Производството за разглеждане на бизнес плана на ВиК оператора в област Стара Загора е спряно във връзка с факта, че обособената територия на дружеството е променена преди срока за внасяне на бизнес плана и същата не е отразена в представения бизнес план.

1.2: Изпълнение на предварителни условия по ОПОС 2014-2020:

До края на 2016 г. държавата трябваше да изпълни редица предварителни условия, които да гарантират отпускането на европейски средства за инвестиции във ВиК инфраструктурата чрез ОП „Околна среда 2014-2020“.

С писмо с вх. № Е-02-00-6 от 31.05.2016 г. в Комисията бе представен за становище Проект на шение на Министерския съвет за изменение и допълнение на Решение № 668/2012 г., изменено и допълнено с Решения на МС № 102/2013 г., № 597/2013 г. и № 116/2014 г., за одобряване на списък с действия, срокове и отговорни институции за изпълнение на предварителните условия за средствата от Европейския съюз за програмен период 2014 - 2020 г. Така приложеният Проект на решение на Министерския съвет бе съгласуван от Комисията без забележки с решение по т. 1 от Протокол № 1 18/07.06.2016 г.

Към документите за съгласуване бяха представени Приложение № 1 „Списък с приложимите общи предварителни условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове 2014-2020, които не са изпълнени или са частично изпълнени към 1.05.2016 г.” и Приложение № 2 „Списък с приложимите тематични предварителни условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове 2014-2020, които не са изпълнени или са частично изпълнени към 1.05.2016 г.”

Въз основа на приложените документи е видно, че КЕВР е вписана само в Приложение № 2 като отговорна институция за изпълнение по тематични предварителни условия (ТПУ) 6.1, само за Действие 4 заедно с МРРБ и МОСВ, а именно: „Въвеждане на различни цени на услугата водоснабдяване за абонатите, ползващи вода в рамките на нормите за водопотребление, и абонатите, надвишаващи тези норми”, като по предходното Действие 3 се предвижда „Приемане на решение относно разработването на Наредба за норми за водопотребление в отделни сектори“. За да може Комисията да стартира работа по Действие 4, е необходимо предходното Действие 3 да бъде изпълнено, т.е. да има изготвена и приета Наредба за норми за водопотребление в отделни сектори. Посочено е, че има изпратено писмо от МРРБ до МОСВ във връзка с необходимостта от отпадане на Действие 4 въз основа на извършен анализ от страна на Световна банка. До този момент Комисията не е запозната с напредъка по тази дейност от страна на МРРБ и/или МОСВ.

На КЕВР не се възлагат отговорности по другите тематични предварителни условия, неизпълнени критерии и действия, които да се предприемат. Независимо от горното, дейността на КЕВР косвено може да се засегне от Действие 7 към същия критерий, а именно – „Въвеждане на механизъм за обособяване на приходите, на базата на пълна амортизация на активите, включително активи, финансирани от безвъзмездна помощ, които да бъдат използвани за реинвестиране във ВиК инфраструктура”. В коментар по Действие 7 е посочено, че има изцяло нова Наредба за регулиране на цените на ВиК услугите (приета с ПМС № 8 от 18.01.2016 г., обн., ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.). В допълнение към този коментар Комисията

посочва, че са приети Указания по нейното прилагане за новия регулаторен период 2017 – 2021 г.

1.3: Становище от Инициатива Джаспърс относно действащата методика за ценообразуване в отрасъл ВиК в България:

В КЕВР е получено с вх. № В-03-06-4 от 07.04. 2017 г. писмо на МРРБ, с което изпращат в КЕВР за изразяване на позиция по компетентност по получено в МРРБ през м. март 2017 г. становище от Инициатива Джаспърс (Jaspers) към Европейската комисия относно действащата методика за ценообразуване в отрасъл водоснабдяване и канализация в България, което съдържа препоръки към българските институции, с оглед на осигуряване на устойчивост на грантовото финансиране в отрасъла със средства на Европейския съюз (ЕС) в периода 2014-2020 г., предоставяно чрез Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“

В своето становище Инициатива Джаспърс посочва като основна теза, че България се намира в критично положение, при което ВиК секторът е в несъответствие, нуждите от инвестиции са огромни, а при операторите е налице както голямо натрупване на просрочена работа по поддръжката, така и слаб капацитет. Направени са конкретни препоръки, свързани с механизма на ценообразуване – включително да се позволи включването на пълните разходи за амортизация на активите до нивото на социална поносимост (препоръка 1), да се позволи преходен период до осигуряването на адекватна база данни и постигане на капацитет от дружествата (препоръка 2), да се оцени възможността за събиране на адекватни данни и системи за бенчмаркинг (препоръка 3), да се оцени възможността за ценообразуване с фиксирана и променлива ставка за туристически райони (препоръка 4), да се осигури повишаване капацитета на ВиК операторите (препоръка 5) и да се преоценят данъчните и дивидентните политики (препоръка 6).

С решение на КЕВР по Протокол № 76 от 12.04 2017 г., т. 7 е приета позиция на КЕВР по полученото становище от Инициатива Джаспърс, изпратена до МРРБ, МОСВ и Министерство на финансите (МФ) с писмо изх. № В-03-06-4 от 13.04.2017 г. В позицията е извършен задълбочен анализ на нормативната уредба, уреждаща регулирането на качеството и на цените на ВиК услугите в България (ЗРВКУ, наредби към ЗРВКУ и указания на КЕВР по тяхното прилагане за регулаторен период 2017-2021 г.) и анализ на нормативната уредба, уреждаща управлението, планирането и изграждането на ВиК системи, и предоставянето на ВиК услуги в Република България, както и на изпълнените дейности по нейното прилагане (разпоредби на Закона за водите), както и анализ на твърденията и заключенията, представени в становището на Джаспърс.

В позицията на КЕВР е посочено, че, макар че поставените в становището на Джаспърс коментари и заключения са до известна степен основателни, констатираните проблеми не могат да бъдат разрешени чрез промяна в указанията на Комисията, защото са извън обхвата на нормативната уредба и/или извън правомощията на КЕВР.

2. Нормативни изисквания на Закона за водите

Съгласно чл. 198о, ал. 7 от Закона за водите (ЗВ), *изискванията и критериите за ВиК операторите се определят с наредба на Министерския съвет*, а съгласно ал. 8 от същата разпоредба, *с наредбата по ал. 7 се определят и професионалните и квалификационните изисквания към техническия персонал на ВиК операторите, както и условията и редът за провеждане на обучението му.*

С писмо с вх. № В-03-06-18 от 18.10.2017 г. Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) представи в КЕВР проект на Наредба за изискванията и критериите за ВиК операторите и квалификацията на персонала им с искане за предоставяне на становище от Комисията.

С решение по Протокол №2 39 от 21.11.2017 г., т. 4 Комисията прие становище по така представения проект и информира МРРБ, както и МОСВ, МФ и заместник-министър председателя за приетото становище и направените предложения с писмо изх. № В-03-06-18 от 21.11.2017 г.

Наредба за изискванията и критериите за ВиК операторите и за квалификацията на персонала им е приета с ПМС № 11 от 23.01.2018 г., обн. ДВ. бр.9 от 26.01.2018г.

Все още не са изпълнени изискванията на чл. 198р т. 1 и т. 2 за създаване и поддържане на Единна информационна система за ВиК услугите и регистър на асоциациите по ВиК и на ВиК операторите от страна на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, включително и наредба за условията и реда за тяхното създаване и поддържане съгласно чл. 198х.

3. Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК:

Със Заповед № РД-14-02-504 от 05.06.2017 г., изменена и допълнена със Заповед № РД-14-02-542 от 16.06.2017 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството е сформирана междуведомствена работна група във връзка с разработване и изпълнение на Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК. Представител на КЕВР е включен в работната група като наблюдател, доколкото съгласно чл. 10, ал. 3 от Закона за енергетиката, при осъществяване на своите правомощия Комисията е независима от изпълнителната власт.

Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за разработване на Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК е подписано на 23.02.2016 г. между Министерство на регионалното развитие и благоустройството и Международна банка за възстановяване и развитие (Световна банка) в рамките на проект „Подпомагане на ефективността, управлението и институционалния капацитет в отрасъл ВиК“ по Договор за безвъзмездна финансова помощ № Д-34-11 от 16.03.2016 г. и BG16M1OP002-1.003-0001-C01, одобрен за финансиране по приоритетна ос 1 „Води“ на Оперативна програма “Околна среда 2014-2020“ (ОПОС).

Съгласно представена информация от изпълнителя по договор – Световна банка, докладът по разработването на Стратегия за финансиране на ВиК отрасъла има следните цели:

- Да изследва и представи възможностите за финансиране на мерките, идентифицирани в Стратегията за развитие и управление на отрасъл ВиК в България за периода 2014-2023 г., свързани с доизграждането на ВиК инфраструктурата в страната за постигане на съответствие с националните и европейски екологични изисквания, както и експлоатацията и поддръжката на ВиК системите и съоръженията;

- Да приложи каскадният подход, като проучи възможностите за постепенно увеличаване на вътрешно-генерирания паричен поток, на частното и търговското финансиране, като същевременно бъдат сведени до минимум недостигът на финансиране и въздействието върху националния бюджет;

- Да представи предизвикателствата, свързани с поносимостта на цените на ВиК услугите в България, предложи мерки за подпомагане на социално уязвимите

домакинства и очертае възможностите за промяна в методологията за ценообразуване на ВиК услугите за устойчиво финансиране на отрасъла.

ГЛАВА ШЕСТА

ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ

1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

През 2017 г. в Комисията за енергийно и водно регулиране бяха получени общо 1100 заявления, от които 970 имат характер на жалби, поради което за тях бяха образувани административни производства на основание чл. 22, ал.1 от ЗЕ. 130 от заявленията представляват писма с характер на уведомления, становища и искания на указания.

Жалбите на потребителите са преобладаващо срещу действия или бездействия на електроразпределителните дружества. Наблюдава се запазване на тенденцията от минали години броят им да е най-голям при „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД, следвани от „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД и „Електроразпределение Юг“ ЕАД. Жалбите срещу търговски дружества за доставка на електрическа енергия са 11 бр. и се отнасят до проблеми, свързани със смяна на доставчика. Срещу ЕСО ЕАД са подадени 4 бр. жалби, свързани с присъединяване на потребители директно към преносната мрежа. Не са регистрирани жалби срещу НЕК ЕАД.

Разпределение на заявленията по адресати е както следва:

Най-голям брой са жалбите, постъпили във връзка с отчитането и фактурирането на електрическата енергия. В това число се включват твърдения за неточно отчитане или липса на реален отчет, неточна работа на часовниковите превключватели, грешки при фактурирането на отчетените количества и начисляване на мрежови услуги. На второ място е качеството на доставяната електрическа енергия ниско напрежение в точката на присъединяване, чести спирания на електрозахранването, повреди в електрически уреди. Като се вземе предвид, че голяма част от жалбите срещу лошо

качество на доставяната електрическа енергия се отнасят за цели квартали и населени места, реално от този проблем са засегнати най-много потребители на електрическа енергия. Извършените в тази посока проверки показват висок процент на основателност, недостатъчна бързина и ангажираност на дружествата за отстраняване на причините.

Останалите причини за оплаквания от потребители се класифицират, както следва:

- корекции на количества потребена, но неизмерена и неточно измерена електрическа енергия, установени по реда на ПИКЕЕ. За много от случаите, потребителите завеждат и съдебни дела, което не позволява на Комисията тяхното разглеждане преди произнасяне от страна на съдбите органи;
- средства за търговско измерване – съмнения за точност на измервателните уреди, мястото им на монтиране, неуведомяване за планова или периодична подмяна, липса на свидетели при съставяне на констативни протоколи при подмяната им;
- преустановяване на електрическото захранване без основание и без предварително уведомяване;
- договори за присъединяване на нови обекти на потребители и производители на електрическа енергия – забавяне, некоректни клаузи, неправомерно прекратени договори;
- договори за доставка на електрическа енергия – забавяне и проблеми с промяна на доставчика;
- състояние на електрическите съоръжения – лошо техническо състояние, опасни съоръжения, нарушени сервитути на енергийни обекти;
- цени за присъединяване, достъп, пренос, услуги – размер и неправомерно прилагане на ценовите решения на КЕВР;
- свободен пазар на електрическа енергия – забавяне или неиздаване на документи за смяна на доставчик;
- изкупуване и придобиване на съоръжения;
- присъединяване на централи, използващи ВЕИ към електроразпределителните мрежи;
- изкупуване на произведена електрическа енергия от централи, произвеждащи с ВЕИ или комбинирано производство.

Разпределение на заявленията в сектор "Електроенергетика" по причини

Въз основа на горпосочения анализ, Комисията планира извършване на проверки на електроразпределителните и електроснабдителните дружества с последващи указания за отстраняване на причините, респ. намаляване броя на постъпващите в дружествата и в Комисията жалби и оплаквания.

Проверки на място

В случаи на необходимост от проверка и установяване на факти и обстоятелства, които не могат да бъдат напълно изяснени документално или е налице разлика в предоставена от жалбоподател и дружество данни, бяха сформирани работни групи и извършени проверки на място, както следва:

- Проверка във връзка с промяна в схемата на захранване на „БМФ ПОРТ БУРГАС“ ЕАД;

- Проверка на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД във връзка с постъпили сигнали от „ЕЛИТ-95“ ООД, от „БИОНА ГАЗ“ ООД, от „Еко Билд Проджект“ ООД, от „Делтън“ ООД, от „Д Франчайз Ко-България“ АД, относно прилагане на определени преференциални цени за изкупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници;

- Проверка в гр. Свищов, във връзка с жалба на „Свилоса“ АД срещу „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД), относно действия по присъединяване към електропреносната мрежа на обект на жалбоподателя;

- Проверка на ЕСО ЕАД МЕР-Пловдив, п/ст „Асеновград“ и п/ст „Станимака“ във връзка с жалба, подадена от „Електроразпределение Юг“ ЕАД, относно присъединяване на „Полигруп“ ООД, гр. Асеновград, като клиент на ЕСО ЕАД;

- Проверка по жалба, подадена от Петър Шиндов, управител на „Андрея БГ“ ООД, срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД, във връзка с място на мерене на консумираната електроенергия;

- Проверка във връзка с постъпила жалба, подадена от д-р Людмил Цветков - управител на ДКЦ „Св. Иван Рилски-Аспарухово-Варна“, срещу „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД относно измерването на консумирана електрическа енергия със средства за търговско измерване с изтекъл срок на метрологична проверка;

- Проверка във връзка с жалба, подадена от Недялка Йовина, срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, относно фактуриране на електрическа енергия на обект „ателие“ по цени за небитови потребители;

- Проверка във връзка с жалба, подадена от Петранка Байрева, срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД, относно подмяна на СТИ и съставен констативен протокол на 23.12.2016 г.;

- Проверка във връзка с жалба, подадена от Стоян Димитров, срещу "ЕНЕРГО-ПРО Мрежи" АД, относно подмяна на СТИ и съставен констативен протокол на 12.02.2017 г.

- Проверка в с. Еленово, общ. Благоевград, във връзка с жалба, подадена от Александър Цанковски, относно качеството на доставяната ел. енергия от „ЧЕЗ Разпределение България“ АД;

- Проверка във връзка с жалба, подадена от Огнян Войников, относно присъединяването на обект жилищна сграда към електроразпределителната мрежа на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД в с. Чеканчево, общ. Горна Малина;

- Проверка във връзка с жалба, подадена от г-н Калин Цветков, срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД, относно подмяна на СТИ и съставени констативни протоколи от 20.06.2017 г.;

- Проверка във връзка с жалба, подадена от Румен Григоров, срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, относно мястото на СТИ, нарушение на ОУ на дружеството и нерегламентирани присъединявания към мрежата на дружеството;

- Проверка по сигнал от „Енерджи Съплай“ ЕООД, относно неправомерни действия по смяна на доставчик на ел. енергия от страна на „Водоснабдяване и канализация-Сливен“ ООД;

- Проверка на обект, находящ се в поземлени имоти с идентификатори 51500.505.173 и 51500.505.127 по ККР на гр. Несебър, к.к. „Слънчев бряг-изток“, във връзка с постъпило писмо от Областна дирекция на МВР-Бургас, относно установени данни на нерегламентирани дейности, касаещи снабдяване и продажба на електрическа енергия;

- Проверка във връзка с постъпило постановление от Районна прокуратура - гр. Разлог, относно установени данни за извършване на нерегламентирани дейности, извършени от служители на „България Холидейз“ ЕООД, касаещи снабдяване и продажба на електрическа енергия на частни и юридически лица на територията на „Пирин Голф Комплекс“, м. „Бетоловото“, землището на гр. Разлог.

През 2017 г. КЕВР разгледа жалби от потребители на електрическа енергия и услуги и се произнесе с решения по образуваните административни производства, от които:

- 65 бр. основателни, с дадени задължителни указания;
- 138 бр. прекратени, поради неоснователност;
- 129 бр. прекратени, поради недопустимост за разглеждане;
- 51 бр. прекратени, поради отпаднал правен интерес на жалбоподателя;
- 50 бр. прекратени, поради разглеждане от съда;
- 4 бр. прекратени, поради оттегляне на жалбата;
- 1 бр. спряно производство до произнасяне от съда.

На основание чл. 144, ал. 2 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, за допълнително изясняване на обстоятелствата по подадени в КЕВР жалби бяха проведени тристранни срещи, както следва:

- по жалба от Веска Волева срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД;
- по жалба от „Калиакра Уинд Пауър“ срещу ЕСО ЕАД;
- по жалба от „ЕНЕРГО-ПРО – Мрежи“ АД срещу „В и К Добрич“ АД;

- по жалба от Стоян Чаталбашев срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД;
- по жалба от ЕНЕРГО-ПРО – Мрежи“ АД срещу „ВиК Меден Кладенец“ АД;
- по жалба от „Тракия РМ“ ЕООД срещу „Електроразпределение-Юг“ ЕАД.

В резултат на разговорите и обсъжданията на поставените проблеми бяха постигнати договорености и споразумения, които спомогнаха за правилното и навременно разрешаване на споровете между страните.

2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

През 2017 г. в Комисията са получени общо 275 заявления от клиенти и потребители на топлинна енергия. Предвид предмета на оплакването, 86 от тях са препратени към Министерство на енергетиката и други административни органи за разглеждане по компетентност. Тридесет и осем от заявленията нямат характер на жалби. За останалите 151 са образувани административни производства на основание чл.22, ал.1 от ЗЕ.

Основно жалбите и сигналите са насочени срещу „Топлофикация София“ ЕАД, следвани от фирмите за дялово разпределение и „Топлофикация Русе“ ЕАД.

Най-честата причина за недоволството на потребителите е влошено качество на топлоснабдяването, следвано от проблеми с дружествата за дялово разпределение.

Анализът на жалбите, които са от компетентността на КЕВР (31% от общия брой получени), показва следното:

- За проблеми с качеството на доставяната топлинна енергия са сигнализирали 69 потребители. За всеки отделен случай са предприети съответни действия и причините са отстранени в указания срок;

- Качеството на търговските услуги е причина за 11 броя жалби. Потребителите са уведомени за изисканите и извършени от дружествата проверки на точността на средствата за търговско измерване, състоянието на отоплителните им инсталации,

привеждането на настройките и режимите на работа на абонатните станции в съответствие с нормативно установените параметри;

- За проблеми с изкупуване на енергийни обекти са получени 5 бр.жалби.

До всички жалбоподатели бяха изпратени отговори с разяснения за определените в ЗЕ правомощия и контролни функции на КЕВР, приложимите нормативни документи, основанията на които е начислена топлинната енергия за имота, какви са техните права съгласно общите условия и действията, които следва да предприемат. Уведомени са също, че на основание чл. 31, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), жалбата им е изпратена за разглеждане по компетентност от министъра на енергетиката.

Експерти на Комисията организираха тристранна среща по изясняване и събиране на допълнителна информация по жалба на Йордан Стефанов срещу „Топлофикация София“ ЕАД.

На обявения на интернет страницата на КЕВР телефон и прием на потребители в КЕВР, експерти провеждат ежедневни консултации за нормативната уредба, дават разяснения и указания относно реда за подаване на жалби, за видовете жалби, които Комисията има правомощия да разглежда, изискванията на които трябва да отговарят, както и процедурата по тяхното разглеждане.

През 2017 г. КЕВР разгледа жалби от потребители на топлинна енергия и услуги и се произнесе с решения по образуваните административни производства, от които:

- 4 бр. основателни, с дадени задължителни указания;
- 4 бр. основателни, с налагане на принудителна административна мярка;
- 13 бр. прекратени, поради неоснователност;
- 22 бр. прекратени, поради недопустимост за разглеждане;
- 10 бр. прекратени, поради отпаднал правен интерес на жалбоподателя;
- 2 бр. прекратени, поради разглеждане от съд.

3. ПРИРОДЕН ГАЗ

Жалби, постъпили в Комисията за енергийно и водно регулиране

За сектор „Природен газ“ през 2017 г. в КЕВР са постъпили общо 31 писма, запитвания и жалби, от които 9 жалби по чл. 22 от ЗЕ. По получените запитвания са изготвени отговори, които са изпратени на адресатите.

Съгласно чл. 142, ал. 4 от НЛДЕ Комисията разглежда жалба, ако същата е разгледана от съответното дружество и жалбоподателят не е удовлетворен от отговора по жалбата, както и в случаите, когато не е получил отговор по нея.

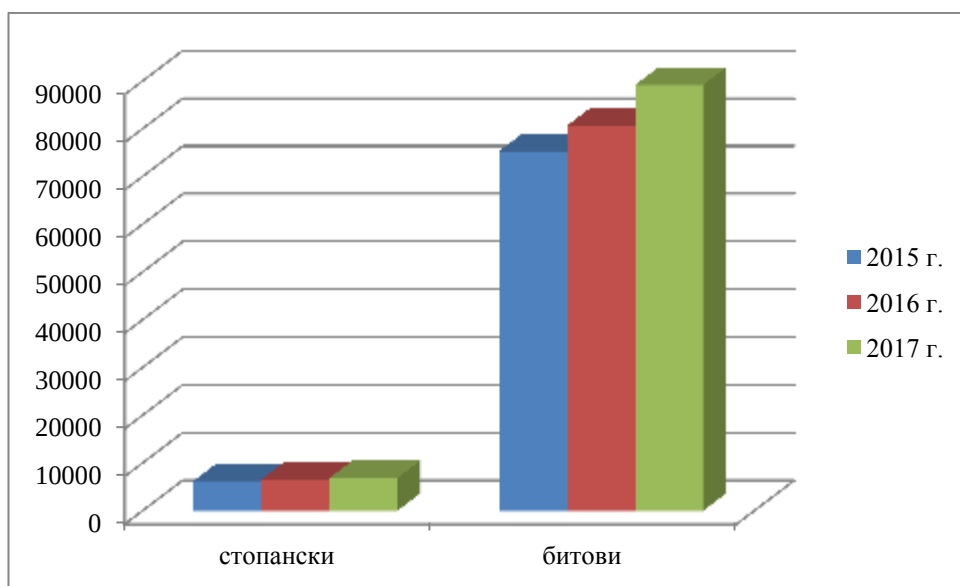
По четири от жалбите КЕВР се е произнесла с решения, като по три от тях е приела, че са неоснователни и е прекратила преписките. По една от жалбите Комисията се е произнесла с решение за прекратяване на преписката на основание отпаднал правен интерес за жалбоподателя от произнасяне от страна на административния орган. Четири от жалбите са изпратени на съответното дружество за решаване по компетентност по чл. 142, ал. 5 от НЛДЕ. По една от жалбите предстои произнасяне на Комисията в срока съгласно чл. 22, ал. 4 от ЗЕ.

Комисията се е произнесла с решение и по жалба от предходната година, административното производство по която, поради фактическата и правна сложност на случая, е приключило през отчетната година.

Броят на жалбите за сектор „Природен газ“, получени в КЕВР през 2017 г., е 0,01% от общия брой клиенти (96 057) на природен газ и се запазва нисък в сравнение с другите три сектора. Като основна причина може да се посочи малкият процент газифицирани обекти в страната, съответно малкият брой битови и стопански клиенти на природен газ, което обуславя ниския брой жалби, подавани както в Комисията, така и в дружествата. Тенденцията на запазване на ниско ниво на жалбите в сектора се дължи и на обстоятелството, че дружествата информират клиентите си за регламентирания в общите условия на договорите и в правилата за работа с потребители ред за подаване и разглеждане на жалби, своевременно разглеждат подадените жалби и удовлетворяват основателните.

Жалби, подадени в газоразпределителните дружества

По данни на газоразпределителните дружества общият брой на клиентите им през 2017 г. е 96 057, от тях 89 215 (93%) – битови и 6842 (7%) – стопански. В края на 2017 г. дружествата, които извършват дейностите по „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“, са 24. Те упражняват своята дейност на 35 лицензирани територии. Тенденцията на нарастване на броя на стопански и битови клиенти за периода 2015 – 2017 г. е показана на следната графика:

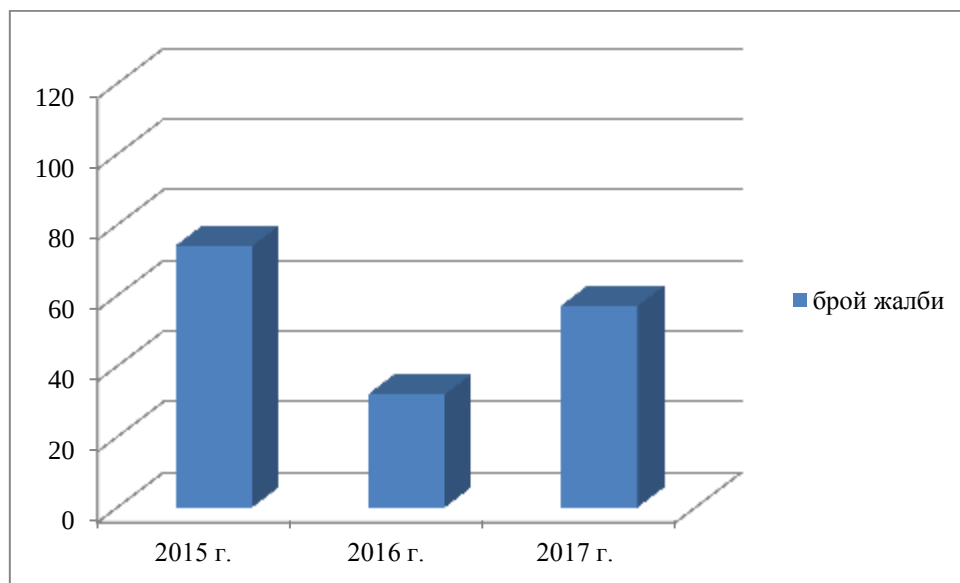
Процентното разпределение на клиентите (стопански и битови) на природен газ по дружества е представено в следната графика:

„Овергаз Мрежи“ АД обслужва най-много клиенти – 61 773, което е 64,3% от всички клиенти на природен газ в страната, следвано от „Аресгаз“ ЕАД с 13 782 бр. клиенти, които представляват 14,3% от всички клиенти на природен газ, „Севлиевогаз – 2000“ АД с 4848 бр. клиенти или 5% от общия брой клиенти, „Балкангаз 2000“ АД с 4299 бр. (5%), „Ситигаз България“ ЕАД с 3790 бр. или 4%. Общият брой на клиентите на газоразпределителните дружества през 2017 г. е нараснал от 87 274 за 2016 г. на 96 057, което е 10% увеличение за една година. Броят на битовите клиенти се е увеличил с 11%, а броят на стопанските – с 4%.

Потенциалът за увеличаване на броя на стопанските клиенти на природен газ е нисък, тъй като негазифицираните обекти основно са малки и се оценява за неефективно преминаването им на природен газ, поради твърде високата първоначална инвестиция. През 2017 г. се наблюдава по-голямо увеличение на броя газифицирани битови клиенти в сравнение с 2016 г., когато нарастването е било 7%. Това е свързано с реализирането на проекта „Дезире“ на Министерството на енергетиката, финансиран от Международен фонд „Козлодуй“, чрез Европейската банка за възстановяване и развитие. По проекта се осигурява безвъзмездно финансиране за газификация на дома в размер на 20% от стойността на газовите уреди и инсталации. Целта на проекта е да насърчи подмяната на нискоефективни енергоизточници, използвани в българските домове, като електроенергия, дърва и въглища с по-ефективна и екологично чиста енергия от природен газ. Друг изключително важен ефект от подмяната на нискоефективните енергоизточници е намаляването на емисиите на фините прахови частици и на парниковите газове.

През 2017 г. броят на жалбите, подадени в газоразпределителните дружества, е 57. За сравнение през 2016 г. броят им е бил 32, а през 2015 г. – 74.

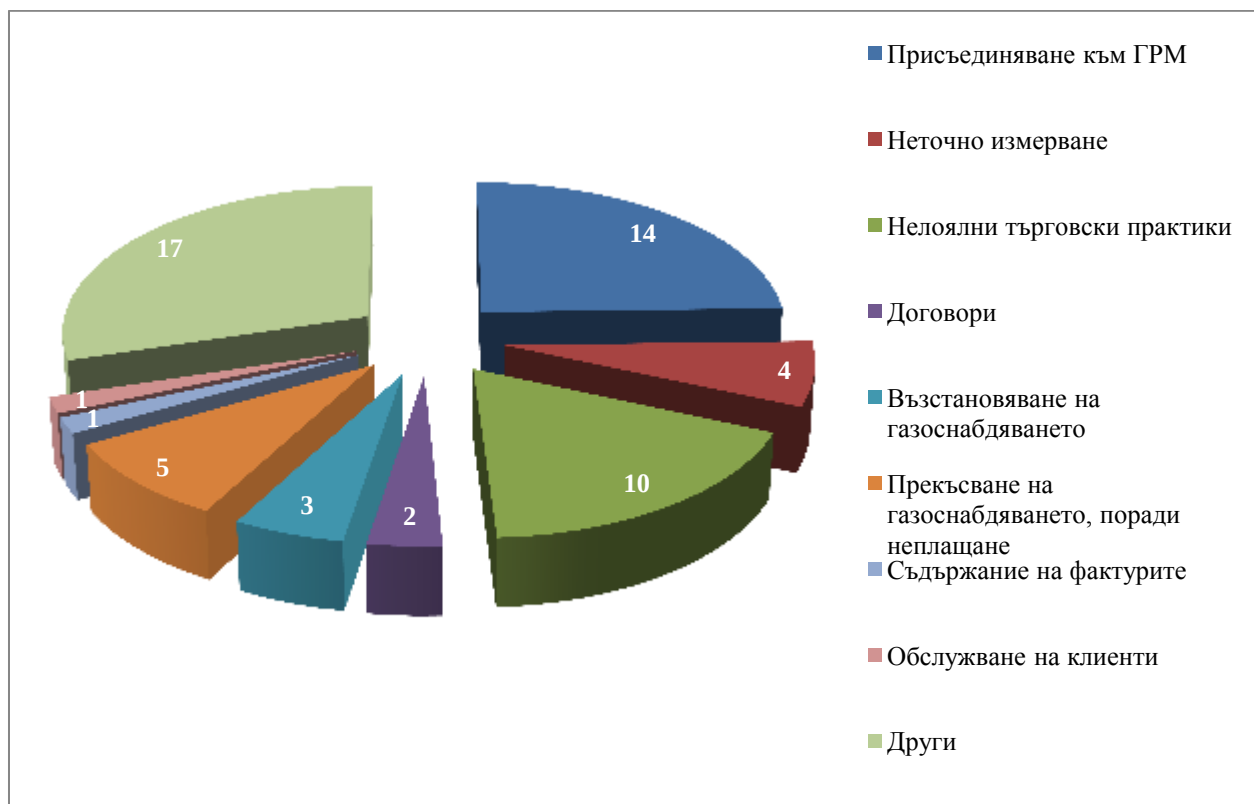

Клиентите, които са подали жалби в газоразпределителните дружества през 2017 г., представляват под 0,06% от всички клиенти на природен газ, като се запазва тенденцията на нисък брой жалби спрямо броя на битовите клиенти, който през 2016 г. е бил под 0,04%, а през 2015 г. – под 0,1%. От общо 35 лицензирани територии в България, жалби са подадени в 13 от тях. Броят на клиентите на природен газ в тези 13 територии (83 554) съставлява 87% от всички клиенти на природен газ в страната. Най-много жалби са подадени в „Овергаз мрежи” АД за лицензираната територия на Столична община и Община Божурище – 14 бр. (0,05% от общия брой клиенти на дружеството). Това представлява 25% от всички жалби в сектора.

Според предмета на оплакването жалбите се разпределят, както следва:

Предмет на жалбите	Брой жалби	Брой удовлетворени жалби
Присъединяване към ГРМ	14	4
Неточно измерване на потребеното количество природен газ	4	2
Качество на доставките	0	0
Нелоялни търговски практики	10	7
Договори	2	1
Възстановяване на газоснабдяването	3	2
Прекъсване на газоподаването, поради неплащане	5	0
Съдържание на фактурите	1	0
Цена	0	0
Обезщетение	0	0
Смяна на доставчик	0	0
Обслужване на клиенти	1	0
Друго	17	6
Общо жалби:	57	22

От графиката по-долу е видно, че най-голям брой от жалбите са свързани с присъединяване към ГРМ и нелоялни търговски практики. Останалите жалби се отнасят основно до: неточно измерване; договори; възстановяване на газоснабдяването; прекъсване, поради неплащане; съдържание на фактурите; обслужване на клиенти и други.

От 14 бр. жалби, свързани с присъединяване към ГРМ, 4 бр. са основателни и са удовлетворени, 10 бр. са неоснователни. От 10 бр. жалби, свързани с нелоялни търговски практики, 7 бр. са основателни и са удовлетворени. От 5 бр. жалби, свързани с прекъсване на газоподаването поради неплащане, една е удовлетворена. От 17 бр. други жалби, 6 бр. са основателни и са удовлетворени от дружествата. Неоснователните са свързани с: несъгласие с местоположението на ГРИТ; несъгласие с начислени авансови вноски; теч във вътрешна газова инсталация; поставяне на тръбопровод за отвеждане на димен газ; повредена канализационна тръба след извършени строително-монтажни работи; замръзнала вътрешна газова инсталация; запушени гъвкави връзки вследствие на отлагания от силно замърсена вода и отказ за гаранционен ремонт на котела; несъгласие с монтирано допълнително съоръжение за присъединяване към ГРМ.

Не са подавани жалби, касаещи качеството на доставките на природен газ, смяна на доставчик, цена и обезщетение.

Газоразпределителните дружества са разгледали получените жалби и са приели за основателни и съответно са удовлетворили 22 от тях. На всички подадени жалби е отговорено в установените в Общите условия и Правилата за работа с потребители срокове.

Дружествата работят в посока повишаване информираността на клиентите по отношение на предлаганите услуги и разясняване на правата им и начините за защита на интересите им във връзка с подаване на жалби, уреждане на спорове и възможността им да се обърнат към КЕВР при неудовлетвореност от получен отговор по жалба.

Дружествата от сектор „Природен газ“ използват различни видове информационни канали: национален информационен телефон; интернет сайт; електронен адрес. На всеки един от тях клиентите могат да получат съдействие по всички въпроси, свързани с газоснабдяването, както и да отправят сигнали, оплаквания

и жалби. Някои от дружествата имат организирано приемно време и провеждат анкети – онлайн или в центровете за работа с клиенти, с цел проучване на мнения и предприемане на действия по препоръки на клиентите. Експерти на дружествата извършват справки, предоставят информация и консултират клиентите по всички въпроси, свързани с газоснабдяването.

В клиентските центрове на газоразпределителните дружества на видно място се поставят Общите условия за продажба на природен газ, както и Правилата за работа с потребители, където също са разяснени начините и процедурите за подаване на жалби и уреждане на спорове.

4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

4.1. Нормативни изисквания

Комисията за енергийно и водно регулиране разглежда жалби на потребители срещу ВиК оператори (чл. 22, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката), както и на ВиК оператори срещу ВиК оператори (чл. 22, ал. 1, т. 2 от ЗЕ), свързани с предмета на регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ).

Предметът на регулиране по ЗРВКУ съгласно чл. 1, ал. 1 *„урежда регулирането на цените, достъпността и качеството на водоснабдителните и канализационните услуги, извършвани от експлоатационните предприятия за водоснабдителни и канализационни услуги...“*.

Правомощията на КЕВР по този закон са посочени в чл. 6, ал. 1 от ЗРВКУ - Комисията регулира цените и качеството на ВиК услугите; разработва, съгласува и предлага на Министерския съвет проекти на нормативни актове, предвидени в този закон, и дава писмени указания относно тяхното прилагане; одобрява Общите условия на договорите за предоставяне на ВиК услугите на потребителите; упражнява контрол и налага санкции в случаите, предвидени в този закон; осъществява предоставените ѝ с този закон правомощия по повод на концесионни и други договори; води регистър на договорите за възлагане извършването на ВиК услуги; и регистрира експертите, които участват при извършването на контрола по този закон.

Принципите, от които се ръководи Комисията при осъществяване на дейността си, са изброени в чл. 7 от ЗРВКУ. Сред тях са: осигуряване на условия за предоставяне на всеобщ достъп и социална поносимост на ВиК услугите; предотвратяване на злоупотреба с господстващо положение; защита на интересите на потребителите; икономическа обоснованост на цените на ВиК услугите; отчитане на нуждите на потребителите, намиращи се в неравнопоставено положение поради географски, теренни или други причини; създаване на условия за ВиК операторите да експлоатират и поддържат системата и да влагат инвестиции при намаляване на експлоатационните разходи; насърчаване на целесъобразното и ефективно планиране на инвестициите във времето и други.

ЗРВКУ не съдържа разпоредби за разглеждане на жалби и работа с потребители. Съгласно чл. 6, ал. 1, т. 5 от ЗРВКУ Комисията одобрява Общите условия на договорите за предоставяне на ВиК услугите на потребителите, но упражняването на контрол по прилагане и спазване на Общите условия от страна на дружествата не ѝ е възложено, нито са въведени правомощия за налагане на административнонаказателни разпоредби при констатиране на нарушения.

Редът за подаване на жалбите, тяхното разглеждане и процедурата за доброволно уреждане на спорове се уреждат в наредба – Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (Наредба № 3), приета от Комисията за енергийно и водно регулиране на основание чл. 22, ал.7 вр. с чл. 60 от ЗЕ. Правилата на Административнопроцесуалния кодекс се прилагат субсидиарно.

Съгласно чл. 142, ал.4 от тази наредба *Комисията разглежда жалба по чл. 22, ал.1, т.1 или 3 от ЗЕ, ако същата е разгледана от съответното дружество и жалбоподателят не е удовлетворен от отговора по жалбата, както и в случаите, когато не е получил отговор по нея.* Чл. 143, ал. 1 от наредбата посочва изискванията, на които трябва да отговаря жалбата (включително *да е написана на български език; да са посочени името и адресът на жалбоподателя, както и наименованието на лицето срещу което е жалбата; да е посочено в какво се състои искането; да са изложени обстоятелствата по случая и да са представени доказателства, ако жалбоподателят разполага с такива; и да е подписана от жалбоподателя*). Съгласно ал. 2 от същия член, *към жалбите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 2 жалбоподателят прилага отговора на дружеството или други доказателства, че жалбата му е разгледана от съответното дружество.*

4.2. Статистика на постъпили оплаквания в КЕВР

През 2017 г. в КЕВР са постъпили общо **571 бр. жалби** на потребители на ВиК услуги срещу 36 ВиК оператора. В сравнение с 2016 г. броят на жалбите се е увеличил с 8%.

През 2017 г. е продължило производството по 159 бр. преписки, образувани по жалби, постъпили в КЕВР през предходен период. Общият брой на преписките, по които е извършвана проверка и са изяснявани факти и обстоятелства през 2017 г., е 730.

По-голямата част от жалбите в сектор ВиК, по които са извършвани проверки през 2017 г. – 495 бр. (67.8%), са директно отправени към КЕВР, а съгласно процедурните правила за разглеждане на жалби по Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката, Комисията разглежда жалби, когато те са разгледани преди това от ВиК оператора, жалбоподателят е получил отговор, но не е удовлетворен от него. Чрез ВиК оператор са постъпили едва 47 бр.(6.45%). Сто осемдесет и осем жалби (25.8%) са препратени от други институции, като Министерство на околната среда и водите, Министерство на регионалното развитие и благоустройство, Министерство на икономиката и енергетиката, Администрацията на президента, Администрацията на МС, общини и др., а най-често от Комисията за защита на потребителите.

Не са малко и случаите, в които гражданите посещават седалището на Комисията с цел провеждане на разговор по конкретен казус или търсене на съдействие за разрешаването на своя проблем преди подаването на жалбата. След получена консултация от експерт и изясняване на поставен проблем/въпрос, съответният гражданин решава дали да подаде жалба или, ако е получил удовлетворителен отговор (най-често при разясняване на клаузи от относимата нормативна уредба), да се откаже да подаде такава.

Данните показват също, че по-големият брой жалби на граждани – 521, са получени по пощата, а останалите 209 – чрез интернет адреса на КЕВР. Сравнението с 2016 г. по този показател сочи, че делът на жалбите, подадени чрез интернет, нараства. За 2016 г. техният дял е бил 20%, а за 2017 г. – 28.6%.

Основно жалби се подават от физически лица – 684 бр., от които 21 бр. са колективни жалби (потребители от даден адрес или част от населено място), останалите 46 бр. жалби са от юридически лица.

В редица случаи потребителите отправят искания към КЕВР, по които Комисията няма компетентност за произнасяне (напр. искания за отмяна на влезли в сила съдебни решения или произнасяне по проблеми, които са предмет на съдебен спор, за отпадане на задължения по давност и др.).

Според етапа на производството по жалби, регистрирани в КЕВР през 2017 г., се разпределят, както следва (от общо 730 бр.):

- за 336 бр. не е образувано производство, т.к. не са изпълнени изискванията да са разгледани от ВиК оператор, и жалбоподателят да не е удовлетворен от отговора по жалбата и/или да не е получил отговор по нея. Същите са препратени до ВиК оператор за разглеждане на жалбата и уведомяване на жалбоподателя за резултата от извършената проверка (в изпълнение на чл. 142, ал. 5 във връзка ал. 4 от Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката);

- за 227 бр. жалби производството не е приключило, тъй като все още се събират доказателства за изясняване обстоятелствата, или се изготвя доклад по случая;

- 15 бр. са препратени по компетентност на други институции;

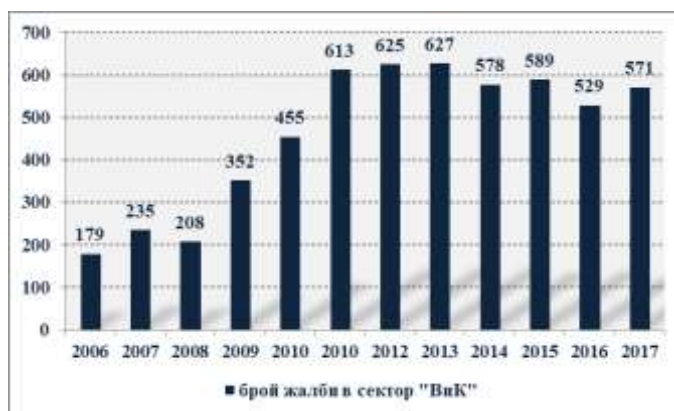
- по 44 бр. жалби и сигнали на потребители КЕВР се е произнесла с решения (38 бр. решения);

- по 64 бр. жалби/преписки не са предприети действия (включително искания на потребител, които са били удовлетворени от дружествата, представена информация, постъпили запитвания, на които е отговорено, и други);

- по 44 бр. жалби са изпратени писма до потребителите за отстраняване на несъответствия.

По 10 бр. жалби са проведени тристранни срещи за доброволно уреждане на спорове по чл. 22 от ЗЕ.

Информация за постъпилите оплаквания в Комисията през периода 2006 – 2017 г. е представена на следващата фигура:

Фигура 1 Жалби, постъпили в КЕВР за периода 2006 - 2017 г.

В графичен вид на Фигура 2 е представен броят на жалбите през 2017 г., постъпили в КЕВР срещу „Софийска вода“ АД, съпоставен с общия брой на жалбите, постъпили от страната. Най-висок е дялът на жалбите срещу „Софийска вода“ АД – 35%, предвид обстоятелството, че дружеството обслужва най-големия брой потребители на ВиК услуги в страната.

Фигура 2 Брой на жалбите, постъпили в КЕВР за периода 2006 - 2017 г. срещу „Софийска вода“ АД, и срещу останалите ВиК оператори.

По своя характер жалбите могат да бъдат систематизирани в следните групи:

- несъгласие с начислен разход „общо потребление“;
- несъгласие с начислени водни количества;
- отказ от откриване на индивидуални партии;
- отказ от присъединяване към ВиК системите;
- нарушено водоснабдяване;
- високо/ниско налягане за цяло населено място или обособен район;
- високо/ниско налягане на адрес;
- наводнения от водопроводната мрежа;
- наводнения от канализационната мрежа;
- неправомерно инкасиране на услуга, която ВиК операторът не предоставя;
- лошо качество на питейната вода;
- наводняване на имоти от канализационната/водопроводната мрежи;
- несъгласие с цените на предоставяните технически и административни услуги;
- други.

На Фигура 3 в графичен вид е представен броят на оплакванията, постъпили в КЕВР през 2017 г., според характера на жалбите.

Фигура 3: Класификация на постъпилите в КЕВР оплаквания през 2017 г. според характера на жалбите.

От общия брой на постъпилите жалби в КЕВР, най-голям е делът на тези в категория „несъгласие с начислени количества вода“ – 32,6% или 238 бр. Към нея се причисляват оплаквания, свързани с голям размер натрупани задължения и отправени претенции за погасяването им поради изтекла погасителна давност; твърдения за погрешно подаден самоотчет или отчетено показание на измервателния уред, в резултат на което формираното задължение е завишено в сравнение с обичайното; неосигурен достъп до имота за извършване на действителен отчет и формиране на задължения въз основа на прогнозни количества питейна вода; начислени суми в резултат на решение на етажната собственост за откриване на индивидуални партиди и разпределение на дълга по имоти; натрупани задължения за имот при промяна на собствеността му/вещното право на ползване и др.

Сравнително голям остава броят на жалбите в КЕВР относно несъгласие с разпределение на разход „общо потребление“ 122 бр. или 16,7% от общия брой.

В 7 бр. жалби са поставени принципни въпроси, свързани с прилагането на действащата нормативна уредба.

Висок е броят на жалбите, които не могат да бъдат отнесени към нито една от основните категории - 195 бр. или 26,7%. Към тях се отнасят жалби за неполучаване на фактури, за непредоставяне на информация, несъгласие с предписания на ВиК операторите за проверка на измервателни уреди и техн. преустройства, неправилно отчитане на водомери, неотстранени грешки в документи, преустановено водоподаване, некоректно обслужване, несъгласие с цени и др.

Най-често срещаните в жалбите на потребителите оплаквания срещу начислени водни количества (в цялото им разнообразие) не са свързани нито с достъпността на ВиК услугите, нито са сред показателите за качество на ВиК услугите. Правната уредба на материята, свързана с такива жалби, е представена в Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи (Наредба № 4/2004 г.), издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

По силата на чл. 45 от Наредба № 4/2004 г. *споровете между операторите и потребителите се решават по съдебен ред*, а в § 6 от Преходните и заключителни разпоредби на наредбата изрично е посочено, че *указания по прилагане на наредбата дава министърът на регионалното развитие и благоустройството*. Следователно спор между жалбоподател и ВиК оператор във връзка с прилагането на наредбата остава извън приложното поле на ЗРВКУ и съответно - извън контролните правомощия на КЕВР.

Съгласно чл. 66 от одобрените от КЕВР единни Общи условия за предоставяне на ВиК услуги на потребителите от ВиК операторите *всички спорове между ВиК оператора и потребителите се решават по взаимно съгласие чрез преговори между страните, а при непостигане на съгласие - по реда на Глава седма от Общите условия или по съдебен ред*. В чл. 58, ал. 3 (Глава седма) от Общите условия е предвидено правото на потребител да сезира КЕВР с жалба, когато не е удовлетворен от отговора на оператора и предприятиите от него мерки, както и когато не е получил отговор в срок, но условие за разглеждане от КЕВР на такава жалба е предметът ѝ да е в съответствие с компетентността на Комисията по ЗЕ и ЗРВКУ. КЕВР не може да излезе извън тази компетентност и да разглежда жалби извън предмета на ЗРВКУ или по актове, чието изпълнение е възложено на други органи.

4.3. Информация за работата на експлоатационните дружества с потребителите за 2017 г.

С писмо с изх. № В-17-00-2 от 16.02.2018 г. е изисквана информация от 54 бр. ВиК оператора относно брой на постъпилите жалби на потребители за периода 01.01.2017 г. - 31.12.2017 г. и анализ на работата по жалбите с потребителите, свързана с тази дейност.

Данните показват, че през 2017 г. са регистрирани 6 520 бр. жалби при ВиК операторите, което представлява увеличение със 7% спрямо предходната 2016 г. година (6 074 бр.).

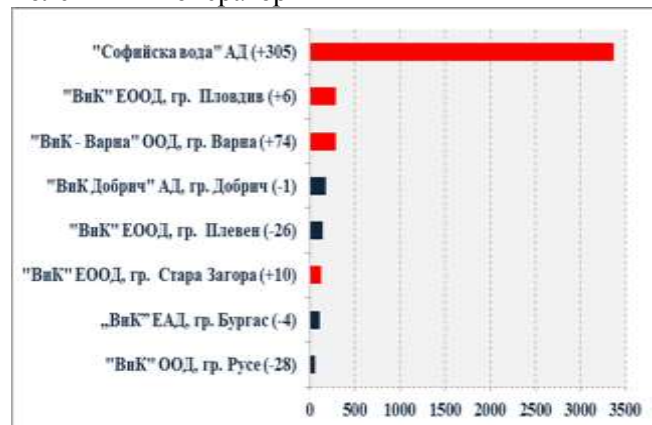
През изминалата година 17 ВиК оператора отчетоха намаляване на броя на жалбите спрямо 2016 г., при 26 бр. се констатира увеличаване, при 3 - броят на жалбите е идентичен, а при 5 бр. няма регистрирани жалби. Броят на подадените в КЕВР жалби през годината - 571, отнесен към общия брой на подадените жалби в страната при ВиК операторите (6 520 бр.) определя дял от 9 %, което показва, че преобладаващият брой от оплакванията се решават на място от операторите, без да се налага намесата на регулатора или други институции.

В зависимост от специфичните условия на дейността на ВиК операторите по отношение на броя на обслужваното население, приходите от предоставяните ВиК услуги, количество подадена вода на вход на водоснабдителна система, дружествата се разделят на четири групи (големи, средни, малки и микро).

На фигура 4 по-долу е представен броят на регистрираните жалби при ВиК операторите през 2017 г., разпределени спрямо групите дружества, определени от КЕВР с Решение № ПК-1 от 22.06.2016 г. В графиките е представена информация за разликите спрямо постъпилите в дружествата оплаквания през 2016 г., като увеличенията са отразени с червен цвят, намаленията със син, а запазването на броя на жалбите със зелен цвят.

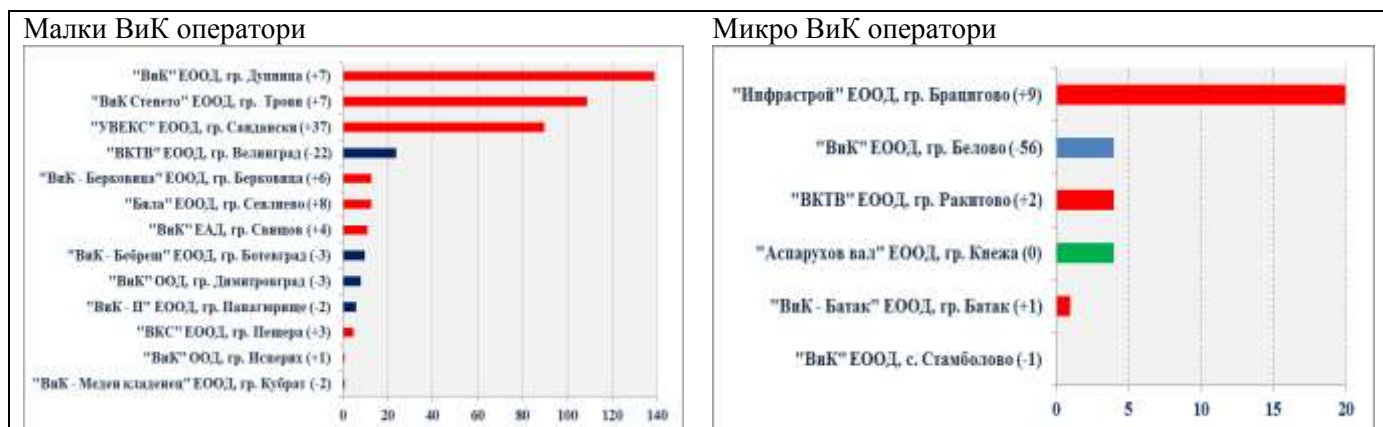
Предвид спецификата на дейността на всеки един ВиК оператор, по отношение на обема на подаваните водни количества, броя на обслужваното население и броя на потребителите, както и вида на предоставяните услуги, през годината се наблюдава значителна разлика в броя на жалбите, които постъпват при ВиК операторите, като част от тях отчитат подобрение на работата с потребителите, видно от намаляващия брой жалби, а при други резултатите са с обратен знак, като индикатор за лоша комуникация с потребителите и нарастващи проблеми.

Големи ВиК оператори

Средни ВиК оператори

Фигура 4: Брой на постъпилите оплаквания във ВиК операторите според тяхната големина

В графичен вид на Фигура 5 е представен броят на жалбите през 2017 г., регистрирани при ВиК операторите, според характера им.

Фигура 5: Класификация на постъпилите във ВиК операторите оплаквания през 2017 г. според характера на жалбите.

4.4. Договорни изисквания по разглеждане на жалби от ВиК операторите

Съгласно изискванията на чл. 198о, ал. 5 от Закона за водите, *ВиК операторът е търговец, държавно или общинско предприятие - юридическо лице, което има сключен договор с председателя на асоциацията по ВиК или с кмета на общината съгласно решение на общинския съвет за управление, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услуги в границите на една или повече обособени територии, когато предоставянето на ВиК услуги е основната му дейност.* Както е видно от цитирания легален запис, сключването на договор, с който собственикът на публичните ВиК активи (Асоциация по ВиК по реда на чл.198б, т. 2 от ЗВ, или Общинският съвет по реда на чл. 198б, т. 3 от ЗВ) да възлага и дейностите по управление на активите и предоставяне на ВиК услуги е въздигнато в задължително условие.

В периода 2015-2017 г. 27 регионални ВиК оператора с държавно участие са сключили договор със съответните АВиК за период от 15 години. По разработения и представен в МРРБ типов договор между АВиК и регионалните ВиК оператори с

държавно участие, Комисията даде становище (решение по т. 2 от Протокол №170/15.12.2014 г.).

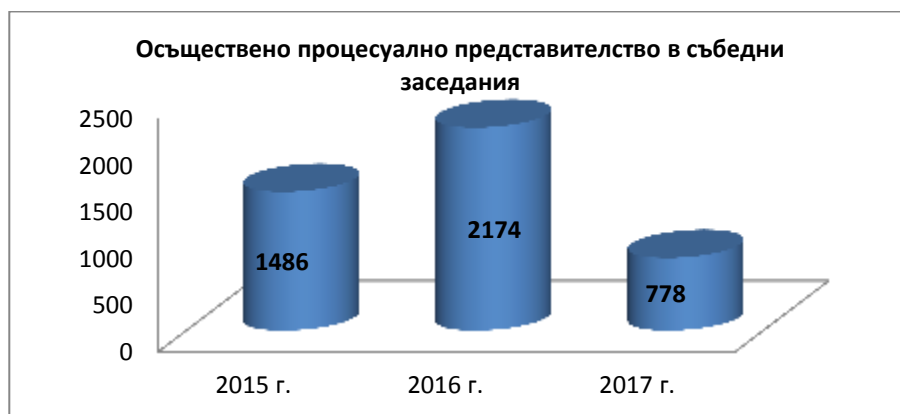
В чл. 5.2. от сключените договори е въведено изискване за договорни показатели за качество, посочени в Приложение II към договора. Съгласно Приложение II, под номер 5 е въведен следният договорен показател за качество: *Срок за отговор на постъпили въпроси от клиенти*, като целево ниво е посочено: *95% от въпросите и жалбите постъпили от клиенти (писмени, онлайн, телефонни) да получават отговор в рамките на 14 дни*. Съгласно чл. 5.2. буква „в“ от договора, *операторът уведомява АВиК за изпълнението на своите задължения във връзка с показателите за качество с годишните доклади по чл. 12.4.*

От цитираните клаузи може да се направи извод, че асоциациите по ВиК следва да контролират работата на ВиК операторите по разглеждане и изготвяне на отговори на постъпили въпроси и жалби от потребителите. Тази дейност е част от контрола по изпълнението на сключените договори с избраните регионални ВиК оператори, който е вменен и с Правилника за организацията и дейността на АВиК, приет на основание чл. 198е, ал. 2 от Закона за водите.

ГЛАВА СЕДМА

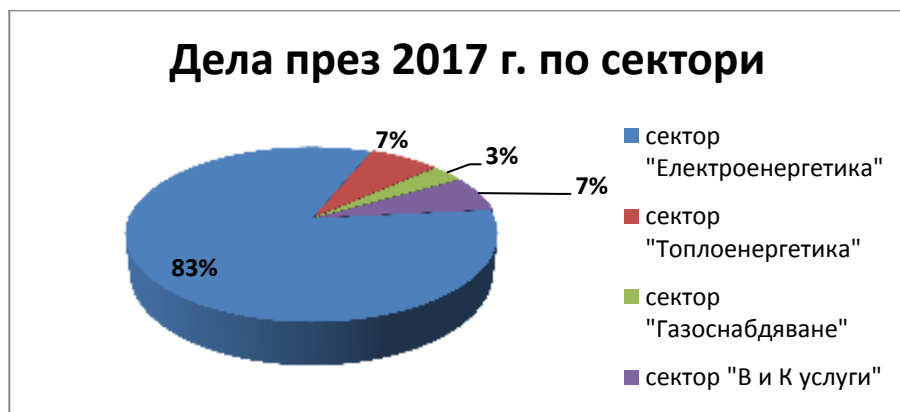
ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

През 2017 г. по жалби срещу актове на Комисията и на нейния председател, експерти от дирекция „Правна“ осъществиха процесуално представителство в 778 съдебни заседания по 751 дела пред съдилищата на територията на цялата страна.

Намалението на съдебните заседания през отчетната 2017 г. е приблизително 3 пъти спрямо 2015 г. и 2016 г., поради приключване с влезли в сила съдебни решения на делата, образувани по жалби срещу наказателни постановления, издадени от председателя на КЕВР, след осъществен през 2014 г. одит на дейността на електроразпределителните дружества.

В графиката по-долу са представени делата през 2017 г., разпределени по сектори.

Най-многобройни са делата в сектор „Електроенергетика“ - 83% от всички дела. Основен дял в този сектор са делата, образувани срещу решения на Комисията за утвърждаване или определяне на цени на електрическата енергия и/или срещу откази по заявления за утвърждаване на цени, като и срещу решения за определяне на нетно специфично производство на ВЕИ производители. Големият брой на делата с предмет цени на електрическата енергия произтича от важността на регулираните обществени отношения в този сектор, както и от различните и много на брой участници в електроенергийния пазар.

Конкретните данни за съдебните производства са представени по-долу по сектори:

1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Общият брой дела в сектор „Електроенергетика” за 2017 г. е **604 бр.**, в т. ч.:

- спечелени: 114 бр.;
- прекратени: 28 бр.;
- загубени: 33 бр.;
- висящи производства: 429 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2017 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени на електрическа енергия, както и отказ по такива заявления – 200 бр., от които 93 бр. спечелени, 6 бр. прекратени, 5 бр. загубени и 96 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за определяне на нетно специфично производство на ВЕИ производители – 184 бр., от които 1 бр. загубено и 183 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията, постановени по жалби, включително мълчалив отказ – 130 бр., от които 9 бр. спечелени, 21 бр. прекратени, 13 бр. загубени и 87 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби по Закона за достъп до обществената информация – 26 бр., от които 1 бр. загубени и 25 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от КЕВР принудителни административни мерки – 2 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу наредби, методики, указания на Комисията, Общи условия и правила – 10 бр., от които 1 бр. спечелено, 3 бр. загубени, 1 бр. прекратено и 5 бр. висящи;
- дела, образувани по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди – 26 бр., от които 7 бр. спечелени, 7 бр. загубени и 12 бр. висящи производства;
- дела, образувани по искиви молби, по които Комисията е в качеството на трето лице-помагач – 1 бр. висящо;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР наказателни постановления – 15 бр., от които 2 бр. спечелени, 3 бр. загубени и 10 бр. висящи.

Преписки пред Комисия за защита от дискриминация, по които КЕВР е страна – 10 бр., от които 2 бр. спечелени и 8 бр. висящи.

2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

Общият брой дела в сектор „Топлоенергетика” за 2017 г. е **53 бр.**, в т.ч.:

- спечелени: 10 бр.;
- загубени: 3 бр.;
- прекратени: 3 бр.;
- висящи производства: 37 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2017 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени и мълчалив отказ по заявления за цени – 44 бр., от които 9 бр. спечелени, 3 бр. прекратени, 2 бр. загубени и 30 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за издаване на сертификати за произход на електрическа енергия и отказ за издаването им – 2 бр., от които 1 бр. загубено и 1 бр. висящо;
- дела, образувани по жалби срещу наредби, протоколни решения, методики, указания на Комисията, Общи условия и правила- 1 бр. висящо;
- дела по жалби и други – 6 бр., от които 1 бр. спечелено и 5 бр. висящи.

3. ГАЗОСНАБДЯВАНЕ

Общият брой дела в сектор „Газоснабдяване” за 2017 г. е **24 бр.**, в т.ч.:

- спечелени: 2 бр.;
- загубени: 4 бр.;
- прекратени: 4 бр.;
- висящи производства: 14 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2017 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени и мълчалив отказ по заявления за цени – 10 бр., от които 1 бр. спечелено, 1 бр. загубено, 2 бр. прекратени и 6 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за енергийно и водно регулиране, включително мълчаливи откази – 7 бр., от които 1 бр. спечелено, 2 бр. прекратени и 4 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР наказателни постановления – 2 бр. загубени;
- дела, образувани по жалби срещу наредби, протоколни решения, методики, указания на Комисията, Общи условия и правила- 2 бр. висящи;
- дела, образувани по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди – 2 бр., от които 1 бр. загубено и 1 бр. висящо производство;
- дела, образувани по искиви молби, по които Комисията е в качеството на трето лице-помагач – 1 бр. висящо.

4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Общият брой дела в сектор „ВиК услуги” за 2017 г. е **48 бр.**, в това число:

- спечелени: 7 бр.;
- загубени: 3 бр.;
- прекратени: 5 бр.;
- висящи производства: 33 бр.

Образувани, приключили и висящи през 2017 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени и мълчалив отказ по заявления за цени – 13 бр., от които 2 бр. спечелени, 3 бр. прекратени и 8 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията по жалби, вкл. срещу мълчаливи откази: 24 бр., от които 5 бр. спечелени, 1 бр. прекратено, 1 бр. загубено и 17 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу наредби, протоколни решения, методики, указания на Комисията, Общи условия и правила - общо 2 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби по Закона за достъп до обществената информация - 1 бр. висящо производство;
- дела, образувани по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди – 2 бр. висящи производства;
- административно-наказателни дела срещу наказателни постановления, издадени за нарушение на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги: общо 4 бр., от които 2 бр. загубени и 2 бр. висящи.

Преписки пред Комисия за защита от дискриминация, по които Комисията е страна – 2 бр., от които 1 бр. прекратено и 1 бр. висящо производство.

5. ДРУГИ ДЕЛА

Общият брой дела с друг предмет за 2017 г. е **22 бр.**, в т. ч.:

- спечелени: 1 бр.;
- загубени: 5 бр.;
- прекратени: 3 бр.;
- висящи производства: 13 бр.

ГЛАВА ОСМА

ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ

През 2017 г. в Комисията за енергийно и водно регулиране са постъпили 58 заявления по Закона за достъп до обществена информация.

1. Постъпили през 2017 г. заявления за достъп до обществена информация (ДОИ) по субекти:

Субекти на правото на ДОИ	Брой постъпили заявления	Брой заявления, оставени без разглеждане
Граждани на Република България	45	
Чужденци и лица без гражданство	0	
Журналисти	1	
Юридически лица	9	
Неправителствени организации	3	
Общ брой	58	0

2. Постъпили през 2017 г. заявления за ДОИ по начин на поискване:

Начин на поискване на ДОИ	Брой
Писмени заявления	49
Електронни заявления	9
Общ брой	58

3. Постъпили заявления за ДОИ през 2017 г. по теми на исканата информация:

Теми, по които е искана обществена информация	Брой
Упражняване на права или законни интереси	2
Отчетност на институцията	2
Процес на вземане на решения	1
Изразходване на публични средства	1
Контролна дейност на администрацията	2
Предотвратяване или разкриване на корупция или нередности	
Проекти на нормативни актове	1
Други (в т.ч. относно цени на електрическа енергия, на топлинна енергия, на ВиК услуги и др.)	49
Общ брой	58

4. Разглеждане на заявления и предоставяне на достъп до обществена информация:

Решения за:	Брой
Предоставяне на свободен ДОИ	25
Предоставяне на частичен ДОИ	1
Предоставяне на ДОИ при наличие на надделяващ обществен интерес	0

Препращане на заявлението, когато органът не разполага с исканата информация, но знае за нейното местонахождение	2
Уведомление на заявителя за липса на исканата обществена информация	1
Отказ за предоставяне на ДОО	29
Общ брой	58

5. Основания да отказ за предоставяне на достъп до обществена

Основания да отказ за предоставяне на ДОО	Брой
Исканата информация класифицирана информация, представляваща служебна тайна	3
Достъпът засяга интересите на трето лице (фирма) и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация	26
Общ брой	29

информация през 2017 г.:

6. Срок за издаване на решението за предоставяне/отказ на ДОО:

Срок за предоставяне на ДОО:	Брой решения
В 14-дневен срок	40
След срока	18
Общ брой	58

7. Жалби през 2017 г. срещу решения и отказ за предоставяне на ДОО:

Жалби	Брой
Срещу решения за предоставяне на ДОО	0
Срещу решения за отказ на ДОО	23
Общ брой	23

8. Случаи през 2017 г., при които при установена незаконосъобразност от съда:

Решение на съда	Брой
Изцяло отменя решение на КЕВР относно ДОО	3
Общ брой	3

ГЛАВА ДЕВЕТА

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Двустранни партньорства по силата на Споразумения за сътрудничество

През изминалия период Комисията за енергийно и водно регулиране продължава поетата през 2016 г. инициатива за установяване на двустранно сътрудничество с енергийните и водни регулатори в Европа, главно от района на Балканския полуостров, с подписване на Споразумения за сътрудничество – напр. с регулаторния орган за енергия на Румъния (ANRE) през 2016 г. и водните регулатори на Албания и Косово преди това. През 2017 г. такива споразумения за сътрудничество бяха подписани с националните регулаторни органи на Гърция, Македония, Черна гора и Грузия, подготвени и финализирани са и процедурите за споразумения с Турция и Сърбия. В контекста на разширяване на регионалното сътрудничество, в етап на подготовка е и учредяване на регионален форум, като постоянно действаща платформа за обмен на регулаторни практики и хармонизиране на регулаторната рамка за страните от Балканския полуостров.

През 2017 г. в рамките на тези партньорства са организирани 4 срещи и две посещения, на които се обменят опит и практики в областта на регулирането на енергийния и ВиК сектори, предвид необходимостта от свързаност в региона и хармонизирането на регулаторната нормативна база.

1. ЕНЕРГЕТИКА

Членство в международни организации

В сектор „Енергетика“ КЕВР членува и взаимодейства с четири европейски и международни организации:

- Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори (АСЕР);
- Съвет на европейските енергийни регулатори (СЕЕР);
- Регионалната асоциация на енергийните регулаторни органи (ERRA);
- Енергийната Общност на Югоизточна Европа (ECRB).

Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори е агенция на Европейския съюз, създадена по силата на законодателството на Третия енергиен пакет и КЕВР участва в нейната дейност като съответна институция от държава-членка на ЕС. Основната дейност на АСЕР се осъществява в шест основни работни групи:

- електроенергия;
- природен газ;
- интегритет и прозрачност на пазара;
- прилагане, мониторинг и докладване;
- регионалната инициатива за електроенергия (ERI) и
- регионалната инициатива за природен газ (GRI).

Тези основни работни групи са подразделени на множество подгрупи и групи за действие, като цялостната дейност се координира от Съвет на регулаторите. Участието на КЕВР в дейността на тези групи основно се осъществява в следните работни групи и

подгрупи чрез подаване на данни, попълване на въпросници и участие в изготвянето на методики за пазара:

- ARA WG – (All Regulatory Authorities) група на всички регулаторни органи за вземане на решения по мрежовите кодекси за електроенергия;
- AEWG (Electricity Working Group) – работна група за електроенергия;
- EWG CACM TF – работна подгрупа за разпределяне на капацитет и управление на претоварването;
- FCA TF – работна подгрупа за предварително разпределяне на капацитет;
- EB TF – работна подгрупа за балансиране на електроенергията;
- INF TF – група за действие за инфраструктура, електроенергия и газ;
- AMIT WG (Market Integrity and Transparency) – работна група по интегритета и прозрачността на пазара;
- MM SC (Market Monitoring Standing Committee) – постоянен комитет за мониторинг на пазара;
- REMIT CG - координационна група по REMIT;
- SOGC TF (System operation and Grid Connection) – функциониране на системата и мрежови връзки;
- SEE CCR – работна група за Регион за изчисляване на преносна способност Югоизточна Европа (България, Гърция и Румъния);
- ERI CG – координационна група на регионалната инициатива за електроенергия;
- GWG – работна група за природен газ;
- CAM TF – управление на претоварването, природен газ;
- BAL TF – балансиране на природен газ;
- GRI CG – координационна група на регионалната инициатива за газ.

Някои от групите организират срещи ежесечно, други - по веднъж на няколко месеца. КЕВР се старее да участва активно в дейността на работните групи, доколкото е възможно. При невъзможност за физическо присъствие, КЕВР участва в някои от срещите на работните групи чрез аудио или видеоконферентна връзка.

Дейностите, свързани със съвместната работа със **Съвета на европейските енергийни регулатори (СЕЕР)** и Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори в областта на електроенергийния и газовия пазар включват:

- събиране, анализ и предоставяне на данни за Мониторинговия доклад на АСЕР и СЕЕР за развитието на пазарите;
- предоставяне на допълнителна информация за проектите от общ интерес за България от представителите в групите по Европейския инфраструктурен пакет;
- попълване в базата данни на АСЕР на стойностите и характеристиките на обмените на електроенергия, осъществени от преносния оператор, за годишния доклад на Агенцията по Електроенергийната регионална инициатива (ERI);
- актуализиране на информацията за редовните шестмесечен и годишен доклади на АСЕР за напредъка по Електроенергийната регионална инициатива;
- Изготвяне на годишен доклад до Европейската комисия и АСЕР за състоянието на пазарите на електроенергия и газ, включително попълване на базата данни от показатели към годишния доклад;
- Участие на КЕВР в процедурите за електронно гласуване от Съвета на регулаторите на АСЕР на препоръки и становища на Агенцията относно изпълнението на мрежовите кодекси;
- планирани дейности съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 (REMIT);

- през 2017 г. КЕВР за първи път предостави анализ за развитието на конкуренцията на пазара на едро, като използва индексите за концентрация - Хиршман Херфиндалов Индекс и Индекс за концентрация – С3. За пазара на дребно предостави анализ за развитието на Индекса за смяна на доставчик през последните три години.

Прилагане на Европейското законодателство в сектор Енергетика

В сектор „Енергетика“ през изминалата година бяха извършени множество дейности, свързани с въвеждането на мрежовите кодекси, определящи правилата на Единния европейски енергиен пазар. Мрежовите кодекси и свързаните с тях насоки са разработени, за да се реализират трите цели на европейската енергийна политика – да се гарантира сигурността на доставките, да се създаде конкурентен вътрешен пазар на електрическа енергия и природен газ и намаляване на въглеродните емисии в електроенергийния сектор. За да се случи това, мрежовите кодекси и свързаните с тях насоки трябва да се прилагат и изпълняват в цяла Европа.

Представители и експерти от КЕВР са регистрирани в работните групи на АСЕР и СЕЕР и за изминалата 2017 г. са взети участия в 13 срещи, проведени в Брюксел и Любляна, както и участия чрез видео и аудиоконферентни връзки.

Енергийната Общност е съюз между осем страни от Югоизточна Европа и Черноморския регион и Европейския съюз. ЕС е представен от ЕК, действа чрез вицепрезидент и се подпомага от АСЕР. Дейността на Съвет на Регулаторите от Енергийната Общност (ECRB) също е организирана в работни групи за електроенергия, природен газ и защита на потребителите.

През 2017 г. представители на КЕВР са участвали в срещи на работната група за природен газ във връзка с въвеждането на мрежовите кодекси, подписан е и Меморандум за разбирателство за участие в Регионалната инициатива за интеграция на електроенергийния пазар „Западни Балкани 6“.

Регионална асоциация на енергийните регулатори (ERRA) - Представители на КЕВР в Общото събрание на ERRA взеха участие в годишната Регулаторна и Инвестиционна конференция на ERRA, проведена през м. септември 2017 г., както и в заседание на Общото събрание и Срещата на председателите на страните-членки на организацията през м.май.

Международни проекти

Проект “Въвеждане на европейски електроенергиен пазар в България – II фаза”

Проектът “Въвеждане на европейския пазар на електроенергия в България – II фаза“ е предварително определен проект по Програма BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия“, с Програмен оператор Министерството на енергетиката, финансиран от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2009-2014 г. Партньор на Комисията за енергийно и водно регулиране по проекта е Норвежката дирекция за водни ресурси и енергетика, Кралство Норвегия (NVE), а участници в него са и „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД) и „Българска независима електроенергийна борса“ ЕАД (БНЕБ ЕАД).

Изпълнението на проекта започна през есента на 2014 г. и приключи през м. февруари 2017 г.

Целите на проекта, заложили в проектното предложение, бяха: въвеждане на организиран пазар „ден напред“ за физически доставки в България, предприемане на

конкретни стъпки към интеграция на пазара със съседните пазарни зони и обединените пазари и разработване на ефективни средства за наблюдение на пазара на електроенергия.

Основните задачи, които включваше проектът, бяха следните:

- Оценка на развитието на вътрешния (интегриран) електроенергиен пазар на ЕС;

- Оценка на състоянието на българския електроенергиен пазар;
- Разработване на структура и дейности за мониторинг на пазара в КЕВР;
- Препоръки за хармонизиране и изменение на Правилата за търговия с електрическа енергия в светлината на изискванията на ЕС и новите Мрежови кодекси в областта на електроенергийния пазар;

- Интеграция на пазара в България със съседните пазарни зони и обединени пазари.

На 14 февруари 2017 г. беше проведена Заключителната конференция, в която участваха представители на Министерство на енергетиката, държавни институции, БНЕБ ЕАД, ЕСО ЕАД, НЕК ЕАД, дружества от електроенергийния сектор, асоциации и съюзи на търговци, производители и индустриални консуматори на електроенергия, ръководители на магистърски програми по управление на енергетиката във ВУЗ и др. Участниците в проекта направиха преглед на финалните резултати, в съответствие с ролята и мястото им за либерализацията на електроенергийния пазар у нас.

В рамките на проекта бяха постигнати следните резултати:

- Извършена беше оценка на развитието на вътрешния електроенергиен пазар на ЕС посредством Проучване на съществуващите организирани пазари на електроенергия в Европа, изготвено от консултанта E-Bridge Consulting за участниците в проекта;

- Дирекцията за водни ресурси и енергетика (NVE) към Министерството на петрола и енергетиката, Кралство Норвегия и Комисията за енергийно и водно регулиране организираха семинар с участие на представители от енергийния сектор през м. март 2015 г. По време на семинара бяха обсъдени основните проблеми и предизвикателства за реализиране на борсов пазар „ден напред“ в България;

- Изготвена беше оценка на състоянието на българския електроенергиен пазар. КЕВР и ЕСО ЕАД подготвиха и представиха на партньора NVE обобщен преглед и анализ на състоянието на електроенергийния пазар в България;

- Бяха предприети конкретни стъпки за разработване на структура и дейности за мониторинг на пазара в КЕВР:

- Беше разработена структура на образец на мониторингов доклад, включително съдържание и необходими данни;

- NVE заедно с КЕВР подготвиха и реализираха семинари за обучение по Регламент (ЕС) 1227/2011 относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT), в периода 9-11 февруари 2016 г. в гр. София, по следните теми: обща информация за REMIT и обучение за БНЕБ, КЕВР, ЕСО ЕАД и пазарните участници; REMIT и мониторинг на пазара с фокус върху отговорностите на електроенергийната борса БНЕБ и на пазарните участници; задачи на регулаторните органи във връзка с изискванията на REMIT, обучение за персонала на КЕВР;

- През 2016 г. бяха проведени обучения на експерти от КЕВР, участници в проекта и пряко ангажирани с дейностите по мониторинг на пазара на електрическа енергия в офиса на Скандинавската енергийна борса Nord Pool Spot. Осъществен беше обмен на опит и практика по наблюдение и мониторинг на пазара с регулаторния орган на Австрия (E-Control) и на Румъния (ANRE);

- В началото на месец октомври 2016 г. консултантът Nord Pool Consulting AS разработи Наръчник за мониторинг на пазара за КЕВР и придружаващ го доклад с

Пътна карта 2017 – 2020. Наръчникът включва ясни и конкретно разписани процедури за мониторинг на пазара и има за цел да подпомогне работата на звеното в КЕВР, което ще изпълнява тази дейност;

- С оглед изпълнение на изискванията, посочени в новото европейско законодателство, от БНЕБ и ЕСО ЕАД беше представена концепция на промени и конкретни промени в Правилата за търговия с електрическа енергия, въвеждащи нови пазарни сегменти и бъдещото развитие на пазара в посока интегрирането му на регионално и европейско ниво;

- С цел развитие на електроенергийния пазар и интеграция на националния пазар със съседните пазарни зони, БНЕБ и ЕСО ЕАД проведеха проучване на възможностите за реализиране на проект за организиране и въвеждане на Експортна зона в рамките на пазара „ден напред“ (DAM), като първа стъпка към пазарна интеграция.

Проектът „Въвеждане на европейски електроенергиен пазар в България - II фаза“ спомогна за изграждането на борсовия пазар в България, без какъвто пазарен сегмент бъдещите стъпки по обединение на българския пазар със съседни пазари и пазарни зони са невъзможни. Проектът постави началото и на провеждане на съгласувани координирани действия със съседни системни и пазарни оператори в поетапния процес на изграждане на обединени пазари в Европа и в региона „Югоизточна Европа“.

Проект „Регулаторна програма за развитие на енергийния сектор - Повишаване капацитета на енергийния регулатор в България - Фаза 1“

Проектът „Регулаторна програма за развитие на енергийния сектор - Повишаване капацитета на енергийния регулатор в България - Фаза 1“ е организиран и се финансира от Европейската банка за възстановяване и развитие. За изпълнител беше избрана консултантската фирма „Energia“ от Гърция. Съгласно разработения Работен план, основната работа по проекта е организирана в следните три задачи:

Задача 1.: Функции по мониторинг, прозрачност и интегритет на пазара;

Задача 2.: Подкрепа по време на преходния период към пълна либерализация на пазара;

Задача 3.: Въпроси, свързани с конкуренцията.

Изпълнението на проекта започна през м. март 2017 г. Консултантът представи индикативен списък с подробни дейности и очаквани резултати от проекта, създадена беше и уебплатформа за обмен на информация и документи.

През годината по Задачи 1 и 2 бяха извършени следните основни дейности:

Консултантът извърши оценка на правната и регулаторна рамка за прилагането на Регламент (ЕС) 1227/2011 относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT) в България. Като основа бяха използвани резултатите и разработените документи в рамките на проекта по ФМ на ЕИП 2009-2014 г. с партньор Норвежката дирекция за водни ресурси и енергетика (NVE).

КЕВР и Energia организираха работна среща с представители на БНЕБ ЕАД и ЕСО ЕАД, основни лица със задължения да идентифицират потенциални нарушения на пазара и да уведомяват за тях националния регулатор. На двете дружества бяха изпратени препоръки с цел мобилизиране на дейността им по мониторинг на пазара.

На 16 юни 2017 г. беше проведен семинар за обучение, обхващащ техническите, правни и регулаторни аспекти, свързани с прилагането на REMIT.

След преглед на действащите у нас разпоредби за мониторинг на пазара консултантът представи съгласуван с екипа на КЕВР доклад, съдържащ предложения за промени в Закона за енергетиката (ЗЕ), отнасящи се до разследващите правомощия на КЕВР и санкциите, във връзка с прилагането на REMIT в България. Докладът беше

своевременно изпратен до Министерството на енергетиката предвид подготвяните промени в ЗЕ.

Повишаването на капацитета на Регулатора за изпълнение на задълженията му по мониторинг и за продължаване на процеса на либерализация на пазара е една от основните цели на проекта.

На 27 октомври 2017 г. в КЕВР беше проведено обучение „Основи на Договорите за разлика“, а на 14 декември 2017 г. – семинар на тема „Въпроси на пазарната реформа /Законови промени за прилагане на REMIT“. На семинара бяха дадени препоръки за предстоящия преход към пълна либерализация, вкл. необходимостта от пътна карта за премахване на регулираните цени.

Мрежа на енергийните регулатори – франкофони

През месец юли 2017 г. експерт от КЕВР взе участие в Семинар на Франкофонската мрежа на енергийните регулатори (RegulaE.Fr) на тема „Независимост и регулиране“. По време на участието си, експертът представи доклад на ERRA и презентация на тема „Независимостта на националните регулаторни органи – въпросник на ERRA“.

Работна група 14 „Енергетика“

В рамките на работната група се съгласуват становища, материали и документи от компетенциите на КЕВР за целите на Работна група 14 „Енергетика“ към Съвета по европейски въпроси. Предоставя се необходимата информация относно различни аспекти от дейността на КЕВР, включително по изпълнението на Плана за действие за съответната година с мерките, произтичащи от членството на България в Европейския съюз.

2. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Международната дейност на регулатора с ресор ВиК сектор обхваща следните направления:

Програма „Водата на река Дунав“

Програмата се изпълнява съвместно от Световната банка и Международната асоциация на водоснабдителните дружества, работещи на територията на водосборния басейн на река Дунав със седалище в Австрия. Цели на програмата са така наречените “smart policies, strong utilities, and sustainable services” във ВиК сектора в басейна на река Дунав. Адресати на програмата са ВиК оператори, техни асоциации, министерства и регулатори за насърчаване на информиран стратегически диалог за основните предизвикателства пред сектора. Друга цел на програмата е укрепване на техническия и управленски капацитет на комуналните услуги в сектора и държавните институции. Обхваща 11 държави - Албания, Босна и Херцеговина, България, Косово, Македония, Молдова, Румъния, Сърбия, Украйна, Хърватска, и Черна гора.

През май 2017 г. се проведе ежегодна конференция на програмата. В конференцията участваха повече от 200 представители от различни институции (органи на местно самоуправление, министерства, водни регулатори, национални асоциации на общините и на ВиК операторите и ВиК оператори) от 25 държави. От българска страна бяха регистрирани участници от Българската асоциация по водите, Националното сдружение на общините в Република България, КЕВР и офиса на Световна банка в София. Представител на КЕВР взе участие в заключителната сесия – обобщения.

На срещата на регулаторите за ВиК сектора към програмата взеха участие представителите на албанския, косовския и българския регулатор, както и представители на Министерство на устойчивото развитие и туризма (Черна гора) и Министерство на земеделието (Чехия). Бяха дискутирани особеностите на сектора за петте държави и Хърватска, както и нови моменти за държавите /нормативни и практически аспекти/ след конференцията от 2016 г.

Мрежа на водните регулатори в Европа (WAREG)

По инициатива на италианския и португалския регулатори от 2013 г. и съгласно протоколни решения на КЕБР № 26/17.02.2014 и 54/8.04.2014 г. през април 2014 г. бе създадена Мрежата на водните регулатори. Това е платформа за сътрудничество между регулаторите на водния сектор в Европа, възникнала по подобие на аналогична успешна практика в енергийния сектор за създаването на Съвета на европейските енергийни регулатори (CEER) и Асоциацията на средиземноморските регулатори в областта на електроенергията и природния газ (MEDREG). Към декември 2017 г. тази Мрежа включва 25 регулатори-членове и 4 регулатори-наблюдатели. През декември 2017 г. бе сменен и статутът на Мрежата – WAREG бе учредена като неперсонифицирана асоциация съгласно италианското законодателство.

През 2017 г. Мрежата проведе 3 срещи, като на първата среща през м.март 2017 г. домакин бе КЕБР (11-та среща на Общото събрание на WAREG). В нея взеха участие 43-ма членове и експерти на водни регулатори от 21 страни. Основните дискусии бяха посветени на темите за изработване на общи критерии за социална поносимост и на дългосрочни показатели за качество (ефективност на водоснабдителната услуга) на европейско ниво. Представяйки анализ на институционалните отношения на WAREG с външни организации, президентът на Мрежата посочи необходимостта от изменения на статута на Мрежата, които да подпомогнат активното сътрудничество с европейските институции – Европейската комисия, Регионалната асоциация на енергийните регулатори /ERRA/ и др. Бе приет план за дейностите на организацията през 2017 г., а работните групи по инвестициите и по регулаторните въпроси представиха отчет за дейността си. На срещата участниците приеха за нов член на WAREG водния регулатор на Република Черна гора, а на македонския регулатор беше предоставен статут на наблюдател.

12-та и 13-та срещи на Общото събрание на WAREG се проведеха в Тбилиси (Грузия) и Рига (Латвия), а представители на КЕБР взеха участие и в двете срещи.

В рамките на 13-та среща на Общото събрание на Мрежата на водните регулатори в Европа WAREG, състояла се на 10.10.2017 г. в гр. Рига (Латвия), се проведеха избори за нови председател и 4 заместник-председатели на WAREG поради изтичане на мандата на настоящите. На проведените избори на 10.10.2017 г. за заместник-председател на WAREG бе избран член на КЕБР, номиниран от българския енергиен и воден регулатор, след като в КЕБР беше получено предложение от Секретариата на WAREG за издигане на кандидатура за поста на заместник-председател. Съгласно Устава на организацията, тя има четирима заместник-председатели, които се избират с мандат от две години.

През 2017 г. работна група (Task Force) на WAREG, в която участва представител на КЕБР, завърши работа по анализ на Бенчмаркинг на водната ефективност (Изследване на показатели за качество/ефективност на водоснабдителната услуга). Въз основа на събрана, обработена и анализирана информация от 19 членове на WAREG е изготвен доклад **Analysis of Water Efficiency KPIs in WAREG Member**

Countries (Анализ на показатели за водна ефективност в държавите-членки на WAREG), който е публикуван на интернет страницата на мрежата (www.wareg.org).

Двустранни срещи, семинари на КЕВР с ресор ВиК сектор

В началото на м. юни 2017 г. бяха осъществени 2 еднодневни работни визити на членове на КЕВР, състав „ВиК“, в Комисията за регулиране на водните услуги в Косово и Комисията за енергийно и водно регулиране на Република Македония. С косовския воден регулатор бяха обсъдени въпроси за окрупняването на ВиК сектора и социалната поносимост на ВиК услугите в двете държави, а с македонския енергиен и воден регулатор се обсъдиха въпроси за натрупване на база данни за ВиК сектора от национален регулатор, разработване и прилагане на поднормативна уредба за ВиК сектора, възможност за бъдещо сътрудничество между двата регулатора.

Представители на КЕВР взеха участие в семинар за регулатори и конференция WATES 2017 г., проведени в гр. Тел Авив, Израел, в периода 11-13.09.2017 г. На 11.09.2017 г. представителите на КЕВР участваха в семинар за регулатори (Water Regulators Workshop). В семинара взеха участие представители на САЩ, Гърция, Унгария, Тайван, Великобритания, Чехия, Франция, Бразилия, Полша, Перу и Израел. Всяка институция представи организацията и регулацията на ВиК сектора в съответната държава. Представителите на КЕВР взеха участие в кръгли маси в сесия 1 на тема „Дългосрочно планиране и интегрирано управление на водните ресурси“ и сесия 2 на тема „Стандарти за предоставяне на ВиК услуги“. На 12-13.09.2017 г. представителите на КЕВР посетиха конференция WATES 2017 г., на която бяха представени различни теми касаещи ВиК въпроси, включително аспекти от управлението на ВиК оператори, нови възприятия за стойността на водата, проблеми при сигурността на ВиК услугите използващи кибертехнологии, водни иновации, умно управление на ВиК услугите и други.

Представител на КЕВР през месец септември взе участие в среща в рамките на работно посещение на делегация на киргизки представители от централната и местната власт в София, организирано от Фондацията за реформа в местното самоуправление. Срещата бе с цел запознаване на делегацията с българския опит в сектор ВиК.

През ноември 2017 г. 3 служители от главна дирекция „ВиК услуги“ взеха участие в 3-то обучение на ERRA (Регионална Асоциация на Енергийните Регулатори) за регулиране на ВиК сектора, което се проведе в Будапеща (Унгария). В курса взеха участие 30 участници от 15 държави от Азия, Африка, Европа, Средния Изток и островни държави от Атлантическия и Индийския океан и Карибите. Темите на обучението включваха: дефиниране на рамка – регулиране във ВиК сектора спрямо регулиране в енергийния сектор; основи на икономикса за ВиК сектора; увод в управлението на активи с конкретни примери; казуси – регулиране на ВиК сектора в Унгария, Ирландия, Шотландия и Португалия; принципи на регулирането – лицензии и регулиране на цени, мониторинг и др. задачи и правомощия на регулаторите; регулаторни модели – организационни и институционални възможности; ценообразуване и структура на цените във ВиК сектора – примери от различни държави; бенчмаркинг на ВиК операторите; използване на бенчмаркинга при икономическо регулиране – принципи, техники и практика; предизвикателства във ВиК сектора; регулиране при недостиг на вода – регион Среден Изток и Северна Африка и други.

ГЛАВА ДЕСЕТА

АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

През 2017 г. КЕВР е провела 289 заседания, от които 204 закрити и 85 открити заседания, и 48 обществени обсъждания.

През 2017 г. КЕВР на свои заседания е приела Процедури за управление на претоварването в случай на договорно претоварване, две наредби: *Наредба за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия* и *Наредба №1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия*, както и *Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия* и *Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност (указания, методики)*, 22 решения за бизнес планове и цени във В и К сектора, 42 решения за цени, 12 решения за бизнес планове, 1 решение за общи условия, 533 решения по жалби, 16 решения за сертификати, 4 решения за принудителни административни мерки, 59 решения за установяване на публично държавно вземане, 14 решения за спиране на административното производство, 14 решения за прекратяване на преписки, 1 решение относно инвестиционно искане, 1 решение за определяне на независим лицензиран оценител, 1 решение за утвърждаване на необходими годишни приходи, 2 решения за одобряване на десетгодишен план за развитие на мрежи, 1 решение относно регламент (ЕС) 2017/460, 12 решения за разрешения, 14 решения за издаване на лицензии, 5 решения за прекратяване на лицензи, 11 решения за изменение на лицензии.

Оригиналите на тези актове и документите към тях са изготвени съгласно Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация.

На основание чл. 61, ал. 3 от Административнопроцесуалния кодекс са изготвени 41 съобщения и констативни протоколи във връзка с издадени административни актове на КЕВР, за които заинтересованите лица са уведомени, но не са намерени на посочения от тях адрес. Съобщенията са поставени на таблото за обявления в сградата на КЕВР и публикувани на интернет страницата на Комисията.

За приетите от Комисията решения за издаване, изменение и допълнение на лицензии са изготвени приемо-предавателни протоколи, като самите решения и изготвените лицензии са връчени на съответните дружества.

Съгласно чл.25 (1), т.1 и т.5 от Закона за енергетиката на интернет страницата на Комисията се водят и актуализират регистърът на издадените лицензии и регистърът на издадените разрешения.

През 2017 г. в деловодството на КЕВР са обработени следните документи:

- входящи писма – 10 080 бр.;
- изходящи писма – 5 512 бр.;
- вътрешни преписки – 2 686 бр.;
- сканирани и размножени документи- 18 105 бр.;

- изпратени писма – 7 918 бр.;
- подвързани лицензии – 22 бр.;
- подвързани документи – 123 бр.;
- справки и предоставяне на копия от документи – 189 бр.

За облекчаване на административната тежест и в изпълнение на Решение № 357 от 29.06.2017 г. на Министерския съвет през 2017 г. се инсталира допълнителен модул с възможност за електронен обмен на документи и се извърши настройка и синхронизация на ползваната административно-информационна система за документооборот в съответствие с единния технически протокол, утвърден от председателя на Държавната агенция „Електронно управление“. С това се създаде възможност за електронен обмен на документи между Комисията и останалите държавни институции.

Със същата цел в рамките на 2017 г. беше изработен Единен портал за предоставяне на информация и услуги от Комисията за енергийно и водно регулиране. Порталът е съществена стъпка към осигуряване на предоставянето на услуги по електронен път за лицензиантите и гражданите. С внедряването му се електронизират административните услуги, предоставяни от КЕВР.

2. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Организационната структурата и числеността на администрацията са регламентирани в Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, (последно изм. и доп., ДВ бр. 19 от 11.03.2016 г., в сила от 11.03.2016 г.). Правилникът е съобразен със Закона за администрацията, Закона за държавния служител и Класификатора на длъжностите в администрацията, които определят единни изисквания по отношение на устройството на администрациите, за които се прилагат тези нормативни актове.

Числеността на персонала е 166 щатни бройки, в която се включват: председател, осем членове на Комисията и 157 служители, разпределени в обща и специализирана администрация.

Реално заетите щатни бройки към 31.12.2017 г. са 129 щ. бр. По служебно правоотношение са 112 щ. бр. и по трудово правоотношение и приравнени към него правоотношения – 15 щ. бр.

През отчетния период бяха прекратени служебните правоотношения с 11 служители, от тях:

- по взаимно съгласие на страните – 6 служители;
- при придобито право на пенсия – 2 служители;
- поради получена възможно най-ниската годишна оценка на изпълнението на длъжността – 1 служител;
- прекратяване на служебното правоотношение срещу обезщетение в размер на не повече от 6-кратния размер на последната получена месечна основна заплата – 2 служители.

Назначени са 10 служители по служебно правоотношение при спазване на изискванията на Закона за държавния служител.

Реално заетите към 31.12.2017 година бройки по длъжности и възрастов признак са както следва:

Длъжности/Възраст	До 29 г.	От 30 г. до 59 г.	Над 60 г.
Ръководни длъжности	0	18	6
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	11	73	14
Експертни длъжности със спомагателни функции	0	4	1
Технически длъжности	0	0	2
ОБЩО	11	95	23

Структура на заетите към 31.12.2017 г. служители по основно щатно разписание по най-висока образователна степен е както следва:

	Висше				Средно
Правоотношение	Доктор	Магистър	Бакалавър	Професионален бакалавър/специалист	Средно
По служебно правоотношение	2	110	1	0	0
По трудово правоотношение	0	1	0	1	5
Приравнени на трудово правоотношение по чл. 19а от Закона за администрацията	1	8	0	0	0
Общо:	3	119	1	1	5

Обучение на кадрите и участие в семинари

През изминалата година всички новопостъпили, както и назначени за първи път на ръководни длъжности служители на КЕВР преминаха през задължителното обучение за служебно развитие, организирано от Института по публична администрация, за което получиха сертификати за завършено обучение. Чрез него на служителите се осигуриха базисни познания и умения, необходими за ефективно изпълнение на техните задължения съобразно общите изисквания в длъжностните им характеристики.

Служители от отдел „Финансово-стопанска дейност“ взеха участие в обучение за запознаване с начисляване на амортизации в бюджетните организации, контролни процедури при въвеждане на амортизации на нефинансови дълготрайни активи в счетоводната отчетност на бюджетните организации, както и отчитане на средства по донорски програми, включително европейско финансиране, текущо счетоводно

отчитане в бюджетните организации и отклонения, установени от Сметната палата при одит на ГФО.

През месец ноември 65 служители на КЕВР взеха участие в семинар на тема „Оценка на изпълнението. Менторство и коучинг като вътрешна система за обучение и развитие на служителите“. На семинара бяха представени методи и практики за управление на човешките ресурси, ефективни методи за оценяване на изпълнението, както и менторството и коучинг като вътрешна система за обучение и развитие на служителите.

Служители от отдел „Административно и информационно обслужване“ взеха участие в обучения по проект „Работим за хората – укрепване капацитета на институциите за посрещане на предизвикателствата на съвременните публични политики“ в Информационната система на Института по публична администрация.

Главният вътрешен одитор присъства на обучения в Института на вътрешните одитори в България на тема „Изграждането на доверие-ключ за изграждане на ефективен вътрешен одит“ и „Управление на риска“.

3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

Основни дейности

Редовно е извършвана актуализация на информацията на официалната интернет страница на КЕВР, включително осигуряване на излъчването в реално време на заседания и срещи на Комисията, обновяване и поддръжка на правно-информационните системи; периодична настройка и софтуерен „ъпгрейд“ на сървъри и персонални компютри – операционни системи и приложения; архивиране на критични данни. Поддръжка на активно мрежово оборудване – конфигуриране, наблюдение, контрол. Поддръжка на непрекъсваеми електрозахранващи устройства и охлаждащи климатични инсталации в комуникационните помещения. Поддържане на мрежовата инфраструктура, рутиране, DNS услуги, защитна стена на КЕВР. Поддръжка и актуализация на системен и приложен софтуер; диагностика, анализ и разрешаване на хардуерни, софтуерни и мрежови проблеми, осигуряване и поддържане на персонални мрежови акаунти и електронна поща на всеки служител; техническа поддръжка на мобилните комуникации; поддръжка на софтуерната платформа за документооборот, защита срещу зловреден софтуер, поддръжка и актуализация на системата за контрол на достъпа на КЕВР, поддръжка на информационен монитор във фойето на партера в сградата.

Извършено е мигриране на машина „сторидж сървър“ – извеждане от експлоатация на старата машина и нейния демонтаж; инсталиране, конфигуриране, настройка и монтаж на новата машина; провеждане на тестове. Демонтаж на стара лентова библиотека за архивиране на данни и монтаж, конфигуриране и настройка на нова такава.

Извършена е подмяна на 30 броя морално и физически остарели компютърни монитори с нови, както и на повече от 30 броя морално и физически остарели компютърни конфигурации с нови такива.

Подменени са 30 броя морално и физически остарели локални печатащи устройства с нови. 4 броя нови мултифункционални печатащи устройства за нуждите

на КЕВР са инсталирани, извършена е настройка и въвеждане в експлоатация. Изведена е от експлоатация клъстерна система за обмен на електронни съобщения и е заменена с нова, състояща се от два броя физически сървърни системи, базирана на Microsoft Exchange Server 2016 – като настройването и мигрирането на наличната информация е извършено без прекъсване на нормалната работа.

Изведени са от експлоатация и 6 броя морално и физически остарели комутатори и са заменени с 3 нови – извършена е настройка и инсталиране без прекъсване на нормалната работа.

Подменени са батериите на устройство, осигуряващо непрекъснато електрическо захранване на сървърните системи и активното мрежово оборудване, намиращо се в сървърното помещение на 3-ти етаж в сградата на КЕВР.

Залата на 5-ти етаж е оборудвана с нова дискуссионна система и има настройка на точка за безжичен достъп. Подменена е системата за симултанен превод в залата на 4-ти етаж с нова модерна такава.

Оказвано е пълно съдействие на фирмата изпълнител, ангажирана с изработване и внедряване на нов официален интернет сайт и портал на Комисията за енергийно и водно регулиране – осигуряване, настройване и поддръжка на хардуер и базов софтуер на съответните платформи.

Изготвена е документация за откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка чрез публично състезание с предмет „Доставка на компютри и хардуер за нуждите на КЕВР”.

Проведена е процедура по подновяване на абонаментната поддръжка на софтуера за „защитна стена“ и софтуера за „антивирусната защита“ за нуждите на КЕВР. Извършен е „ъпгрейд“ до най-новите, налични към момента от производителя версии, и всички свързани с това настройки на работещите защитна стена и корпоративна антивирусна и антиспам защита, без прекъсване на нормалната работа на организацията.

Служител в отдел «Административно и информационно обслужване» е завършил курс на обучение по задължителните общи условия за сигурност на автоматизирани системи или мрежи, на основание на чл. 3, ал. 2, т. 8 от Наредбата за задължителните общи условия за сигурност на автоматизирани информационни системи (АИС) или мрежи, в които се създава, обработва, съхранява и пренася класифицирана информация (НАИСМ).

Разработени са процедури за сигурност на автоматизирана информационна система (АИС) "КЕВР", включително разработване на Специфични изисквания за сигурност на АИС "КЕВР", и всички свързани с това документи, необходими за акредитиране на АИС "КЕВР", в съответствие с изискванията на Наредбата за задължителните общи условия за сигурност на автоматизирани информационни системи или мрежи, в които се създава, обработва, съхранява и пренася класифицирана информация и на органа по акредитиране Специализирана дирекция "Информационна сигурност" на Държавна агенция "Национална сигурност".

Други дейности

Редовно е оказвана методическа и техническа помощ на служителите при работата с компютърна техника и програмни продукти, ползвани в КЕВР.

Извършвана е техническата подготовка при провеждането на международни срещи в залата на 4-ти етаж и всички свързани с това настройки около озвучаването на

залата и провеждането и организирането на симултанен превод.

Проведена е процедура за възлагане на обществена поръчка чрез открита процедура с предмет „Доставка на канцеларски материали, консумативи за хардуер и хигиенни материали за нуждите на Комисията за енергийно и водно регулиране”.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2017 г. е утвърден бюджетът на Комисия за енергийно и водно регулиране, както следва:

- приходи	–	16 000,0 хил.лв.
- разходи	–	5 535,7 хил.лв.
- бюджетно салдо (излишък)	–	(-10 464,3) хил.лв.

През отчетния период 01.01.2017-31.12.2017 г. по бюджета на КЕВР са извършени вътрешно-компенсирани промени за показатели „Персонал“; „Издръжка“; „Капиталови разходи“; промяна за натурални показатели и промяна във връзка с верификация на извършени разходи по Проект: „Въвеждане на европейски електроенергиен пазар в България – II фаза”, Програма BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия” по Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014, отразени по показатели „Персонал“ в размер на 106 563 лв. и „Издръжка“ в размер на 106 490 лв., общо в размер на 213 053 лв.

След отразяване на извършените промени, бюджетът на КЕВР е както следва:

- приходи – 16 000,0 хил.лв.;
- разходи – 5 748,8 хил.лв.;
- бюджетно салдо(излишък) – 10 464,3 хил.лв.

Показатели	План(хил.лв.)	Отчет(хил.лв.)
Приходи: в т.ч.:	16 000,0	10 932,4
- държавни такси	11 800,0	10 704,7
Разходи: в т.ч.:	5 748,8	5 353,2
- текуща издръжка	1 206,8	1 023,1
- капиталови разходи	164,8	136,1

Приходи

В изпълнение на регулаторните си правомощия по Закона за енергетиката (ЗЕ) и по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ), Комисията събира такси за разглеждане на заявления, за издаване на сертификати, лицензионни такси, за регистрация на експерти и други.

Размерът на таксите, редът и сроковете за заплащането им са определени с Тарифи, приети с ПМС № 266 от 2004 г. и ПМС № 49 от 2006 г.

По приходен параграф 25-00 „Държавни такси“ към 31.12.2017 г., при план в размер на 11 800 хил.лв., събраните приходи от държавни такси възлизат на **10 704 хил.лв.**

По приходен параграф 28-00 „Глоби, санкции и наказателни лихви“ са отчетени събрани суми в размер на **307,6 хил.лв.**, от които:

- платени от дружествата лихви за просрочени плащания – **49,1 хил.лв.**;
- събрани суми по влезли в сила Наказателни постановления – **258,5 хил.лв.**

Разпределени по дружества са, както следва:

- „ЕВН България Електроразпределение“ ЕАД – 60 000,00 лева;
- „ЧЕЗ Разпределение България“ АД – 160 000,00 лева;
- „Топлофикация ВТ“ АД - 13 900,00 лева;
- „Софийска вода“ АД – 20 000,00 лева;
- „Сисайд пропъртис“ ООД – 4 578,94 лева.

На „Водоснабдяване и Канализация - Варна“ ООД е начислена имуществена санкция в размер на 30 000,00 лева, наложена с Наказателно постановление № НП-2 от 28.04.2017 г. НП-2/28.04.2017 г., съгласно доклад с вх. № В-Дк-90 от 04.08.2017 г., и влязло в законна сила на 13.07.2017 г. С писмо от Софийски районен съд, наказателно отделение, КЕВР е уведомена за внесена жалба от „Водоснабдяване и Канализация – Варна“ ООД против НП-2/28.04.2017 г.

Към 31.12.2017 г. просрочените вземания на КЕВР възлизат на **2 627,1 хил.лв.**

Разпределени по сектори са, както следва:

- от топлофикационни дружества 325,9 хил.лв.;
- от газови дружества 220,2 хил.лв.;
- от електро дружества 1 569,0 хил.лв.;
- от ВиК оператори 487,9 хил.лв.;
- наказателно постановление,
предадено за принудително
събиране от ТД на НАП 24,1 хил.лв.

Просрочените вземания основно се дължат на следните обстоятелства:

- неспазване на сроковете за плащане от енергийните дружества и В и К операторите на дължимите от тях такси, начислени съгласно двете Тарифи за таксите, които се събират от КЕВР по ЗЕ и ЗРВКУ;
- допълнително представени отчетни документи от дружествата (годишни финансови отчети и приложенията към тях), на база на които са доначислени дължими лицензионни такси.

Лицензирани енергийни дружества и ВиК оператори са уведомени по факс, електронна поща и/или с писма за дължимите от тях суми, с което са поканени доброволно да заплатят задълженията си. Някои от тях се издължиха, а други издължават задълженията си и към настоящия момент. За неплатилите се прилага установената в КЕВР процедура по установяване на публичното държавно вземане, при спазване изискванията на Административнопроцесуалния кодекс и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Непогасените производства се предават за принудително събиране от компетентната Териториална дирекция на Националната агенция по приходите.

От общата сума на просрочените вземания, вземанията с предприети действия за установяване на публично държавно вземане възлизат на **1 997,1 хил.лв.**, от които вече предадени производства за принудително събиране от ТД на НАП са вземания в размер на **1 803,6 хил.лв.** През 2017 г. събраните и разпределени суми от ТД на НАП в полза на КЕВР са в размер на **142,7 хил.лв.**

С писмо на ТД на НАП Комисията е уведомена, че по отношение на предадения за принудително събиране Акт за установяване на публично държавно вземане № УДВ-6/22.08.2005 г. по отношение на „Топлофикация Искрец“ ЕАД към 31.12.2016 г. няма постъпили суми. Производството е частично прекратено от НАП на основание чл. 225, ал. 1, т. 7 във връзка с чл. 173, ал. 2 от ДОПК в частта за КЕВР в размер на общо 4 247,04 лева, в т.ч. главница 1 623,89 лева и лихва 2 623,15 лева. В тази връзка са взети съответните счетоводни записвания по баланса на КЕВР към 31.12.2017 г.

Разходи

Към 31.12.2017 г., при годишен план на разходите в размер на **5 748,8 хил.лв.**, са разходвани средства в размер на **5 353,2 хил.лв.**, което представлява **93,1 %** от разходите по бюджета на КЕВР.

По показател **„Персонал“**, при годишен план **4 377,2 хил.лв.**, са разходвани средства в отчетна група „Бюджет“ в размер на **4 194 хил.лв.**, което представлява **95,8 %** от бюджета по този показател.

По показател **„Издръжка“, в т. ч. данъци такси и административни санкции и разходи за членски внос**, при годишен план **1 206,8 хил.лв.**, са изразходвани средства, отразени в отчетна група „Бюджет“, в размер на **1 023,1 хил.лв.**, което представлява **84,8 %** от бюджета по този показател.

ДКЕВР, понастоящем КЕВР, е бенефициент, съгласно сключен Договор № 665 от 18.12.2014 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по **Проект: „Въвеждане на европейски електроенергиен пазар в България – II фаза“, Програма BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия“ по Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014.**

Към 31.12.2017 г. са отчетени разходи по Проекта в размер на 227,4 хил.лв. в отчетна група „Сметки за средства от Европейския съюз“ - СЕС-ДМП.

Общо изразходваните средства по проекта са в размер на 962 434,94 лв. От тях Програмният оператор – Министерство на енергетиката (МЕ), верифицира средства в размер на 954 090,49 лв. и неверифицира средства в размер на 8 344,45 лв., които са отнесени от СЕС-ДМП в Бюджет.

Съгласно споразумение за представяне на безвъзмездна финансова помощ, Програма BG 04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия“, Фонд за двустранни отношения BG 04-00-02, са изразходвани средства в размер на 3 629 лв., отчетени в СЕС-ДМП.

ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ

През 2017 г. бе извършен финансов одит от Сметна палата за заверка на Годишния финансов отчет на КЕВР за 2016 г., заверен без резерви. Същият е публикуван на интернет страницата на КЕВР.

Докладът е приет от КЕВР на основание чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация с решение по Протокол № 55 от 26.03.2018 г., т. 1.

ДОЦ. Д-Р ИВАН ИВАНОВ

Председател на Комисията
за енергийно и водно регулиране